

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Lucakwe Lucas

Ni kädian nämane Lucas abko käkwe tärä ne tikani niara kukwe muko Teófilo kräke. Teófilo abko ni romanobo ütiäte kri nütüta. Jesukwe dre dre nuenbare amne dre dre diribare kwe rabadre gare metre Teófiloye, abkokäre Lucakwe tärä ne tikani kräke.

Jesu jatani ni jökrä diantarikäre abko Lucas tä mike gare tärä nebtä. Ñan Jesu jatani nitre israelita aibe kräke, akwa Jesu därebare kä nebtä ni jökrä die mikakäre abko Lucas tä niere. Erere arato, Jesukristo jatani niara Rün Ngöbö mike gare ni jökräye abko Lucas tö namani mikai gare bäri.

Lucas abko sribi muko Pablokwe abko gare nie, ñobtä ñan angwane tä tikani kore Colosenses 4.14; Filemón 24 amne 2 Timoteo 4.11. Lucas abko ñakare israelitare nütüta amne niara abko kräkä bianka tä gare nie. Lucas käkwe tärä ne tikani juta Romate kä 60-79 ne ngwane nütüta. Lucas käkwe tärä Hechos tikani Teófiloye arato.

Kukwe känkäne

¹⁻² Ngöbökwé kukwe mikanintbe ño ño abko erere namani bare Jesu köböire ni ngätäite, ye abko nitre nikani dikekä käne Jesube käkwe tuani ja okwä jenbti. Kukwe kuin Jesubtä, ye abko ni tuakatuaka ye nämane sribire mikakäre gare. Erere arato, jändrän kuin nakaninkä ño ño Jesubtä ye ni tuakatuaka käkwe niebare nunye, erere ni kwati

käkwe tikani täräbtä. ³⁻⁴ Ye kwrere ti tö namani tikai arato, aisete kä nera kukwe nakaninkä ño ño Jesubtä abko ti nikani ngwentari kuin, aisete mtare ti tö tikai metre ja täritäri makrä, ti kukwe muko üttiäte Teófilo, jändrän nakaninkä ño ño Jesubtä diribarera mae, ye rabadre gare bäri kuin mae, abkokäre tita kukwe ne tike krörö mae:

Juan Bautista däredi abko niebare Zacariäye

⁵ Bati jrei kädian nämane Herodes Kri nämane go-brane kä Judea yete angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kädian nämane Zacarías nämane nüne yete. Niara abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kira kädian nämane Abías tukwe mräkä. Niara abko sribikä ju blitakrä Ngöböbe kánti. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Abías mräkäkri, ye ben nämane sribire. Meri Zacariäkwe kädian nämane Elisabet abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kira kädian nämane Aarón tukwe mräkä arato. ⁶ Niaratre nibu nämane nüne era metre Ngöbö ngwärekri, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita dre nuemna, erere nämamentre mike täte metre. Mden kisete kukwe kwani ñakare ni mda mdaye kitakrä ngite. ⁷ Ye kwrere nämamentre Ngöbö Kukwei mike täte, akwa Zacarías btä Elisabet nämane bati angwane namani jabe, akwa Elisabet küde mriani jabtä, aisete ngäbäkre ñakare kwetre. Mdakäre arato, namanina unbre jökrä.

⁸ Akwa batira jire Abías tukwe mräkä blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämane sribire ju blitakrä Ngöböbe kánti, ben Zacarías nämane sribire gwaire angwane, ⁹ nämamentre ni den iti ja ngätäite kri ngwäri mnü rä bäne kukwe Ngöbö ngwärekri. Ne abko nämamentre nuene käre köbö kwatirekwatire. Te Zacarías käbä namani sribi yebtä,

ñobtä ñan angwane kä ngidianinkä aisete. Ne erere niara diani sribi ye nuenkä kwetre kä demente ju blitakrä Ngöböbete. ¹⁰ Ye erere kä nükani angwane, Zacarías nikani kri ngwäri mnü kukwe kä demente angwane, ni kwati mda namani blite Ngöböbe ju bäre.

¹¹ Zacarías nämane kri ngwäri mnü kukwe jäme, te batibe angele ni Dänkienkwe jatabare ie. Angele ye nämane ñukwä grä kri mnü rä bäne kukwakrä ne kwäräkri, niara küde ruenkri se kwrere. Btä okwä namani angwane, ¹² jaiteeje, ni rä nekwetaninkä ya! Namani grükekä jökrä ngrabare. ¹³ Btä räbe angeleke niebare ie:

Zacarías ma ñan rekwetaka tibtä. Ma btä Elisabet käkwe ngäbäkre käräbare Ngöböye, erere Ngöböke mun kukwei nuanina, aisete meri makwe Elisabet yekwe ngäbäkre brare ngibiadi. Ye makwe kädian Juan. ¹⁴ Ngäbäkre däredi ye kä rabadi nuäre mabtä amne, ni kwati mda mda, btä kä rabadi nuäre siba, ¹⁵ ñobtä ñan angwane niara rabadi ütiäte kri ni Dänkien ngwärekri. Mdakäre abko, niarakwe nin uba döi btä dö kwakakwaka mda ñadre jire chi. Arato niara ngämi därerere, känenkri Ngöbö Üai Deme tädira täte btä. ¹⁶ Juan rabadi ütiäte kri ni Dänkien ngwärekri, ñobtä ñan angwane niarakwe ni israelita kwati mikadita ja mäketä niaratre Dänkienbe.

¹⁷ Ne abko Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Elías nämane sribire mekera Ngöbö Üai köböire amne Ngöbö diebti, ye kwrere Juankwe sribidi niara Dänkien känenkri, nitre israelita mikakäre biare niaratre Dänkien kaen ngäbti. Mdakäre abko, ni kwati tä ja rüere ngäbriänkätrebe, arato

ngäbriänkä tä ja rüere rünbe abko ie ja mäkämnananta jabe kwärikwäri kwe. Erere arato, ni kwati tä ja dokwä mike ribi Ngöbökrä abko ie ja töi kwitamnananta kwe tödekakäre Ngöböbti. Ye kwrere, Juankwe ni kwati mikadi juto, ne abko kwe rabadre biare ni Dänkien kaen ngäbti. Ne mden kisete, kä rabadi nuäre ni kwatibtä, niebare angelekwe Zacaríaye.

18 Zacarías käkwe ngwianintari mda ie:

Ne abko ño sere ti tö nibi gai bäri metre tie. Nun nena unbre, dokwä ngwen bürere jakän. ¿Se ño amarebti, ngäbäkre däredre nunkwe sere? niebare kwe ie.

19 Angwane angele käkwe niebare mda ie:

Ti kä Gabriel. Ti ne mdenta sribire Ngöbö ngwärekri kä käinbti. Niarakwe ti juni blite mabe kukwe kuin ne mikakäre gare mae. **20** Akwa makwe ñan ti kukwei miri era, aisete mtare mentokwäre ngäbäkre makwe ngämi därere, känenkri ma kukwei rötadi. Akwa kukwe ne rabadi bare täte jökrä angwane, batibe ma kukwei gitiadita. Abko kore se, niebare kwe ie.

21 Kukwe ne nämane nakenkä angwane, nitre nämane ju bäre temen Zacarías ngibiare abko namanintre niere jae kwärikwäri:

¿Ne ñobtä amarebti, Zacarías nibi ngrötöte krübäte kä demente nere? namanintre niere jae kwärikwäri.

22 Abti raire erere angwane Zacarías jataninta ju bäre. Niara tö namani blitai bentre, akwa nin kukwe namani ngitieta jire chi angwane,

Ngöbökwe kukwe mikani tuare jabtä ie kä de-
mente aisete, namanime blite jirekäbe kisebti
kore mda abko nükani gare ietre.

²³ Kä kitani sribikäre namani bare angwane,
Zacariás nikaninta ja gwiriete. ²⁴⁻²⁵ Abti mda
Elisabet namani bren, bren kwe kisete. Yebtä
niara namani ja bäine dikakabtä sö krärike gwi.
Nin namani näin kwäräkwärä. Namani nütüre: Ti
Dänkien käkwe ti die mikaba, aisete tita ngäbäkre
ngibiare. Kä näirare ni kwati käkwe ti mikaba ng-
warbe, ñobtä ñan angwane ngäbäkre ñakare tikwe.
Mtare ñan rabare ñäke tibtä, ñobtä ñan angwane
tita ngäbäkre ngibiare aisete, nütübare kore kwe.

Jesu däredi Maríakwe abko angele nükani niere ie

²⁶⁻²⁷ Nebti Elisabet bren sö Krä tira angwane,
Ngöbökwe angele Gabriel juani mda kä Galilea
yete nebe juta Nazarete, kukwe mike gare meri
iti kädian nämane Maríaye. Ni merire ne abko
bati kaibe, deme arato; ja mike gure ñakare jire
chi, akwa nämänena mikani jakrä kwäräkwäri ni
kädian nämane Josébe. José abko jrei David tukwe
mräkä. ²⁸ Ne erere angele nükani María kánti,
käkwe niebare ie:

Ñantöre mae. Ngöböta ja moto mike bäri kuin
makrä meri mda mda ngwä, aisete niarata ma die
mike, niebare angelekwe ie.

²⁹ Maríakwe angele ne mikani ñäräre angwane,
nekwetaninkä niara kukweibtä. Abtä namani
nütüre: ¿Se ñobtä angele käkwe köbö ngunintari
kore tie sere? namani nütüre. ³⁰ Angwane angele
käkwe niebare mda ie:

María, ma ñan kä jürä ngwian jabtä. Ma
käi nuäre Ngöböbtä. ³¹ Makwe ngäbäkre brare

ngibiadi iti abko makwe kädian Jesu. ³² Niara rabadi üttiäte kri. Niara kädiandi Ngöbö Kri Kä Käinbti Odeire amne niara mräkä jrei David tukwe nämane gobrane kira, täte niarakwe gobrandi.

³³ Niara rabadi gobrane kärekäre nitre israelita ngätäite amne gobrain ñan krütadi jire chi, niebare kore angelekwe ie. ³⁴ Mariákwe niebare mda angele yeye:

¿Ti ngämi ja mike gure, amarebti mata niere kore tie yere?

³⁵ Angele käkwe niebare mda ie:

Ne ñobtä tita niere raba ruen mae, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai Deme rükadi mabtä. Ye ngwane Ngöbö Kri Kä Käinbti di tädi mabtä arato. Ye mden kisete ngäbäkre däredi makwe, ye abko deme amne Ngöbö Odei jen kwe. Mdakäre abko ti bike kukwe mda niere mae abko krörö: ³⁶ Ma mräkä Elisabet käkwe ngäbäkre ngibiadi. Niara nena biyore akwa, sö Krä tira tä bren, bren kwe kisete arato. Meri ne mden di ñakare ngäbäkre ngibiakrä, aisete odei neme ñakare jire chi, nieta btä amarebti tä kore. ³⁷ Tita niere mae, Ngöbö di tärä jändrän jökrä nuenkrä abko rabadre gare mae, aisete niara di tärä kukwe ne ngwiankrä bare mabtä arato raba gare mae, abkokäre tita niere mae. Ne abko kore, niebare kore angelekwe Mariäye.

³⁸ Mariákwe niebare mda ie:

Makwe kukwe nini tie, ne erere raba bare jire jökrä tibtä angwane, ti Dänkien tö ti mikai dre dre nuene, erere ti tö nuein tie. Abko kore se, niebare kwe angele yeye.

Bti angele nikaninta kä käinbti.

María nikani basare Elisabeye

³⁹ Nebti María nikani jötrö ngwarbe Zacarías btä Elisabet kánti kukwe niebare ie Elisabebtä tuakäre. Zacarías amne Elisabet abko nämene nüne mintokwäre kä Judea yete. ⁴⁰⁻⁴¹ María namani Zacarías kánti, nikani gwä, käkwe köbö ngwian-intari Elisabeye. María kukwei jarabare Elisabeye angwane, btäräbe ngäbäkrekwe betatebare Elisabebtä amne Ngöbö Üai Deme nükaninbe täte btä. ⁴²⁻⁴⁴ Yebtä kä namani nuäre Elisabebtä, käkwe ñäkäbare jume mda Maríaye:

¡Jo! Ngöböta kukwe kuin nuene era metre makrä ni merire jökrä ngwä. Ye kwrere ngäbäkre ngämi därerere makwe, kräke Ngöböta kukwe kuin nuene arato. Angwane meri ti ne kwrere ie basa dre sera amarebti Ngöböta kukwe kuin nuene makrä, ma ye abko nüke basare tie. Ne ñobtä ñan angwane ma abko ti Dänkien meye aisete. ¿Se ñobtä ma nüke basare tie sere? Ne ñobtä raba ruen mae, ñobtä ñan angwane makwe köbö ngunintari tie, btäräbe ngäbäkrekwe bitite tibtä, kä ngwini juto jabtä kwe ma kukweibtä aisete. ⁴⁵ Ngöbö köböire kätä neme nuäre mabtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökre ja kukwei niebare mae ngäbäkre makwebtä abko namani era makrä angwane, dre dre niebare kwe mae, ye erere rabi bare jire jökrä ie, aisete tita niere mae. Abko kore se, niebare kwe Maríaye.

⁴⁶ Abtä Maríakwe niebare mda:
Ti bike ti Dänkien Ngöbö käikitekä.

⁴⁷ Ngöbö ti Diantarikä käi nibi nuäre kri tibtä,

⁴⁸⁻⁴⁹ ñobtä ñan angwane ti bobre, ütiäte ñakare,
akwa ti Dänkien Ngöbö käkwe ti tarebare kri.
Ngöbö Di Kri käkwe kukwe nuenba kri tikrä.

Nebtä mtare mentokwäre, Ngöbökwe kukwe nuenba kuin krübäte tikrä abko ni jökrä rabadi niere tibtä.

Ma abko deme käre Ngöbö.

⁵⁰ Ni nünanka kira amne ni nünanka kä ne ngwane kätä Ngöbö mike ütiäte jae amne tä niara jürä ngwen jabtä.

Ni ye abko tä ruentari tare käre käre Ngöböye abko krörö:

⁵¹ Ngöbökwe sribi kri nuenbare ja di kribti amne, nire nire nämane bike krikri Ngöbö rüere abko Ngöbökwe juani ngwarbe.

⁵² Erere arato, gobran krikri abko kitani timon, akwa ni bobre bobre abko Ngöbökwe mikani ütiäte kri, käkwe die mikani.

⁵³ Mdakäre abko, nitre tu neketebe mrö miare abko ie jändrän kuinkuin biani täte kwe amne, nitre jändrän bkäne kabre abko kän jändrän dianinkä jökrä kwe.

⁵⁴⁻⁵⁵ Ngöbökwe nitre israelita dianinkä sribikä jabe abko die mikani kwe amne ngwiani ruentari tare kwe jae ño kukwe ükaninte kwe ni ruai mrö känkänebe ye kwrere.

Mdakäre abko, Abraham btä Abraham ngäbriänkätre ja täritäri kädianta nitre israelita die mikadi Ngöbökwe.

Mden erere ni käi kwitakata ñakare jabtä Ngöbökwe amne ni die mikata käre käre kwe ja täritäri. Abko kore se,

niebare Maríakwe.

⁵⁶ Yehti Maríakwe nünabare sö krämä Elisabet kánti, bti jataninta ja gwiriete Nazarete.

Juan Bautista därebare Elisabekwe

⁵⁷ Abti mda ja ngibia käi nükani Elisabeye angwane, ngäbäkre brare därebare iti kwe. ⁵⁸ Ne gani Elisabet mräkätrekwe btä kukwe muko mda mda käkwe gani angwane, jatanintre käi ngwen nuäre jabtä ben, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe kukwe kuin nuenbare Elisabekrä, aise te niara-trekwe käi ngwiani nuäre jabtä arato. ⁵⁹ Kwäira erere angwane, ngäbäkre ne kwata tikaninkä ñäräkrä mikakrä, ne abko kwe rabadre juta israelitare siba abkokäre. Ye ngwane niara kädian jababare rünbti mräkätrekwe, ⁶⁰ akwa meye Elisabet abko ñan tö namani, käkwe niebare mda:

¡Ñakare! Ngäbäkre ne kädiani Juan, niebare kore meyekwe.

⁶¹ Zacarías mräkätre käkwe niebare:

¿Ma mräkä mden mden kädian tärä kore abko erere ma tö nibi ma ngobo kädian sere? niebare kwetre mda ie.

⁶² Ne ngwane ngäbäkre rün abko tö namani ngobo ne kädian ño abko tö namanintre gai, aise te Zacarías käkwe ngäbäkre kä tikadre kri kukwänbtä abko niebare kisebti kwetre ie. ⁶³ Abtä Zacaríakwe kri kukwän käräbare ietre, ngobo käi tikakäre btä. Ne erere tikani kwe kri kukwänbtä: Ngäbäkre kädian Juan, tikani kore kwe. Nebtä namanintre töbike kri mda. ⁶⁴ Te batibe, Zacarías kukwe ngitianinkäta se kwrere, käkwe Ngöbö käikitaninkä mda.

⁶⁵ Yebtä abko, mräkätre nekwetaninkä, töi ñan namani krütare batibe Zacaríabtä amne ngäbäkre kwebtä. Kukwe ne nakaninkä Zacarías juete abko kädrie namani jire jökrä ngwitäräta temen kä kiate Judea yete. ⁶⁶ Angwane ni jökrä käkwe

kukwe ne gani angwane abko ngäbäkcre ne ñakare ngäbäkcre mda mda kwrere, ñobtä ñan angwane ni Dänkien nämane niarabe namani tuen ietre, aiseté namanintre töbike krörö: ¿Ngäbäkcre se rabadi ño sere? namanintre töbike ngäbäkcre chi Juanbtä.

Zacariäkwe Ngöbö demainbare

⁶⁷ Yebti Juan rün Zacarías kukwe ngitianinkäta angwane, Ngöbö Üai Deme nükani btä angwane, Ngöbökwé dre nuendi nitre israelitakrä abko niebare krörö kwe:

⁶⁸ Ngöbö nitre israelitakwe, ma ti Dänkien.

Tita ma demaine, ñobtä ñan angwane ma kitera nitre israelita jen makwe dentari, ⁶⁹ käkwe ni Diantarikä di kri juni nun kräke.

Niara abko jrei David tukwe sribikä makwe ye mräkä.

⁷⁰ Mekera makwe ni Diantarikä juandi abko makwe niebare nitre israelitaye ma kukwei niekä deme köböire abko mden nere:

⁷¹ Nitre ja rüere nun israelitabe btä nitre mätä nunbtä, ye ngäniene makwe nun ngibiadi amne nun dianditari kwe abko makwe niebare nunye.

⁷² Erere arato, nun ruai mrö känekäne, ye rabadi ruentari tare mae, makwe niebare ietre.

Mden kisete makwe kukwe ükaninte kuin me-tre nun ruai mrö känekänebe, ye ñan käi rikwitadrekäta jire mabti, makwe niebare ietre.

⁷³ Ti Dänkien, makwe ja kukwei biani kwatibe nun ruai mrö Abrahamye kira abko krörö:

⁷⁴⁻⁷⁵ Ni rüe jürä ñan rabadre mda nibtä amne, ni rabadre nüne jäme amne deme sribikäre

makrä, abkokäre makwe ni dianditari ni rüe ngäniene, makwe niebare Abrahamye abko erere mata ngwena bare.

⁷⁶ Bti Zacariäkwe niebare krörö Juanye:

Ma ti ngobo chi tikwe, ma rabadi ünän angwane, ma abko Ngöbö Kri Kä Käinbti kukwei niekä, niedi mabtä, ñobtä ñan angwane makwe nitre israelita töi mikadi biare ni Dänkien käne ño, ji ükateta niken kuin ni dänkien jrei käne ye kwrere.

Ma nändi nitre israelita mike biare abko krörö:

⁷⁷ Makwe Ngöbö kukwei niedi kore nitre israelitaye angwane, ni ngite kukwe kämekäme nuenbtä, ye Ngöbökwé diandikä jire jökrä btä, ñan ja tare nikadre kwetre abkokäre, abko erere makwe niaratre mikadi biare ni Dänkien käne.

⁷⁸ Ye kwrere Ngöbökwé nuendi, ñobtä ñan angwane nitre israelita ruentari tare kri Ngöböye aisete.

Ñänänta kite kuin dekä dekä amne, käta nebe tuen kuin jökrä nie, ye kwrere abko Ngöbökwé ni Diantarikä juandi, käkwe Ngöbö mikadi gare metre nie.

⁷⁹ Ño kä ikote käta nebe tuen ñakare nie, angwane kä jüräta nebe krübäte nibtä, ye kwrere ni ie Ngöbö gare ñakare abko gata jürä krübäte btä.

Ni ye abko, ie ni Diantarikä juandi Ngöbökwé abko käkwe Ngöbö mikadi gare metre, ñänänta kite kuin dekä dekä amne, käta nebe tuen kuin jökrä nie ye kwrere.

Ye köböire abko, ni rabadre nüne jäme Ngöbö ngwärecri kä nebtä amne ñan kä jürä

rabadre mda nibtä, abkokäre ni Diantarikä juandi kwe. Abko kore se, niebare Zacaríakwe ngäbäkre chi Juanbtä.

⁸⁰ Ngäbäkre Juan ne abko nikani niren, nikani niren ja töi metrebti. Niara namani ünän angwane, nikani nüne kä kaibete. Namani nüne yete abti kä nükani ie blitakäre Ngöböbtä nitre israelita ngätäite.

2

Jesu därebare juta Belénte (Mateo 1.18-25)

¹ Ne ngwane emperador romanobo kädian nämane Augusto César käkwe ni jire jökrä kä tikamna täräbtä kä jökräbti temen gadre jae.

² Kä ye ngwane abko, ni iti kädian nämane Cirenio nämane gobrane käkä Siria yete angwane, emperador Augustokwe kukwe ne mikanintbe krire kena. ³ Ye mdenbtä ni jökrä nikani ja käite, ruäre ja gwiriete ja kä tikakäre täräbtä.

⁴ Ne mden erere, José abko nikani Belén ja kä denkä täräbtä. Niara nämane nüne juta Nazaret kä Galilea yete. Niara abko, jrei David tukwe kira mräkä, aisete niara gwirie jen kwe abko Judea juta Belénte. Juta Belén kánti jrei David tukwe därebare kira akwa, José nämane nüne Nazaret angwane, emperador Augustokwe kukwe ne mikanintbe, aisete niara nikaninta Belén ja kä diankakäreta täräbtä. ⁵ Niara btä María nämane mikani jakrä kwärikwäri, jänikani kwe siba jabe Belén. María abko ñan mobe, bren kwe kisete, akwa jänikani kwe nebe Belén. ⁶ Namani Belén, btäräbe ja ngibia

käi nükani Maríaye. ⁷ Ngábäkre mubai därebare brare Maríakwe, mrianinte kwe dän kukwänte. Angwane kri kukwän sribebare jändrän bukakrä, te mikani kwe, ñobtä ñan angwane ju ütiä bian-dre kibiakrä ñan kwani jire chi ietre nünantbekrä ngábäkre kwe yebe.

*Jesu därebare abko angele nükani niere obeja ngibi-
iakatreye*

⁸⁻⁹ Kä ye ngwane, nitre nämane obeja ngibiare jakrä dibire ta juta Belén kenta temen. Nämanentre jäme, te batibe angele jatabare iti ietre se kwrere. Btäräbe kä trä Ngöbökwe niabare ngwen jökrä niaratre bäre temen. Abtä nekwetaninkä amne moto namani bete krübäte. ¹⁰⁻¹¹ Btäräbe angelekre niebare ietre:

Mun ñan rekwetaka tibtä, ñobtä ñan angwane ti ki kukwe kuin mike gare munye. Kukwe ne abko, ni jökräkwe käi ngwiandi nuäre kri jabtä, ñobtä ñan angwane mtare ngábäkre däreniri iti juta Belén, David käite sete. Ngábäkre ne abko mun Diantarikä. Niara abko Ni Dianinkä Ngöbökwe amne niara abko ni jökrä Dänkien. ¹² Mdakäre abko, ti kukwei metre ya, ñakare ya rükadre gare krörö munye: Mun rika mike ñäräre. Ngábäkre ye kwandi mrianinte dän kukwänte. Kri kukwän sribebare jändrän bukakrä te tädi mikani, kwandi munye angwane, ti kukwei metre gadi munkwe. Ne abko kore, niebare kwe ietre.

¹³ Ye btäräbe, angele mda mda mata namani kwati angele ne kánti okwäbtitre se kwrere, kä namanintre Ngöbö käikitekä krörö:

¹⁴ Ngöbö kri kä käinbti, ma aibe ütiäte kri.

Nunta ma käikitekä, ñobtä ñan angwane makwe ngäbäkre ne juni kä nebtä, aisetä kä jämenta kä temenbtä ni ngätäite.

Erere mata blite jäme nitre nebe kä temenbtä, namanintre niere kore obeja ngibiakatre okwäbti, bti nikanintreta kä käinbti.

¹⁵ Nikanintreta jökrä angwane, obeja ngibiakatre namani blite jabe kwärikwäri, kä namani niere:

Dreta nakenkä Belén sete abko ni Dänkienkwe miri gare nie, ye brän mike ñäräre, niebare kwetre jae kwärikwäri.

¹⁶ Erere bkänä, nikanintre jötrö ngwarbe Belén. Namanintre yete angwane, ngäbäkre kwani ietre mikani kri kukwänte. María btä José abko nämäne tākänintbe ken, btä namanintre. ¹⁷ Ngäbäkre jatabare ietre, bti nikani angwane, angele kākwe kukwe niebare ietre ngäbäkre yebtä, ye kädriebare kwetre ni mda mdabe. ¹⁸ Kukwe ye gani ni kwatikwe angwane, töi ñan namani krütare erebe jökrä. ¹⁹ Akwa kukwe niebare ie obeja ngibiakatrekwe, yebtä abko María namani töbike kri kaibe. ²⁰ Obeja ngibiakatre kākwe kukwe tuani amne ni kukwei nuani kwetre, yebtä nikani Ngöbö käikitekäta ja jiebti se kwrere. Angele kākwe kukwe niebare ietre, ye erere nakaninkä jökrä btäre.

María btä José nikani Jesu ngwena ju blitakrä Ngöböbe kanti Jerusalén

²¹ Köbö kwäira erere angwane, María btä José kākwe ngäbäkre ne mikani kwata tikadrekä ñäräkrä mikakrä angwane, kädiani Jesu kwetre arato, angelekwe nuemna Maríaye, niara ngämi

bren, bren kwe kisete ye känenkri. Ye erere abko nämane ja töibtä kwe, erere nuenbare kwetre.

²²⁻²⁴ Abti köbö ja mikakräta dbe Ngöbö ngwärecri mikani nuendre Ngöbökwé nitre israelitaye, ye nükani Mariäye angwane, nikani Josébe ju blitakrä Ngöböbe juta Jerusalén yete, ja mikakäreta dbe Ngöbö ngwärecri. Ne erere niaratre nikani ju blitakrä Ngöböbe juta Jerusalén yete ütú kiare kubu o ütú ngäbäli kubu bien kukwadre María kräke Ngöböye, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mikakäre täte jökrä. Erere arato, María btä José nikanintre Jerusalén angwane, nikanintre ngäbäkre mubai Mariäkwe ngwena siba jabe mikakäre gare Ngöböye, ñobtä ñan angwane “Ngäbäkre mubai jire jökrä abko rün btä meye käkwe mikadre gare Ngöböye” abko Dänkien Ngöbö käkwe nuemna kore nitre israelitaye ja Kukweibtä, erere nuenbare kwetre ju blitakrä Ngöböbe yete.

²⁵ Kä ye ngwane abko, ni nämane nüne iti juta Jerusalén yete abko kädian nämane Simeón. Ni ye abko nämane nüne era metre Ngöbö ngwärecri amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye nämane mike täte arato. Erere arato, Ni Dianinkä Ngöbökwé käkwe nitre israelita moto mikadi jäme abko Simeón nämane ngibiare ngäbti amne Ngöbö Üai Deme nämane btä. ²⁶ Mdakäre abko, Ni Dianinkä Ngöbökwé ne ngämi tuen, känenkri ñan jraindre abko Ngöbö Üai Deme käkwe mikani gare ie.

²⁷ Ye näire Ngöbö Üai Deme käkwe Simeón töi mikani niken ju blitakrä Ngöböbe ye kánti.

Angwane María btä José nikani ngäbäkre Jesu ngwena yete arato, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ngäbäkre mubaibtä mikakäre täte angwane,²⁸ nikanintre gwäkäre angwane, Simeón ne jatani nemente, käkwe Jesu diani, ketani jabtä kwe, bti Ngöbö käikitaninkä okwäbti kwe se kwrere, käkwe niebare krörö:

²⁹⁻³⁰ Ti Dänkien Ngöbö, makwe kukwe niebare tie, erere mtare nibira bare mae.

Ne aisete ti sribikä makwe ne tuemetre jraine jäme jakän, ñobtä ñan angwane makwe ni juani nitre Diantarikä, ni ye mden abko tikwe turira.

³¹ Ni ne mden abko makwe juani ni jökrä kräke.

³² Mdakäre abko, ñotra trä kakata ni käne kä ikote, ye kwrere ma ño abko niarakwe mikadi gare nitre ñakare israelitareye.

Ni kwati käkwe nitre israelita mikadi ütiäte, ñobtä ñan angwane niara därebare nitre israelita ngätäite aisete. Abko kore se, niebare Simeónkwe Ngöböye.

³³ Abtä José btä Jesu meye abko töi ñan namani krütare Simeón kukwei nuare Jesubtä. ³⁴⁻³⁵ Nebti Simeón käkwe ja di käräbare Ngöböye kräketre angwane, niebare kwe Jesu meye Mariäye:

Ngöbökwe ngäbäkre ne juani akwa niara ünän angwane, ni kwati ütiäte ñakare abko rabadi mikani ütiäte amne ni kwati ütiäte abko rabadi mikani ütiäte ñakare niara köböire. Mdakäre abko, ni kwati moto ño ño abko Ngöbökwe niara mikani mikakäre gare amne, ni kwati tä töbike ño ño Ngöböbtä abko niarakwe mikadi gare. Abtä ni kwati rabadi ja rüere ben, aisete ño ni gitiaka

nguse ngitrabti tä ja tare nike krübäte, ye kwrere ma moto ötadite niara jiebti. Abko kore se, niebare Simeónkwe Maríaye.

³⁶⁻³⁷ Ne kánti abko, ni kädian nämane Aser tukwe abko mräkä kädian nämane Fanuel abko ngänkän Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Ana nämane siba ju blitakrä Ngöböbe kántita. Ana abko nämane bati ngäbäkrere angwane, namani gure akwa nünabare kä kwä kükübe kwe brarebe amne brare krütani kán, bti namani kaibe. Ana ne abko namanina dokwä ngwen bürere, kä namani gre ketabkä bti kobkära ie, nämane siba ne näire. Batibe nikani ju blitakrä Ngöböbe kántita. Ye kánti nämane käre köbö kwatirekwatire Ngöbö käikitekä amne, nämane ja bäine Ngöbökrä amne nämane blite Ngöböbe. ³⁸ Ne aisete Simeón nämane blite Maríabe ngäbäkre Jesubtä, ne btäräbe Ana mata nükani, kä nikani Ngöbö käikitekä ngäbäkre Jesubtä. Erere arato, nitre israelita nünanka Jerusalén nämane ni ni diantarikä ngibiare ngäbti abko erere ben Ana nikani blite ngäbäkre Jesubtä.

³⁹ Nebti Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, erere María btä José käkwe mikani täte jökrä, bti nikaninta ngobo kwebe ja käite, juta Nazarete Galilea.

⁴⁰ Namaninta ja käite, kánti ngäbäkre Jesu nikani niren kuin dite ngrabare amne, namani niren bäri töbtä. Ne abko Ngöbö namani ja moto mike kuin kräke, aisete namani niren kore.

Ju blitakrä Ngöböbe, kánti Jesukwe ja mikaninkä blitakäre dirikä krikri be

⁴¹ Jesu nämane niren angwane, bieta ban te lebadura mikani ñakare kweta nämane kädianta

Pascua, bieta ne käre nuen nämane kä kwatirekwatire juta Jerusalén. Kánti käre kä kwatirekwatire Jesu meye btä José nämane niken siba. ⁴² Ne erere bati, kä kwä jätäbti kubu Jesuye angwane, Pascua köböi nūkaninta mda. Ye näire abko, José btä María nämane niken käre kä kwatirekwatire, ye erere nikaninta mda Jesube.

⁴³ Abti Pascua köböi nikani ta angwane, José btä María ngidianinkä, nikaninta ja gwirie kukwäre amne Jesu ngäbäkrere namani Jerusalén abko nin gani kwetre. ⁴⁴ Akwa Jesu nämane näin ja kukwe muko ngätäite nämamentre nütüre, aisete namanintre näin jäme. Te nänbarera köböiti jire kwetre ji ngrabare angwane, nikani Jesu känentari mräkä btä kukwe muko ngätäite nekwäre sekwäre. ⁴⁵ Nikani känenentari, nikani känenentari se kwrere, akwa nin kwanintari jire ietre. Abtä nikanintreta ja jiehti nebeta Jerusalén Jesu känentari.

⁴⁶ Kä nikani köbömä ta angwane, nikanintre nebeta Jerusalén, nikanintre nebeta amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nämane ju blitakrä Ngöböbe bäre abko ngätäite Jesu nämane tākānintbe. Niara nämane nitre dirikä kukwei nuen. Erere arato nämane kukwe ngwentari kabre mda ietre. ⁴⁷ Kukwe ngwiantari namani Jesukwe ne abko, ni töbtä töbtä raba blite, se kwrere namani blite. Mden kisete ni niara kukwei nuaka nuaka ñan töi namani krütare kukweibtä. ⁴⁸ Jesu nämane blite kore, btä meye amne José nikani nebeta angwane, ñobtä abko nämane blite dirikä krikri be abko ñan töi namani krütare tuare ja käne, bti meyekwe niebare mda ie:

Ti ngobo tikwe, ¿ñobtä mata nuene kore nunbtä yere, amarebti ma rün noko btä ti mata nun ngwen ja känentari kri töbikare kwärä ja jiebti yere? niebare Mariakwe Jesuye.

⁴⁹ Abtä Jesukwe niebare mda meye:

¿Ye ño munta ti känenentari krübäte dikaro kore yere? ¿Ti tädre ti Rün gwiriete arato, ye gare ñakare munye ya amarebti yere? niebare kwe ie.

⁵⁰ Jesukwe ñäkäbare ne abko dre niebare kwe niara Rün kwebtä ñan namani nüke gare ietre.

⁵¹ Bti Jesu nikaninta meyebe btä Josébe juta Nazarete. Jesu meye btä José nämane dre dre niere ie, erere nämane mike täte jire jökrä. Akwa kukwe nakaninkä Jesubtä Jerusalén, abkobtä meye nämane töbike kri kaibe mda. ⁵² Jesu abko nikani niren bäri kri amne nikani töi ngitiekä bäri kri arato. Mdakäre abko, Ngöbö nämane niara ngibiarebti kuin janknu amne ni kwati namani niara tarere kri arato.

3

Juan Bautista käkwe ji tikani Jesu käne

(Mateo 3.1-12; Marcos 1.1-8; Juan 1.19-28)

¹ Abti kä kwä jätäbti kwärikera emperador Tiberio nikani gobrane ne ngwane, ni nämane gobrane kräke abko nere: Gobernador Poncio Pilato nämane gobrane käkä Judeate. Dänkien tetararca Herodes Antipas abko nämane gobrane käkä Galileate. Herodes etba kädian nämane Felipe abko nämane gobrane käkä Itureate btä käkä Tracnite yete amne dänkien tetararca Lisantias abko nämane gobrane käkä Abilenete. ² Kä ne ngwane Anás btä Caifás nämane nitre blitaka Ngöböbe ni

mda mda diäre dänkiene. Te bati Zacarías ngobo kä Juan abko ben Ngöbökwe blitabare kä kaibete. ³ Abtä Juan nikaninbe Ngöbö kukwei niere krörö nitre nünanka Ñö Jordán ngrabare yeye: Kukwe kämekäme nuenta munkwe, yebtä mun moto raba ulire, bti mun jata Ngöböye amne mun jata ja mike ngökadre ñöte tie. Ye ngwane mun ngite kukwe kämekäme nuenbtä, ye Ngöbökwe diandikä jire jökrä munbtä, Juan namani niere. ⁴ Ye abko, Juan nikani ñäke ño abko nämanena tikani Ngöbö Kukweibtä tärä Isaíabtä abko krörö:

Ni iti näin ñäke jume ja dibti kä kaibete, käkwe niedi krörö:

Ji ükateta kuin biare jrei känenkri, ye kwrere ja töi mike kuin biare ni Dänkien käne munkwe.

Ji ükateta niken metre ta, ye kwrere ja töi ükete metre ni Dänkien käne munkwe, ⁵ ño kä ngitio ngürebtä möta, te dobo keka kabre ükate ruäre ngitio mintrinibe amne raba kiare, ji rabadre metre jreikrä abkokäre.

Ye kwrere arato, ngitio krikri btä ngitio kiakia tikakata, bti ükateta kiare jökrä, ji rabadre metre dänkien jreikrä abkokäre.

Mdakäre abko, ji tolentolen tikakata niken metre tata amne ji turureture ükateta niken kiare, ye kwrere munkwe ja töi ükate kuin biare ni Dänkien käne.

⁶ Ne abko ni Diantarikä juandi Ngöbökwe, ye ni nünanka kä jökräbti käkwe tuadi, niarakwe niedi, *Isaías 40.3-5*
abko Ngöbökwe tikamna kore Isaíaye.

⁷ Ye erere Juan nämane blite angwane, ni namani kite kwati ja mike ngökadre ñöte Juanye abko ie Juan namani ñäke krörö:

Mun abko tbi krübäte kwrere. ¿Ngöbö kebera mun mike ja ngie nuen kri krübäte, yehtë nirekwe mun mikani mokre amarehti mun kite nuke siba nete ye? ⁸ Munkwe ja töi kwitadre era metre Ngöbö kukwäre bkänä tödekakäre bti abko erere munkwe nüna ni mda mda okwähti. Erere arato, munkwe ñan nie au jabtä: Nun abko Abraham mräkä, aisele Ngöbökwé ñan nun mikadi ja ngie nuen, munkwe ñan nie au jabtä, ñöhtä ñan angwane jä tuen temen sete, se abko ngwarbe akwa Ngöbö raba kwite Abraham mräkäre abko ti tö nibi niei metre kore munye. ⁹ Mdakäre abko, kri mden mden ñan ngwä nebe kuin, ye abko kräke ü mikanina biare tikakakrä ngätrite ta. Abti tikakata jökrä angwane, kitata ñukwäte, ye kwrere jire Ngöbökwé mun mikadi ja ngie nuen, munkwe ñan ja töi kwitadre Ngöbö kukwäre angwane.

¹⁰ Abtä ni nämane yete käkwe niebare Juanye:

Ni nun kwrere abko käkwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bä rabadre nunbtä, niere nunye niebare kwetre Juanye.

¹¹ Juankwe niebare mda ietre:

Mun mdenkwe dänäta ötabu, ye abko ni dän ñakare, ie munkwe dän jakwe bian ötati. Erere arato, mun mden mrö bkäne, mrö ye abko munkwe ni mrö nikaka buka te siba, ye ngwane munta Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtä, niebare kwe ietre.

¹² Ne ngwane nitre israelita jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä, ye nukanintre siba ja ngökakäre ñöte arato, käkwe niebare Juanye:

¿Nun abko käkwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bä rabadre nunbtä? niebare kwetre Juanye.

¹³ Juankwe niebare mda ietre:

Gobranta ngwian kärämna nuäi nuäi ni mda mdaye, ye erere munkwe kärä. Akwa munkwe ñan ngwian dianka bäri bti ni mda mdakän, ye ngwane munta Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtä, niebare kore kwe ietre.

¹⁴ Erere arato, nitre rükä nükani ruäre, käkwe niebare Juanye:

¿Nun abko käkwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bä rabadre nunbtä? niebare kwetre ie.

Juankwe niebare mda ietre:

Ni mda mda rätäkäta munkwe amne munta ngwian btä jändrän kwekwe denkä kän, ye kwrere munkwe ñan nuen jire chi mda. Erere arato, munkwe ñan ni mda mda kita ngise ngwarbe amne sribi ütiä bianta nuäi nuäi munye, yebe ben munkwe nüna jäme. Ye ngwane munta Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtä. Abko kore se, niebare kwe ietre.

¹⁵ Kä ye ngwane abko, ni jökrä nämane Ni Dianinkä Ngöbökwé ngibiare ngäbti kisere, aisete nane Juan abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara nükani, nitre israelita jökrä namani nütüre, btä nämane töbike kri. ¹⁶ Ye mden kisete Juankwe niebare ietre:

Tita mun ngökö ñö aibe te bkänä, akwa ni jatadi iti ti jiebtä abko bäri di kri ti ngwä. Niara abko

Ni Dianinkä Ngöbökwé, aise te sandalia ngotobtä yebtä nin ja nūke töre jire chi tie kö tikarete ie.

* Ni ye abko kākwe Ngöbö Üai Deme mikadi nūne munbtä amne Ngöbö Üai Deme rabai ñukwä jutra kwrere munbtä, mun mikakäre deme Ngöbökrä. ¹⁷ Ne abko, niarakwe dre nuendi abko ti bike niere munye abko krörö: Niara tä jändrän ngwena kisete trigo juankakrä. Trigo juandikä kwe angwane, trigo kuinkuin erere ükadikrö jenena kwe amne trigo kwata abko ükadikrö jenena kwe. Yebti ñukwä nötöte ñakare abko te trigo kwata ye kukwadi kwe. Tita mun bä mike trigo kwrere amne trigo kwata kwrere. Abko kore se, niebare Juankwe nitre israelitaye.

¹⁸ Ye kwrere Juan namani blite ni kwati ben töi diankäre, kä namani kukwe kuin Ngöbökwé mike gare ietre kore.

¹⁹ Akwa kä ye ngwane abko, jrei Herodes kākwe etba kwe kädian nämane Felipe abko merie kädian nämane Herodías diani etba kän. Erere arato, nämane kukwe kämekäme nuene bätäkä ngwarbe Ngöbö rüere. Abtä Juankwe ñäkäbare Herodeye ²⁰ abko dokwäre Juan kitani ngite kä teri kwe ne ngwane, ja mikani ngite bäri kri mda kwe Ngöbö rüere.

Juankwe Jesu ngökani ñöte

(Mateo 3.13-17; Marcos 1.9-11)

²¹ Akwa Juan kita ngämi ngite kä teri, känenkri nämane ni ngökö ñöte angwane, Jesu ngökani

* **3:16** sandalia tikete. Jesu näire ni klaboré kökani ni mdakwe abko bäri ene ni mda mdakrä. Niaratre aibe nämane sandalia ni mdakwe tikete, aise te Juan nämane ja bä mike bäri ene ni klaboré ngwä.

ñöte kwe arato. Jesu jämi nikenta jate angwane, nämane blite Ngöböbe, btäräbe jukwe tika kwrere kä ngitiani kä käinbti, ²² amne Ngöbö Üai Deme, jatani tuen ütü bä kwrere timonkwäre, nikani mate Jesubti. Ne btäräbe ni kukwe jarabare krörö kä käinbti: Ma abko ti Ngobo tikwe. Ma tare kri tikwe. Ma käi nuäre kri tibtä, niebare kore kä käinbti timonkwäre Jesuye.

Jesu mräkä känekäne
(Mateo 1.1-17)

²³ Kä kwä gre bti kwä jätära Jesuye kwrere angwane, jatani sribi Ngöbö Kukweibtä kömiketbe kena. Jesu abko José ngobo nütü nämane ni jökräkwe amne José abko Elí ngobo.

²⁴ Elí abko Matat ngobo,
Matat abko Leví ngobo,
Leví abko Melqui ngobo,
Melqui abko Jana ngobo,
Jana abko José mdara jire ngobo,

²⁵ José abko Matatías ngobo,
Matatías abko Amós ngobo,
Amós abko Nahum ngobo,
Nahum abko Esli ngobo,
Esli abko Nagai ngobo,

²⁶ Nagai abko Maat ngobo,
Maat abko Matatías mdara jire ngobo,
Matatías abko Semei ngobo,
Semei abko José mdara jire ngobo,
José abko Judá ngobo,

²⁷ Judá abko Joana ngobo,
Joana abko Resa ngobo,
Resa abko Zorobabel ngobo,

Zorobabel abko Salatiel ngobo,
Salatiel abko Neri ngobo,
28 Neri abko Melqui mdara jire ngobo,
Melqui abko Adi ngobo,
Adi abko Cosam ngobo,
Cosam abko Elmodam ngobo,
Elmodam abko Er ngobo,
29 Er abko Josué ngobo,
Josué abko Eliezer ngobo,
Eliezer abko Jorim ngobo,
Jorim abko Matat mdara jire ngobo,
30 Matat abko Leví mdara jire ngobo,
Leví abko Simeón ngobo,
Simeón abko Judá mdara jire ngobo,
Judá abko José mdara jire ngobo,
José abko Jonán ngobo,
Jonán abko Eliaquim ngobo,
31 Eliaquim abko Melea ngobo,
Melea abko Mainán ngobo,
Mainán abko Matata ngobo,
Matata abko Natán ngobo,
32 Natán abko David ngobo,
David abko Isaí ngobo,
Isaí abko Obed ngobo,
Obed abko Booz ngobo,
Booz abko Salmón ngobo,
Salmón abko Naasón ngobo,
33 Naasón abko Aminadab ngobo,
Aminadab abko Aram ngobo,
Aram abko Esrom ngobo,
Esrom abko Fares ngobo,
Fares abko Judá mdara jire ngobo,

³⁴ Judá abko Jacob ngobo,
 Jacob abko Isaac ngobo,
 Isaac abko Abraham ngobo,
 Abraham abko Taré ngobo,
 Taré abko Nacor ngobo,
³⁵ Nacor abko Serug ngobo,
 Serug abko Ragau ngobo,
 Ragau abko Peleg ngobo,
 Peleg abko Heber ngobo,
 Heber abko Sala ngobo,
³⁶ Sala abko Cainán ngobo,
 Cainán abko Arfaxad ngobo,
 Arfaxad abko Sem ngobo,
 Sem abko Noé ngobo,
 Noé abko Lamec ngobo,
³⁷ Lamec abko Matusalén ngobo,
 Matusalén abko Enoc ngobo,
 Enoc abko Jared ngobo,
 Jared abko Mahalaleel ngobo,
 Mahalaleel abko Cainán mdara jire ngobo,
³⁸ Cainán abko Enós ngobo,
 Enós abko Set ngobo,
 Set abko Adán ngobo,
 Adán abko Ngöbökwe dätebare.

4

Diablukwe Jesu nuaninte ja käne
(Mateo 4.1-11; Marcos 1.12-13)

¹ Jesu nämane Ñö Jordánbtä, kánti Juankwe ngökani ñöte angwane, Ngöbö Üai Deme nämanena täte btä, kä nikani Jesu ngwena kä kaibete mda.
² Ne kánti Jesukwe nünantbare köbö gre ketebu

angwane, diablu namani nūke Jesu nuente ja kāne. Kōbö gre ketebu Jesukwe mrōbare ñakare jire chi, akwa kā ye namani bare angwane, btārābe mrō namani dikaro ie. ³ Ne aisete diablu jataninta, kākwe niebare ie:

Ma abko Ngōbö Odei era metre ne ngwane, jā se kwite mrōre jae, niebare kwe ie.

⁴ Akwa Jesu kākwe niebare mda diabluye:

Ñakare. Ngōbö Kukwei tā tikani krörō:

Ñan mrō aibehti ni rabadre nūne, akwa kukwe kwatirekwatire niebare Ngōbökwē, yehti ni rabare nūne, *Deuteronomio 8.3*
abko tā tikani Ngōbö Kukweibtā, niebare Jesukwe ie.

⁵ Nebti ngitio bāri mente kāin, yehti diablu nikani Jesu ngwena mda. Ye kānti, jōtrō ngwarbe kā jōkrā amne juta kā jōkrābti temen mikani tudre kwe Jesuye, ⁶⁻⁷ bti niebare kwe ie:

Jāndrān ne biani jōkrā tie amne ti tō rabai bien nireye, erere tikwe biandre jōkrā aisete, makwe ja mikadi ngukudokwābti temen ti ngwārekri, kākwe ti mikadi ütiāte jae angwane, kā jōkrā tā ti kisete btā jāndrān jōkrā ütiāte krikri tā kā nebtā, se tikwe biandi jire jōkrā mae, niebare diablukwe Jesuye.

⁸ Abtā Jesukwe niebare mda ie:

Ñakare. Ngōbö Kukwei tā tikani krörō:

Ni Dānkien Ngōbö aibe mikadre ütiāte jae. Niara aibe krāke sribidre, *Deuteronomio 6.13*
abko nieta kore, aisete tikwe ñan ma kukwei mikai tāte, niebare Jesukwe diabluye.

⁹⁻¹¹ Nebti diablu nikani Jesu ngwena juta Jerusalēnte mda, kānti nikani Jesu ngwena mobe ju blitakrā Ngōböbe bti kāin, bti niebare kwe ie:

Ma abko Ngöbö Odei era metre bkänä ne ngwane, ja täkete timon nete, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei tä tikani krörö mabtä:

Ngöbökwē angeletre juandi ma ngibiarebti abko kākwe ma kadi ngäbti kisete, ma ngoto ñan matadre jäte temen, abkokäre angeletrekwe ma ketadite käintabe kisete, *Salmos 91.11-12*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä mabtä, aisete ja täkete timon, ma Ngöbö Odei ara mikakäre gare ni jökräye, niebare diablukwe ie.

¹² Abtä Jesukwe niebare mda diabluye:

Ñakare. Ngöbö Kukwei tä tikani abko käta niere krörö arato:

Ni Dänkien Ngöbö kākwe ja kukwei mikadre täte ya, ñakare ya amne, niara di tärä ja kukwei ngwiandre bare ya, ñakare ya abko makwe ñan nuate ja käne ja gakäre ben, *Deuteronomio 6.16*

abko tä tikani kore, aisete tikwe ñan ma kukwei mikai täte. Abko kore se, niebare Jesukwe diabluye.

¹³ Nebti diablukwe Jesu nuaninte ünän jökrä ja käne, bti nikani mentokwäre, köbö bäri kuin Jesu nuatekäreta, ye ngibiare jae mda.

Jesu nikani Ngöbö kukwei kuin dirire kena (Mateo 4.12-17; Marcos 1.14-15)

¹⁴ Nebti Jesu nikaninta Galileate angwane, Ngöbö Üai Deme di namani kri btä, aisete namani dre dre nuene, abkobtä ni jökrä namani kädriere juta ketareketare temen. ¹⁵ Erere arato, sinagoga juta ketareketare te, kantikänti Jesu namani niken

dirire. Kukwe diri nämane kwe, yebtä ni jökrä namani niara käikitekä.

*Jesu mikani ütiäte ñakare ja käite Nazarete
(Mateo 13.53-58; Marcos 6.1-6)*

¹⁶ Jesu nämane Galilea, nikaninta juta Nazarete niara rirabare ye kánti. Namaninta yete angwane, köbö jadükakrä näire niara nämane niken sinagocate, kánti nämane niken käre. Ye erere, bati köbö jadükakräte nikaninta, kánti namani nünaninkä ñäkäkäre Ngöbö Kukweibtä. ¹⁷ Ne btäräbe, ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Isaías käkwe tärä tikani abko ngökani Jesuye. Jesu nikani täräkwata ne metete angwane, batibe tärä krörö kwani ie, bti nikani ñäke btä:

¹⁸ Dänkien Ngöbökwé ti dianinkä ja kukwei kuin mikakäre gare ni bobre bobreye, aisete ja Üai mikani tibtä kwe sribi nuenkäre.

Ngöböta biare ni ngite ngite tikatekäre abko ti juani niere kwe ietre.

Ni ie kä tuen ñakare abko ie kä rabadre tuenta abko ti juani niere kwe ie.

Erere arato, nire nire tä ja tare nike ni mda mda ngoto täni kwrere abko ti juani tikete kwe kä rabadre nuäre btä abkokäre.

¹⁹ Mdakäre abko, Dänkien Ngöböta ja moto mike kuin ni kräke abko ti juani niere kwe, *Isaías 61.1-2*

abko tärä yebtä Jesukwe ñäkäbare.

²⁰ Bti tärä, btä Jesukwe ñäkäbare, ye mrianinkäta kwe, ngökantä kwe sinagoga ngibiaka yeye, bti namaninta tākänintbe dirikäre se kwrere. Angwane Jesukwe ño niedi mda abko ni jökrä namani ngibiare, aisete okwä namani kwekbe

jökrä Jesubtä Jesu kukwei ngibiare se kwrere.

²¹ Ne btäräbe Jesukwe niebare mda:

Kukwe btä tikwe ñäri gwä, ye abko mtare mentokwäre nibira bare jökrä, niebare Jesukwe.

²² Jesu namani kukwe kuinkuin niere dikaro, yebtä ni jökrä ñan töi namani krütare, aisete namanintre Jesu kädriere kuin jökrä. Akwa yebti, namanintre niere krörö jae kwärikwäri Jesubtä:

¿Ni noko ñan José ngobo ya amarebti nibi dirire kore jabtä noko? namanintre niere Jesu rüere.

²³ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ni kräkä bianka, btä nita töbike blo, ie nita niere krörö: ¡A! Ma kräkä bianka kri era metre ne ngwane, makwe ja mika quinta au angwane, nunkwe ma mikai era jae abko nieta. Ne kwrere munta töbike tibtä, ye gare kuin jabtä tie. Ye kwrere, Ngöbökwe ma juani ni die mikakäre mata niere jabtä, aisete ye bä mike tuadre abko munta nütüre tibtä. Mdakäre abko, sribi kri nuenta Ngöbö diebti, erere namani bare mae Capernaúm kädrieta nun okwäbti, ye kwrere nuene ja käite nete nun kräke tuadre nunye, ne munkwe niedi tie, ye gare kuin tie arato. ²⁴ Mden kisete ti bike kukwe era erere niere munye: Ni Ngöbö kukwei niekä, ye abko ja käite mikata ütiäte ñakare jae mräkäkwe abko krörö: ²⁵ Bati ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías* nämane nüne abko näire Ngöbökwe kä mikani bäri moren kä komä bti ötare amne nin ñü näkäni jire chi temen, aisete mrö nikani kri kä jökräbti temen Israel kanti. ²⁶ Kä ye ngwane abko, meri kän brare krütani krütani

* **4:25** Elías. Ma raba ñäke kukwe nebtä tärä 1 Reyes 17.7-24 ye kanti.

nāmanena kabre nitre israelita ngätäite, akwa nin Ngöbökwe Elías juani nüne meritre israelita ye kánti, ñobtä ñan angwane nitre israelita ñan nāmane Elías mike ütiäte jae. Akwa meri nāmane iti kån brare krütani arato, akwa ñakare israelitare nāmane nüne mobe Israel bäre juta Sareptate juta kri Sidón bäre abko kánti Ngöbökwe Elías juani nüne.

²⁷ Ye kwrere arato, ni Ngöbö kukwei niekä nāmane nüne kira kädian nāmane Eliseo abko näire ni ngütüete ngrabare lebra kisete nāmanena kwati nitre israelita ngätäite abko nin mikaninta quinta jire iti Ngöbökwe, ñobtä ñan angwane nitre israelita ñan nāmane Eliseo mike ütiäte jae. Akwa ni menteni ñakare israelitare nūnanka mobe kä Siria kánti ngütüete jökrä ngrabare arato abko kädian nāmane Naamán aibe mikaninta quinta Ngöbökwe.† Mräkä israelitakwe mikani ñakare era jae, aisete Ngöbökwe die mikani ñakare. Ye kwrere tä nakenkä tibtä nete. Abko kore se, niebare Jesukwe.

²⁸ Nebtä ni Jesu kukwei nuaka nuaka sinagogate namanintre moto romon krübäte jökrä kräke, ²⁹ aisete ni jökrä namani ja rüere Jesube, kä nikani kitekä romone ja käne juta bäre mento nebe kä oko romonbtä ngitiobti. Ne kánti abko Nazaret nāmane. Kánti tö namanintre Jesu kitai jräte. ³⁰ Akwa Jesu abko nikaninta jäme ni kwati ye ngätäite ta mentokwäre.

*Jesukwe üai käme juanintari mento
(Marcos 1.21-28)*

† **4:27** Eliseo. Ma raba ñäke kukwe nebtä tärä 2 Reyes 5.1-14 ye kánti.

³¹ Nebti Jesu nikaninta mda motokwäre juta Capernaúmte Galilea. Abti köbö jadükakrä näire nämane niken sinagogate, kánti namani dirire ni nämane ja úkekrö yeye ³² amne, niaratre jökrä ñan töi namani krütare kukwe diribare kwe yebtä, ñobtä ñan angwane ni töbtä di kri kákwe diri ja di ngöi, kwrere jire Jesukwe diribare ietre. ³³ Jesu nämane dirire angwane, ni nämane iti sinagoga yete, btä üai käme nämane nüne. Te batibe ni ye kákwe ngratebare kri ja dibti Jesuye:

³⁴ ¡Jesu Nazarebo, nun tuemetre kaike nete! ¿Ye ñobtä abko, ma kite ja mike kukwe nunkwete yere? ¿Ma kite nun gaenkä ya ño yere? Jesu, ma gare kuin tie. Ma abko Ni Deme Ngöbökwé gare tie, niebare üai kämenkwe Jesuye.

³⁵ Abtä Jesukwe niebare mda üai kämeye:

¡Üai käme, kada mkä kete makwe! Ni ye tuemetre gwängwarbe. Nän mento btä, niebare kwe.

Ye btäräbe, ni jökrä ngwärekre, üai käme ni yebtä kákwe nitani temen, bti nikani mento, akwa ñan ni ye mikani bren kwe.

³⁶ Nebtä ni jökrä töi ñan namani krütare Jesubtä, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Ni neta kukwe ño ño dirire amarebti niara di tärä üai käme juentari jötrö au, tä ñäke kwatibe üai käme juantarikrä mento amne, üai käme tärä niken mento ie sere? namanintre niere kore Jesubtä.

³⁷ Yebtä abko, Jesu kädrie namani kä jökräte juta Capernaúm kántita temen.

*Jesukwe Simón köbrän merire mikaninta quinta
(Mateo 8.14-15; Marcos 1.29-31)*

³⁸ Jesukwe diribare ünän sinagoga yete, bti nikani nebe Simón kánti mda angwane, Simón köbrän merire abko nämane bren jume drangwan kisete. Angwane Jesukwe mikadreta quinta abko mräkä namani ribere ie. ³⁹ Ye erere Jesu nikani, namani jänbtä Simón köbrän merire ye ken, käkwe drangwan juanintari Simón köbränbtä. Ye btäräbe, drangwan nikaninbe batibe btä, namaninta kuin batibe, namanintabe quinta amne nükani dikekäta krö, nikani mrö känene niaratre bukakrä.

*Jesukwe ni bren bren mikaninta quinta
(Mateo 8.16-17; Marcos 1.32-34)*

⁴⁰ Nebti ñänä jatanina niken timon dere† angwane, ni kwati nämane ja tare nike bren bätäkä ngwarbe kisete abko mräkä namani niken ngwena Jesuye. Ye abko, Jesu namani kise mike bti angwane, namani nebata quinta jökrä. ⁴¹ Erere arato, ni kwati btä üai käme nämane nüne abko kisete bren jänükani siba Jesuye. Ni ye abko, btä üai käme nämane niken mento, kä namani ñäke krikri be krörö Jesuye:

¡Jesu, ma Ngöbö Odei, ye gare kuin tie! üai käme namani niere kore Jesuye.

Abtä Jesukwe kada ketamna üai käme. Nin Jesu namani üai käme tuemetre ñäke jire chi mda, ñöbtä ñan angwane Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé abko namanina gare kuin üai käme, aisete ñan niedre kwe gadre ni jökräye, abkokäre Jesukwe kada ketani.

† **4:40** ñänä jatanina niken timon dere, yebti nitre israelita nikani mräkä bren bren ngwena nebe Jesuye, ñöbtä ñan angwane ñänä nikani timon dere angwane, köbö jadükakrä nikani ta abko nämane ngibiare aisete.

*Jesu nikaninta Ngöbö Kukwei dirire
(Marcos 1.35-39)*

⁴² Jändrinane dekä, Jesu nikani kä kaibete juta bäre mento rabakäre kaibe akwa, ni kwati namani känentari kisere kwäräkwärä, te nikani nebe Jesu jiebti. Namanintre Jesu kánti angwane, Jesu ñan rikadre, ie tö namani, kä namani Jesu ketete kisere. ⁴³ Akwa Jesukwe niebare ietre:

Ngöbö kite gobrane ni ngätäite, ye tikwe mikadre gare juta ketareketare te, abkokäre Ngöbökwé ti juani, aisete ti ñan rabadre kwekbe kä ketetibe kánti. Abko kore se, niebare kwe.

⁴⁴ Ye erere bkänä, Jesu namani niken kukwe ye mike gare nitre israelitaye sinagogate kwäräkwärä kä Judeate. §

5

*Jesukwe ni käräbare nimä ja töitike jabe
(Mateo 4.18-22; Marcos 1.16-20)*

¹ Abti bati, kä jatani ngwen dekä angwane, Jesu nämane Ñö Okwä Kri Genesaret (arabe kädianta Ñö Okwä Kri Galilea) ye köräbti angwane, ni kwati tö namani Ngöbö Kukwei nuai, kä namani Jesu kete dime ja ngätäite namani ruen Jesuye. ² Ne btäräbe ni gwa gaka nämane ruäre krade bätete, käkwe ru jakwe mikaninte krobu ñö köräbti, btä Jesu okwä namani. ³ Jesu nikani, nakwani ru krati te. Ru te Jesu nakwani, ye abko ru Simónkwe. Jesu namanina rute, ru ngwiamna bäri ñöte kwe Simónye, bti namani tákänintbe Ngöbö

§ 4:44 kä Judeate. Manuscrito bäri kuinkuin, yebtä Judea tä tikani. Manuscrito ñakare bäri kuin, btä Galilea tä tikani.

Kukwei dirire ni kwatiye. ⁴ Jesukwe diribare ünän angwane, niebare kwe mda Simónye:

Ñö okwä bäri mente nguse, ye kánti ru ngwena, bti munkwe krade kita ñöte gwa gakrä, niebare Jesukwe Simónye.

⁵ Abtä Simónkwe niebare Jesuye:

Dirikä, deo abko kä kuin gwa gakrä. Nunkwe sribinirira kri dibire ta. Nin nun kábä nibi jire chi, akwa mata ti juen gwa gaenta, aisete ti bike niken, niebare kwe ie.

⁶ Ye kwrere bkänä, Simón nikani sribi mukobe, namanintre ñö okwä nguse kánti, käkwe krade kitani ñöte angwane, batibe gwa neketaninte kabrekabre krade ietre se kwrere. Krade namani nötöte bee kisete gwa täni. ⁷ Amne sribi muko kwekwe nämane ru mdate abko namanintre kärere, kä namani kise minienkä ietre abko rikadre die mike gwa ükekrö abkokäre. Erere sribikä nämane ru mdate, ye nikani gwa ükekrö siba amne gwa ükaninkrö ru krobu bti tabe kwetre. Gwa namani ñakare rute ya, aisete bäsi ru namani niken neen jökrä ñöte nguse gwa däbä täni Simón okwäbti. ⁸ Yeبتä ja namani ruen käme btä ngite Jesu ngwärecri Simón Pedroye, aisete nikaninbe ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwärecri, käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, ma deme ti ngwä. Ti abko moto kämekäme dikaro, aisete nän mento tibtä, niebare Simónkwe Jesuye.

⁹⁻¹⁰ Simónkwe ñäkäbare kore Jesuye, ñobtä ñan angwane Simón btä Zebedeo ngäbriänkätre kädian nämane Santiago btä Juan abko käkwe ñan gwa gabare jire erere gwa gani kwetre aisete, Jesu

diebtibe gwa gani kabre kore kwe nükani gare ietre aisete, tõi ñan namani krütare. Kwrere ni mda mda nämane näin siba Simónbe ñan tõi namani krütare arato, gwa gani kabre kwetre yebtä. Simónkwe ñäkäbare kore Jesuye, abtä Jesukwe niebare mda ie:

Simón, ma abko gwa gaka, akwa mtare mentokwäre ma jatadi ni gaen Ngöbökrä, aisete ma ñan rekwetaka tibtä, niebare kwe ie.

¹¹ Yebti Simón, Santiago btä Juan nikani ru ngwenante nebe ñö köräbti jate, käkwe jändrän jökrä kwe mikaninte, bti nikanintre Jesube.

Ni iti kwata bren lebra kiseté abko Jesukwe mikani quinta

(Mateo 8.1-4; Marcos 1.40-45)

¹² Bati Jesu nämane jutate angwane, ni iti bren lebra kiseté, abtä ngütüete ngrabare nükani abko ie Jesu jatabare angwane, nikani ngitiekä ngwäre timonkwäre Jesu mikakäre ütiäte, käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, ma tõi ti mikaita quinta ne ngwane, makwe ti mikata quinta, ie ti tõi nibi, niebare kwe ie.

¹³ Angwane Jesukwe kise mikani btä, käkwe niebare mda ie:

Ma rabata quinta, ie ti tõi nibi, aisete gwängwarbe ma bike nebeta quinta, niebare Jesukwe ie.

Ye btäräbe ni kwata ngütüete ngrabare ye kwata namaninta quinta jökrä ngrabare. ¹⁴ Angwane Jesukwe niebare krörö mda ie:

Tikwe ma mirita quinta, ye makwe ñan nie jire chi ni mda mdaye, akwa ma rika ja kwata quinta mike tuare ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäreye amne ni bren kore tä nebeta quinta abko käkwe

jändrän mden mden biandre niebare Moisékwe, ye erere ma rika ngwena biandre Ngöböye ma rabadre dbe niara ngwärekre abkokäre. Yehtë abko ma nenante quinta abko rabadre gare ni jökräye, abkokäre ma rika jändrän ye ngwena. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

¹⁵ Jesukwe ja dokwä tākāni kore ni mikaninta quinta kwe yebe, akwa kukwe nakaninkä, yehtë abko bäri ni jökrä namani Jesu kädriere niken juta ngrabare temen, abkotari ni mda mda namani nüke ja ükekrö kwati mda Jesu kukwe nukäre, ruäre bren abko Jesukwe mikadreta quinta abkokäre namanintre nüke. ¹⁶ Akwa Jesu abko nämāne niken käre kä kaibete blitakäre Ngöböbe.

Ni ruen ñakare ngrabare abko Jesukwe mikaninta quinta

(Mateo 9.1-8; Marcos 2.1-12)

¹⁷ Bati Jesu nämāne dirire mda angwane, nintre bariseo htä Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye dirikätre nünanka juta ketareketare te Galilea amne Judea ngrabare temen, ruäre abko nünanka juta Jerusalēnte nükani, namani tākānintbe Jesu kukwei nuen. Ye ngwane Dänkien Ngöbö di kri nämāne Jesuhtë ni bren bren mikakäreta quinta.

¹⁸ Jesu nämāne dirire gwi angwane, ni ruen ñakare ngrabare abko kisete ñan dikaka kä, mikani jänkwatabti abko ni mda mda nükani ngwena ja ñāte, tö namanintre niken ngwena nebe gwi Jesu ngwärekre. ¹⁹ Akwa ni namani kwati dikaro aisete, ñan namani tuen ngwiane gwä ietre. Abhtë nikanintre jubti käin, kākwe ju mkä tikaninkä abko te ta ni bren ye gibianinkä köhtë käin timon kwetre,

nükani ngitiekä temen Jesu ngwärekre ni kwati okwäbti se kwrere. ²⁰ Nitre nükani ni bren ngwena amne ni bren ye namani tödeke kwatibe Jesubti namani tuen ie, käkwe niebare ni bren yeye:

Ma ngite Ngöbö rüere, ye tikwe dininkä mabtä ti mräkä, niebare kwe ie.

²¹ Angwane Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikätre btä nitre bariseo namani töbike krörö Jesubtä: Ngöbö aibe tä ni ngite niara rüere denkä mento nibtä amarebti, jse ñobtä abko ni se tä ñäke kore Ngöbö rüere se! namanintre töbike kore Jesubtä. ²² Akwa niaratre namani töbike kore ye abko gani Jesukwe. Abtä niebare kwe ietre:

¿Ñobtä munta töbike kore tibtä yere? ²³ ¿Dre abko bäri nuäre niedre? ¿Ma ngite Ngöbö rüere, ye tikwe dininkä mabtä abko bäri nuäre niedre ya? o ¿Näin krö, nän dikekä abko bäri nuäre niedre ya?

²⁴ Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne ie Ngöbökre ja di biani mun ngite Ngöbö rüere diankakäre mento munbtä kä nebtä, ye abko ti bike bä mike tuadre munye, niebare Jesukwe.

Bti niebare kwe ni ruen ñakare ngrabare yeye:

Näin krö. Jänkwata makwe ye den kisete amne nänta ja gwiriete, niebare kwe ie.

²⁵ Btä räbe, ni jökrä okwäbti, ni ruen ñakare ngrabare ye naninkrö krö, käkwe jänkwata bti nämane temen diani kisete, bti nikaninta ja gwiriete Ngöbö käikitekä kwärä se kwrere. ²⁶ Yebtä ni nämane kwati ye ñan töi namani krütare amne namani Ngöbö käikitekä jökrä, kä namani niere krörö jae kwärikwäri:

¡Aiteeje, mtarebra ñan nikwe jändrän kuin turi ya! Jändrän ne kwrere ni ngämi tuen jire bati,

erere nikwe tua mtare yera, ni jökrä namani niere kore jae kwärikwäri.

*Jesukwe Leví käräbare ja töitike jabe
(Mateo 9.9-13; Marcos 2.13-17)*

²⁷ Nehti Jesu nämane jutate, nikaninta angwane, kä jändrän ütiä käräkrä gobran romanobokrä, ye kanti ta nikani mda amne, ni kädian nämane Leví nämane tākānintbe jändrän ütiä kärere yete, kanti Jesu nikani mate angwane, Jesu okwä namani kwekbe Levíbtä, kākwe niebare ie:

Brän tibe, niebare kwe Levíye.

²⁸ Angwane jötrö ngwarbe Levíkwe jändrän jökrä mikaninte, nükani dikekä krö, bti nikani Jesu jiehti.

²⁹ Abti Leví tö namani Jesu mikai ütiäte, kākwe bieta köböi kitani ja juete mda Jesukrä. Ye ngwane ni jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä namani kwati tākānintbe, btä ni mda mda nämane tākānintbe mröre siba mesabtä Jesube. ³⁰ Yebtä abko, nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre reketaka jakri bariseobe abko namanintre ñäke nitre ja töitikaka Jesube rüere, kākwe niebare ietre:

Nitre jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä abko käme amne ni mda mda kukwe nuenkä kämekäme amarehti munta mröre siä kwatibe te amne munta dö ñaen bentre sere, niebare kwetre.

³¹ Nitre bariseo kākwe ñäkäbare kore, ye jarabare Jesuye angwane, Jesukwe ja bä mikani ni kräkä bianka kwrere amne nitre jändrän ütiä käräkä amne nitre kukwe nuenkä kämekäme, ben nämane mröre ye bä mikani ni bren kwrere kwe, kākwe niebare krörö mda ietre:

Ni kuin, bren ñakare ye abko ñan tä ni kräkä bianka ribere jabtä, akwa ni bren bren abtä tä ni kräkä bianka ribere jabtä abko ti tö nibi niei munye. ³² Ni ie ja ruen kuin deme au Ngöbö ngwärekre mun kwrere, ye abko ñan ti jatani kärere Ngöbö kukwäre, akwa ni kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere ye mden abko ti jatani kärere Ngöbö kukwäre, niaratre käkwe ja ngite niedre Ngöböye, bti kukwe kämekäme kitadre temen kwetre amne tödekadre Ngöböbti kwetre, abkokäre ti jatani. Abko kore se, niebare kwe nitre bariseoye.

Ñobtä nitre ja töitikaka Jesube ñan nämane ja bäine (Mateo 9.14-17; Marcos 2.18-22)

³³ Abti nitre bariseo käkwe niebare krörö Jesuye:

Nitre nänkä Juan Bautistabe btä nitre nänkä nun bariseobe abko käre tä ja bäine Ngöbökrä, käre tä blite Ngöböbe. ¿Se ñobtä abko, nitre ja töitikaka mabe abko käre mröre, käre dö ñaen akwa, ja bäine ñakare Ngöbökrä sere? niebare kwetre ie.

³⁴ Abtä Jesukwe kukwe bä mikani ietre, käkwe ja bä mikani ni ja mikaka gure kwrere amne, nitre ja töitikaka ben abko bä mikani kwe ni ja mikaka gure kukwe muko kwrere, käkwe niebare nitre bariseoye:

Ni iti tä niken ja mike gure angwane, tä kukwe muko kwekwe nübaire kä ngwiankäre nuäre gwaire jabtä, ye ngwane ¿ni ja mikaka gure ye tädre siba bentre angwane, kukwe muko ye raba moto ulire ja bäine ya? Ñakare. ³⁵ Akwa ni ja mikaka gure ye järekadre kukwe muko okwäbti, ye ngwane rabadre ja bäine abko kore rakadikä nitre ja töitikaka tibe yebtä, niebare Jesukwe ietre.

³⁶ Kukwe ngwianintari ja bänbntä, abtä Jesukwe kukwe bä mikani krörö dän btinbtä amne uba döi btinbtä, käkwe niebare:

Ni ñakare jire iti kätä dän btin tikekä, bti tä dän ngututu gudike, ñobtä ñan angwane nikwe dän btin kukwän tikadrekä, ye ngwane dän btin juandre ngwarbe. Erere arato, dän ngututu gudikadre kukwän btin bti, ye ñan rabadre kuin. ³⁷ Erere arato, chibo kwata dikani kira uba döi ngwäre, te ni ñan raba uba döi mräre keke mikadre kwaka, ñobtä ñan angwane uba döi bänän jatadre dime amne rikadre nokrekä, ye käkwe chibo kwata ngututu trekadre amne rikadre ngwarbe uba döi kwaka ben ngöi jökrä arato. ³⁸ Mden kisete, uba döi mräre mikadre kwaka abko kekadre chibo kwata btinte, uba döi amne chibo kwata ñan rikadre ngwarbe. ³⁹ Mdakäre abko, nita uba döi sribebare kira ñaen, yehti ni ñan töta nebe uba döi mrä ñaen mda, ñobtä ñan angwane ni uba döi kira ñaka, ye kätä uba döi kira abko bäri bänänte niere. Ye kwrere arato, mun ñan tö kukwe btin dirita tikwe kaen ngäbti, tuen tie. Mun ñan tö kukwe ngututu diribare kira tuaimetre, kukwe dirita tikwe kakrä ngäbti, aisete tita kukwe ne niere munye. Abko kore se, niebare Jesukwe.

6

*Jesu abko bäri ütiäte köbö jadükakrä yehti ta
(Mateo 12.1-8; Marcos 2.23-28)*

¹ Abti bati Jesu nikani dikekä nura ngätäite köbö jadükakrä näire mda angwane, nitre ja töitikaka ben nämene näin siba, kä nikani trigo ngwä ötö ji ngrabare kwetadre jae; nikani münente, münente,

nikani kwete ji ngrabare. ² Yebtä abko, nitre bariseo nämane nän ruäre, käkwe niebare nitre ja tötikaka Jesubeye:

¿Ye ñobtä jändrän ñan nuendre jire chi köbö jadükakrä näire nieta abko mun nibi nuene sere? niebare kwetre ietre.

³⁻⁴ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Bati David btä rükä kwekwe, ie mrö namani krübäte angwane, kukwe nuenbare krörö kwetre: Ju nuäre ngwiandre kánti ban deme nämane mikani Ngöbö ngwärekre, ye kánti David nikani gwä, ban diani kwe, bti kwetani kwe rü muko kwekwe ben. Ban ye abko, David btä nitre nämane ben käkwe ñan kwetadre jire chi, ñobtä ñan angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre aibe käkwe kwetadre niebare Ngöbökwé, akwa niaratre käkwe kwetani, akwa namani ngite ñakare. Ngöbö Kukwei yebtä mun tärä ñäke ruen tie. ⁵ Ye kwrere abko, köbö jadükakrä näire yebti ta abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko bári ütiäte, aiseite nitre ja tötikaka tibe rabadre dre dre nuene köbö jadükakrä näire abko ti di tärä niere ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

Jesukwe ni mikaninta quinta köbö jadükakrä näire

(Mateo 12.9-14; Marcos 3.1-6)

⁶ Abti köbö jadükakrä mdara jire te, Jesu nikani sinagogate, kánti namani dirire angwane, ni iti küde ruenkri ara jire ngrötani ie nämane yete. ⁷ Ye ngwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre btä nitre bariseo nämane yete arato. Jesukwe ni ye mikadreta quinta köbö jadükakräte ne ngwane, Jesukwe ja mikani ngite Ngöbö rüere niedre kwetre

Jesu rüere ni mda mdaye, abkokäre namanintre Jesu ngibiaretari kisere ni küde ngrötani yebtä. ⁸ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre amne nitre bariseo nämane töbike ño Jesubtä, ye Jesukwe gani btätre, käkwe niebare krörö ni küde ngrötani yeye:

Jakwe ni jökrä ngwäkri nete, niebare kwe ie.

Erere ni ye nikani, namani nünaninkä ni jökrä ngwäkri se kwrere angwane, ⁹ Jesukwe niebare nitre bariseoye amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre:

¿Köbö jadükakrä, yebtä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye kätä dre niere? ¿Jändrän kuin nuendre ni mdakrä ya? ¿Kukwe käme nuendre ni mdabtä ya? ¿Ni bren mikadreta quinta ya? ¿Ni bren tuametre krüte ja okwäbti ya? Dre nuendre metrere niere tie munkwe, niebare Jesukwe ietre.

¹⁰ Bti Jesukwe mikani ñäräre jire jökrä ja bäre temen, bti niebare kwe ie:

Küde ngököte, niebare Jesukwe ie.

Ye erere ni ye käkwe küde ngökaninte angwane, küde namaninta kuin batibe ie. ¹¹ Yebtä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre btä nitre bariseo käkwe kä mikaninkäbe romone, mätä namani kri Jesubtä, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Nikwe dre nuendi ni noko kitakrä ngite ruen? namanintre niere jae kwärikwäri Jesu rüere.

Jesukwe ni dianinkä ni jätäbti nibu ja kukwei ngwianka

(Mateo 10.1-4; Marcos 3.13-19)

¹² Abti bati Jesu nikani blite Ngöböbe ngitiobti käin. Ye kanti kä nükani ngwen ie blitabtä Ngöböbe.

¹³ Kä nükani ngwen dekä angwane, Jesukwe nitre nänkä ben ye käräbare ja kánti, bti nitre ye ngätäite ni dianinkä ni jätäbti nibu kwe ja kukwei ngwianka. ¹⁴ Ni dianinkä Jesukwe abko nere:

Simón, (ne mden Jesukwe kädiani Pedro arato); btä niara etba kwe Andrés; arato Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé;

¹⁵ btä Mateo, Tomás, btä Alfeo ngobo Jacobo; arato Simón Zelote

¹⁶ btä Jacobo etba kwe Judas btä Judas Iscariote. (Judas Iscariote ne mden käkwe Jesu kitani ngise müre ketadre.)

Jesukwe ni bren bren mikaninta quinta
(Mateo 4.23-25)

¹⁷ Nebti Jesu nämane ngitiobti ni dianinkä ni jätäbti nibu kwe ye ben, nikaninta motokwäre, namaninta kiabti ngüsrüri. Ye kánti ni kwati nänkä ben, btä ni kwati nünanka kä ketareketare kä Judeate, juta Jerusalénte amne ni nünanka mren köräbare juta kädianta Tiro amne Sidón ye ken, käkwe ja ükaninkrö kwati Jesu ngibiare ngäbti, btä Jesu nükantina. ¹⁸ Ni nükani kwati ne abko jatani Jesu kukwei nuakäre. Ni bren bren abko Jesukwe mikadreta quinta, abkokäre jatani. Ni ruäre abko nämane ja tare nike üai käme kisete abko namani nebeta quinta Jesu diebti. ¹⁹ Erere arato, Jesu die namani kri ni mikare quinta, abkotari ni jökrä bren bren tö namani Jesu nuainbtä, erere namani nuenbtä angwane, namanintre quinta Jesu diebti.

Jesukwe diribare ni kwatiye
(Mateo 5.1-12)

20 Jesukwe ni bren bren mikaninta kuinta, yehti nitre ja tötikaka ben amne ni mda mda nämane näin ben, ye mikani ñäräre jökrä kwe, bti niebare kwe ietre:

Mun bobre bobre, ye abko Ngöbökwe die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö tä gobrane munbti.

21 Mun ruäre tä mrö nike mtare, ye abko Ngöbökwe die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane mun ye abko ie Ngöbökwe mrö biandi ere.

Mun ruäre tä ja müaire kä nebtä kukwe bätäkä ngwarbe btä, ye abko Ngöbökwe die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane mun ye abko käkwe kötadi bänänte mrä.

22 Mdakäre abko, ti Ni Kä Nebtä Ngobo Kwrere ne mikabtä täte, ni mda mdakwe bätä ngwiandi munbtä, ñan tö rabadi mun tuai ketetibe jabe, käkwe mun juanditari amne ñäkädi taretare kwe munye.

Ni moto kämekäme btä ñäkä raba kämekäme, ye kwrere jire ñäkä rabadi munbtä, mun ye abko Ngöbökwe die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä, aisete mun ñan raba ulire.

23 Munkwe ja tare nika kore angwane, munkwe kä ngwian bäri nuäre jabtä amne mun rika nakwenkä kwäräkwärä, ñobtä ñan angwane munkwe ja tare nikadi ye ütiäre abko Ngöbökwe jändrän kuin biandi munye kä käinbti sete. Munkwe kä ngwiandre nuäre kore jabtä arato, ñobtä ñan angwane nitre mun mikaka ja tare nike, ye mräkä kirakira käkwe nitre Ngöbö kukwei

niekä kira abko mikani ja tare nike kore arato, niebare Jesukwe.

²⁴ Bti ni ngwian bkäne krikri btä Jesukwe blitabare krörö:

Mun ngwian bkäne krikri tödeke ñakare Ngöböbti akwa, ngwian kabre munkwe aibehti munta tödeke, aisete kä nuäre kä nebtä aibe tä munkwe, ñobtä ñan angwane mrä abko jändrän Ngöbökwé ñan rabadi jire chi munkrä.

²⁵ Ye abko, mun ngwian bkäne krikri käta mröre trinetrine mtare kä nebtä, aisete munta nüne jäme, mun Ngöbö Kukwei töbikaire ñakare. Mun ye abko käkwe mrö nikadi tare jakän.

Erere arato, mun ngwian bkäne krikri käta kötö kuin bänänte mtare, akwa mun Ngöbö kai ngwen nuäre ñakare jabtä.

Ye aisete mun ye abko moto rabadi ulire ulire ja müaire tare jakän.

²⁶ Mdakäre abko, kira nitre ni ngökaka jatani ja Ngöbö kukwei niekä niere, mika nämäne ütiäte ütiäte ni jökräkwe, ye kwrere mun mikata ütiäte ütiäte jae mtare.

Akwa mtare munta Ngöbö mike ñakare ütiäte jae, aisete mrä angwane, Ngöbökwé ñan mun mikadi ütiäte jae.

Mun ye abko bobrera jakän. Abko kore se, niebare Jesukwe ni ngwian bkäne krikribtä.

Nikwe ni rüe taredre
(Mateo 5.38-48; 7.12)

²⁷ Jesukwe niebare:

Mun ti kukwei nuaka nete, ye ie ti bike niere krörö: Munkwe mun rüe tare. Nire nire mätä munbtä abko kräke munkwe jändrän kuin nuen. ²⁸ Nire nire käkwe mun rätäkä taretare, ye kräke munkwe jändrän kuinkuin kärä Ngöböye. Nire nire käkwe mun mikadre ja tare nike krübäte, ye kräke munkwe blita Ngöböbe. ²⁹ Erere arato, nane ni mdakwe ma meta ngwäre küde ruenkri yebtä ma mikakäre ngwarbe jae ne ngwane, makwe ja ngwäre kwäräkri mika demaindre ie ja mäkäkäreta ben. Akwa makwe ñan ja ngie mika. Erere arato, nirekwe dän bäri kuin makwe ja mriatekrä tä mabtä ye dianka makän angwane, dän raba ötadi mabtä, ye makwe bian ie arato. ³⁰ Nirekwe jändrän munkwe kärä munye, ye erere munkwe bian ie. Erere arato, nirekwe jändrän jen munkwe dianka munkän, munkwe ñan ja ngie mika amne munkwe ñan käräta ie. Munkwe kukwe ne nuendre kore angwane, munkwe mun rüe taredre. ³¹ Ni mda mdakwe jändrän kuin nuendre munkrä, ie mun töta nebe, ye kwrere munkwe jändrän kuin nuen ni mda mdakrä.

³² Mdakäre abko, ni moto kämekäme tä ni niara tarekätarekä tarere, ye kwrere munkwe ni mun tarekätarekä aibe taredre arato angwane, ¿Ngöbökwé ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre bä jene nuenta munkwe ni moto kämekäme ngwä? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya? ³³ Erere arato, ni jändrän kuinkuin nuenkä aibe kräke ni moto kämekäme tä jändrän kuinkuin nuene, ye kwrere ni jändrän kuin nuenkä munkrä aibe kräke munkwe jändrän kuin

nuendre angwane, ¿Ngöbökwe ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre nuendre munkwe ni moto kämekäme ngwä kore? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya? ³⁴ Ne kwrere arato, ni moto kämekäme aibe tä ngwian bien ütiädre jae kwärikwäri, bti tädre tödeke ngwian jakwebti kwärikwäri. Ye kwrere ni ie mun tö rabadre ja di käräi amne ngwian tädrera kwe mun die mikakrä aisete aibe ie, munkwe ngwian biandre ütiädre angwane, ¿Ngöbökwe ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre bä jene nuenta munkwe ni moto kämekäme ngwä? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya?

³⁵ Ne mden kisete, munkwe ñan mun mräkä aibe die mikadre, akwa munkwe mun rüe tare-dre amne munkwe jändrän kuin nuen mun rüe die mikakrä. Erere arato, munkwe ngwian bian ütiädre mun rüeye angwane, munkwe ñan biandre ütiä diankräta töre kwäräkrita jae. Munkwe nuendre kore ne ngwane, Ngöbökwe sribi mun rüekrä ye ütiä biandi kri munye kä käinbti. Erere arato, mun rabadri Ngöbö Kri Kä Käinbti ngobore, ñobtä ñan angwane ni diän diän kräke Ngöbö ütiäte ñakare amne ni moto kämekäme tä nüne Ngöbö rüere, akwa Ngöbö mandama kräke, aisete ye kwrere mun rabadre arato. ³⁶ Ni jökrä ruentari tare Ngöbö mun Rünye, ye kwrere munkwe ni jökrä ngwian ruentari tare jae, niebare Jesukwe.

*Ñan ñäkädre ni mda mda rüere
(Mateo 7.1-5)*

³⁷ Jesukwe niebare:

Ngöbökwe ñan kukwe ükadrete mun rüere, abkokäre munkwe ñan bika kri, käkwe ni mda mda bä mika käme ja käne. Erere arato, Ngöbökwe ñan mun mikadre ngite, käkwe mun mikadre ja tare nike kärekäre, abkokäre munkwe ñan bika kri, käkwe ni mda mda mika ngite ngwarbe. Ni mdakwe ja mika ngite mun rüere, ye munkwe dian jabti ta angwane, mun ngite Ngöbö ngwärekri, ye Ngöbökwe diandikä jire jökrä munbtä arato. ³⁸ Ye kwrere arato, nireta jändrän mdei nike, ie munkwe jändrän bian ngwarbe angwane, Ngöbökwe jändrän biandi munye. Ye abko, munkwe jändrän ñäkädi kuin täte, ye kwrere Ngöbökwe jändrän biandi kuin täte munye. Ye mden kisete, munkwe jändrän biandre ngwarbe ño ni mda mdaye, ye kwrere Ngöbökwe jändrän biandi munye arato, niebare Jesukwe.

³⁹⁻⁴⁰ Bti Jesukwe kukwe bä mikani krörö mda:

¿Ni ja töitikaka, ye bäri töbtä kri ni dirikä ie yekrä ya? Ñakare, akwa ni ja töitikaka, ye käkwe ja töi tikadre ünän jökrä angwane, batibe rabadre töbtä dirikä ie ye kwrere, aisete mun ngämi ja töitike ünän, känenkri mun abko ni krörökrörö kwrere: ¿Ni ie kä tuen ñakare, ye raba ni mda niara kwrere jie ngwen kuin ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ni nibu ie kä tuen ñakare ja kwrere rikadre ja jie ngwena kwärikwäri ye kä oko romon mdente tuen ñakare ietre, aisete betadrekä jräte amne rikadre ngwarbe gwaire. Ne aisete, mun ngämi ja töitike ünän, känenkri munkwe ñan bika kri, kä rika ni mda mda jie ngwena, niebare kwe.

⁴¹ Jesukwe kukwe mda bä mikani krörö, käkwe kukwe käme nikwe bä mikani kri oto bäri kri

kwrere amne, kukwe käme nuenta ni mdakwe abko bä mikani kä büre chi kwrere, käkwe niebare:

¿Kri oto bäri kri tä ma okwäte, ye ño abko ma töbikare ñakare jae amarebti kä büre chi ma mräkä okwäte, abkobtä mata nebe ja ngwen ruen tare yere? ⁴² ¿Ye ñobtä kri oto bäri kri tä ma okwäte abko mata dianka nütüre ñakare jae amarebti, kä büre chi ma mräkä okwäte abko, ie mata niere: Ti mräkä, kä büre ma okwäte ye, ti tuemetre denkä jae, mata niere ie? ¡Ye ñan ngwarbe, mata ja bä mike kuin ma mräkäbtä, käta kukwe nuene kore yera! Makwe kri oto kri ma okwäte, ye ara jire dianka käne jae, bti kä raba tuenta kuin mae angwane, batibe makwe kä büre chi ma mräkä okwäte ye dianka mda ie. Ye kwrere, munta kukwe nuene bäri kämekäme abko okwäbti, ni mdata ja mike ngite chi abko munkwe ñan bika bäri kise ngwen btä. Munkwe ñan ñäkä jire chi ni yebtä, akwa kukwe käme, yebtä mun raba moto ulire, bti kukwe ye tuemetre jire jökrä käne, abti mun raba mun mräkä die mike, niebare Jesukwe.

*Jesukwe ni töi bä mikani kri ngwäbtä
(Mateo 7.17-20; 12.34-35)*

⁴³ Bti Jesukwe kukwe mda bä mikani abko krörö:

Kri ngwä kuin kwetadre ñan ngwäta nebe käme. Erere arato, kri ngwä käme kwetata ñakare, ye ñan ngwäta nebe kuin. ⁴⁴ Ye mden kisete, ngwäta kuin ya, käme ya, yebtä kri kuin ya, käme ya tä nüke gare nie. Ne aisete, ¿kri tukwäte tukwäte btä nita higo ngwä kuin kwetadre ötö ya? Ñakare. Erere arato, ¿kri mda mda tukwäte tukwäte btä nita uba ngwäkä ükekrö ya? Ñakare. ⁴⁵ Ye kwrere jire abko,

ni moto kuin ne ngwane, nita blite kuin ni mda mda die mikakäre, akwa ni moto käme ne ngwane nita blite ngwarbe diän diän jirekäbe, ye abko ñan tä ni mda mda die mike, ñobtä ñan angwane niara abko töi käme, yebe tä nüne. Ne aisete ni moto ño amne ni töi ño, ye kwrere nita blite, niebare Jesukwe.

*Ju mikaka nibu
(Mateo 7.24-27)*

⁴⁶⁻⁴⁷ Bti Jesukwe niebare mda:

Mun ti kukwe nuaka nuaka nete, ye ngätäite ni ruäre käta ti Dänkien, niere tie akwa, tita kukwe nuemna abko erere tä nuene ñakare. Ni ye kwrere abko, ti bike bä mike ni krörö btä munye: ⁴⁸ Bati ni nämane iti, kä nikani ju mike ñö köräbtä. Käne kä muani mente nguse nguse kwe, bti ürä kuin nökanı kwe ju gräre, bti ju mikani kuin jäkwatabti kwe. Abti bati ñü jatani temen, ñö nikani niren niren jate, jatani mate dite jubtä se kwrere, akwa ju mikani kuin kwe, aisete nin ñö nikani ngwena kän. Ye kwrere abko ni ti kukwe nuaka nuaka abko ie tita dre dre nuemna, erere tä nuene, ni ye abko ni iti käkwe ju mikani kuin ye kwrere. ⁴⁹ Akwa ni mdara jire käkwe ju mikani ñö köräbtä aräto abko käkwe ürä nökanı känime ümante abko ñü jatani temen, ñö nikani niren niren kri jate, jatani mate dite jubtä. Ju ye abko namani jueme, aisete ñö jatani mate btä, nikanınbe temen, nikani ngwarbe jire jökrä. Ye kwrere abko, ni ti kukwe nuaka nuaka abko ie tita dre dre nuemna akwa tä nuene ñakare, ni ye abko ni iti käkwe ju mikani jueme, nikani temen ye kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe ni kwatiye.

7

*Rükä dänkien romanobo käkwe tödekani metre Jesubti**(Mateo 8.5-13; Juan 4.43-54)*

¹ Jesukwe blitabare ünän ni kwatibe, yehti nikani mda juta Capernaúmte. ² Ye kánti rükä dänkien romanobo nämáne nüne iti. Ni ye abko kwe, ni nämáne iti sribikä jakrä. Sribikä ye abko mika nämáne ütiáte kri kwe abko nākāni bren jume, namani tu neketebe kán. ³ Ne btārābe Jesu nämáne Capernaúmte kādrie namani jabtā ni rükä dänkien ye okwābti. Jōtrō ngwarbe, niara kākwe nitre unbre ji dokwāte nitre Capernaúmbo ngātāite juani Jesu kārere sribikä jakwe miketa kuinta. ⁴⁻⁵ Erere nitre unbre ji dokwāte ye jatani, nūkani Jesu kánti, kā namani ribere kisere krörō Jesuye:

Nitre rükä dänkien abko ñakare israelita. Niara romanobo bkānā akwa, ni israelita tare kri kwe. Niara arabe kākwe ngwian biani sinagoga jue ütiā biankrā nunkrā Capernaúm nete, aisete niara ütiáte, aisete makwe sribikä kwe mikadreta kuinta krāke, ie nun tö nibi abko namanintre ribere kisere kore ie.

⁶ Te Jesu nikani bentre, nikanina nebe nitre rükä dänkien ye gwirrie ken angwane, nitre rükä dänkien ye kākwe kukwe muko juani ruāre Jesu ngābti ja kukwei niere, kākwe niebare Jesuye:

Nitre rükä dänkien kākwe ja kukwei niemna mae abko nun ki niere ma ngābti abko krörō: Ti Dänkien, ni ütiáte ñakare ti ne kwrere abko gwiriete ni ütiáte ma ye kwrere nin rükadre jire chi ruen tie, aisete makwe ñan ja nikadre dikaro

rükakäre ti gwiriete, nibi ruen tie. ⁷ Ma bäri ütiäte, ye mdenbtä abko nin ja nūke töre jire chi tie, niken ma kärere au sribikä tikwe miketa quinta, aisete tikwe ni mda aibe juni ma kärere. Akwa sribikä tikwe rabadreta quinta abko makwe niedre jirekåbe menteninbe angwane, rabadita quinta abko gare tie abko ti tö nibi ribei mae, ⁸ ñobtä ñan angwane ni mda bäri ütiäte ütiäte, ben tita sribire, kåta dre nuemna tie, erere tita nuene. Erere arato, nitre rükå tä sribire tibe abko tita juen, ye tä niken jötrö ngwarbe. Jakwe, tita niere ie, jötrö ngwarbe tä kite. Mdakäre abko, ni klabore tikwe, ie sribi ne nuene, tita niere, jötrö ngwarbe tä nuene. Ne aisete, tita dre niere, erere tä nebe bare täte jökrå. Ye kwrere arato, makwe dre dre niedre sribikä bren tikwebtä abko erere rabadi bare täte mae ruen tie, aisete tita ja di ribere kore mae, niemna kore nitre rükå dånkienkwe mae, niebare rükå dånkien kukwe mukokwe Jesuye.

⁹ Yebtä Jesu ñan töi namani krütare mda, kåkwe ni nãmame nåin ben mikani ñåråre jökrå, bti niebare kwe ietre:

Ni tödeke kwatibe Ngöböbti ni ne kwrere, nin ngåmi kwen jire tie nitre israelita ngåtåite amarebti ni menteni nūnanka juta mdara jire te tä tödeke kwatibe Ngöböbti nūke kwen mtare tie nere, niebare Jesukwe ni kwatiye kore.

¹⁰ Bti Jesu nikaninta ja jiebti amne ni Jesu kåråkå kåråkå abko nikaninta janknu, nikani nebete nitre rükå dånkien kånti angwane, ni klabore nitre rükå dånkienkwe, ye namaninante quinta, btå nikani nebete abko nakaninkå kore.

Meri ngobo itibe krütani kân abko Jesukwe mikaninta nire

¹¹ Nebti Jesu nikani mda juta chi kädian nämane Naín kánti nitre ja tötikaka benbe angwane, ni mda mda nikani kwati siba ben. ¹² Nikani ngitiekä jukwebtä juta chi Naín yete angwane, mürü ngwäkä jäjatani doboi mikadre, jänükani ngätäi ben. Mürü ngwäkä ye abko, meri kân brare krütani abko ngobo ngörä itibe kwe ben nämane nüne abko krütani kân. Mden abko ngwäkä ngwian nämane abko ben ni mda mda nämane näin kwati uliere siba, nükani ngätäi ji ngrabare Jesube. ¹³ Meri ngobo ngörä itibe kwe krütani kân, meri ye abko jatabare Jesuye amne namani ruentari tare kri Jesuye, käkwe niebare ie:

Ma bobre, ngäbäkre krüta tare makân ne abko, akwa makwe ñan müai jakân, niebare kwe meri yeye.

¹⁴ Ne btäräbe jänkwata bti mürü ngwäkä ngwian nämane, ye ken Jesukwe krötabare, bti kise mikani jänkwatabtä kwe mürü ngwäkä yeye. Abtä ni mürü ngwäkä ngwianka namani nünaninkä jökrä angwane, Jesukwe niebare mürü ngwäkä yeye:

Ngäbäkre, nüketa nire tita niere mae, niebare kwe ie.

¹⁵ Erere bkänä, mürü ngwäkä ye nukanintabe nire batibe. Ngäbäkre ye nükani tākänintbe krö, bti nikaninbe bliteta se kwrere. Bti Jesukwe bianinta meyeye ni kwati okwäbti. ¹⁶ Yeبتä abko, ni jökrä namani nekwetekä, akwa namanintre Ngöbö käikitekä, kä namani niere krörö Jesubtä:

Ni Ngöbö kukwei niekä kri nüke ni ngätäite nete mtare, köböire Ngöböta ni jen kwe die mike,

namanintre niere, kä ngwiare nuäre jabtä Ngöbö käikitarekä kwärä se kwrere.

¹⁷ Jesukwe mürü ngwäkä mikaninta nire, ye abko kädrie namani batibe jökrä Judeate ta temen btä kä kiakia te Judea bäre temen abko nakaninkä kore.

*Jesukwe blitabare Juan Bautistabtä
(Mateo 11.2-19)*

¹⁸ Kukwe kuin ne namani bare Jesuye, ne abko nitre nänkä Juan Bautistabe nikani, käkwe niebare jire jökrä ie. Abtä Juankwe nitre nänkä ben, ye käräbare nibu ja kanti, ¹⁹ bti ni nibu ye juani kwe ni Dänkien Jesu kanti abko ni Dianinkä juandre Ngöbökwé ne abko Jesu ya, ñakare ya abko tö namani gai. Ñakare ne ngwane, ni mdara jire ngibiadre ngäbti ya, ño abko tö namani gai, käkwe ni juani nibu kukwe ye ngwentari Jesuye. ²⁰ Erere bkänä, ni nibu ye nükani Jesu kanti, käkwe niebare krörö ie:

Ni Dianinkä juandre Ngöbökwé rükadre ni ngätäite niebare, ye erere ma ara nükani ya o nunkwe ni mdara jire ngibiadre abko nun juanba ngwentari mae, niebare kwetre Jesuye.

²¹ Jesukwe kukwe kani ngäbti ñakare jötrö, akwa ne btäräbe ni kwati nämane ja tare nike bren bätäkä ngwarbe kisete abko Jesukwe mikaninta kuinta. Ni ruäre abko, btä üai käme nämane, kisete nämane ja tare nike abko Jesu namani juentari mento btä. Erere arato, ni kwati ie kä tuen ñakare abko ie Jesu namani kä mike tuenta ni juani nibu Juankwe ye okwäbti. ²² Bti Jesukwe niebare krörö mda ni nibu yeye:

Tita dre dre nuene tuata munkwe amne tita dre dre niere abko kukwei nuri munkwe, ye erere mun nän niereta Juanye. Amne munkwe nie krörö ie arato: Ni ie kä tuen ñakare abko ie kä nibi tuenta kuin amne, ni nakwente abko nibi dikekäta kuin kröta. Erere arato, ni bren bren lebra kisete abko kwata nibi nebeta kuin jökrä amne ni olo ngidi-aninte abko ie ni kukwei nibi ruenta kuin. Erere arato, ni krütanikrütani abko nibi nüketa nire amne ni bobre bobre abko ie Ngöbö kukwei kuin mika nibi gare abko munkwe nie Juanye. ²³ Erere arato, nire nire käta tödeke tibti amne ti ne ara nükani tä nütüre amne ñan tä trö kwite tie, ni ye abko ie Ngöbökwé ja di biandi amne kä rabadi nuäre btä tikwe nini abko munkwe nie kore Juanye. Abko kore se, niebare Jesukwe ni nibu yeje.

²⁴ Ni juani nibu Juankwe nikaninta angwane, nitre nämane yete ye ben Jesu rikaba blite krörö Juanbtä:

¿Mun nikani ni ño tuakäre kä kaibete? ¿Mikä juankata mürekwe nekwäre sekwäre, ye käta ni töi kwitaka jene jene nekwäre sekwäre bä mike, ni se kwrere tua nikani munkwe ya? ²⁵ ¿Mun jananbare Juan mike ñäräre angwane, ni ja ükaninte kuin käkwe dän ütiäte kri kitani jabtä nämane yete abko mun jananbare mike ñäräre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ni dän ütiäte kri kitani jabtä, ni ye kwrere abko tä nüne jame jrei gwiriete amne ñan tä nüne kä kaibete abko garera munye ruen tie. ²⁶ ¿Akwa mun nikani ni ño mike ñäräre metre? ¿Mun nikani ni Ngöbö kukwei niekä mike ñäräre ñan ñan? Jänri, mun nikani ni kore mike ñäräre. Akwa Juan ye abko bäri Ngöbö kukwei niekä kri

abko mun nikani tuen.

²⁷ Juan ye mdenbtä tärä tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä: Ngöbökwie niebare:

Tikwe ja kukwei ngwianka juandi iti ma känenkri.

Niarakwe ni töi mikadi biare ma käne, ji ükateta

biare ye kwrere, *Malaquías 3.1*

abko tä tikani kore Juanbtä.

²⁸ Ne mden kisete, ti bike kukwe niere krörö munye: Ni jökrä därebare kä nebtä, ye ngätäite ni ñakare jire iti abko bäri ütiäte Juankrä; akwa nire nire bäri bobre, ütiäte ñakare, bti Ngöböta gobrane, ni ye abko bäri ütiäte Juankrä, niebare Jesukwe.

²⁹ Jesukwe Juan mikani bäri ütiäte kore, abtä ni kwati Jesu kukwei nuaka nuaka amne nire ngwian käräkä gobran romanobokrä nämane yete käkwe kukwe mikanintbe Ngöbökwie ni diantarikrä diribare Juankwe, ye abko era bä mikani, ñobtä ñan angwane niaratre käkwe ja mikani ngökadre ñöte Juanye aisete. ³⁰ Akwa nire bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwie Moiséye dirikätre namani yete Jesu kukwei nuen arato amne kukwe mikanintbe Ngöbökwie ni diantarikrä diribare Juankwe, ye abko niaratre namani mike ngwarbe jae, ñobtä ñan angwane ñan ja mikani ngökadre ñöte kwetre Juanye, ñobtä ñan angwane nin namani moto ulire kukwe kämekämenbtä aisete. ³¹ Ni jökrä käkwe töbikabare ñakare ja kwrere Juanbtä kore, abtä Jesukwe niebareta ietre:

Ne mdenbtä abko ni nünanka kä ne näire abko ti bike bä mike krörö: Kä jändrän rürümoinkrä jutate, kanti ngäbäkre tä nebe takänintbe temen, käta ñäke krikri mräkä mda mdaye, yebtä ti bike ni nünanka kä ne näire bä mike krörö: ³² Ngäbäkre

tä niere mräkäye: Nunkwe nörä jürü tärä mikakrä munye, akwa mun ñan tö nibi tärä mikai. Abtä ka ni moto mikakrä ulire abko nunkwe nini mda, akwa munkwe müaniri ñakare arato abko ngäbäkreta niere. Ye mden kwrere munta niere Juanbtä amne tibtä, aisete tita nitre ye bä mike kore, ³³ ñobtä ñan angwane Juan Bautista nükani angwane, üai käme tä btä, aisete ñan tä mröre kri amne ñan tä dö ñaen, munta niere rüere. ³⁴ Yebti ti, Ni Kä Nebtä Ngobo rükaba mda angwane, ti abko mröre büle krikri amne ti dö ñaen krübäte munta niere tibtä. Mdakäre abko, ti ja getaka ni diän diän ben amne nitre jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä tä tuen käme munye abko ben tita ja gete, abtä munta ñäke ti rüere arato. Ye mdenbtä abko mun ngäbäkre kwrere tita niere. ³⁵ Akwa ni nüne töbtä era metre Ngöbö diebti nun kwrere, yebtä abko nun abko ni jen Ngöbökwe era metre abko nunta bä mike. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ñö rä bäne ütiäte kri kekani Jesu ngotobti

³⁶ Nebti bati, bariseo kädian nämane Simón käkwe Jesu ngwiani mröre ja gwiriete. Erere Jesu nikani, namani takänintbe mesabtä Simón juete angwane, ³⁷ meri bti kä ngwarbe nämane nüne juta ne arabe kanti abko Jesu nükani mröre Simón gwiriete gani kwe. Angwane ñö rä bäne ütiäte kri kädian nämane nardo nämane jä bä ngwen kädianta alabastro dätebare boteare te, ye jänükani kwe Jesu kanti. ³⁸ Müare kwärä nikani ngitiekä Jesu ngotobtä temen, kä nikani Jesu ngoto bätete ni klabore kwrere, akwa ja okwä ñöibti bätäninte kwe. Jesu ngoto bätäninte ünän kwe, bti rötaninta kwe ja

dokwä drüenbti, ngoto demainbare kwe, bti ñö rä bäne kekani kwe Jesu ngotobti, namani Jesu tarere kri mikakäre tuare ie. ³⁹Ye abko nakaninkä Simón, Jesu nübaikä mröre ja kánti ye okwäbti. Abtä Simón namani töbike krörö mda Jesubtä: ¡Jo! Ni noko Ngöbö kukwei niekä bkänä ne ngwane, ni ño tä nuenbtä ngotobtä gadre kwe. Amne meri se bti kä ngwarbe ni jökrä tä kädriere kämekäme rükadre gare btä ie arato bä amarebti se, Simón namani nütüre kore Jesubtä. Ne Jesukwe gani Simónbtä, ⁴⁰abtä niebare mda kwe bariseo yeye:

Simón, ti tö kukwe ngwaintari kwati mae, niebare Jesukwe ie.

Simón käkwe niebare mda Jesuye:

¿Abko dre? niebare kwe ie.

⁴¹Ne btäräbe, Jesu nikaninbe kukwe bä mike meri yebtä Simónye:

Bati ni nämane iti abko ngwian bkäne kri. Ni ye abko nämane ngwian bien ütiädre ni mda mdaye. Ni ye abko, ie ni nibu käkwe ngwian käräbare ütiädre ie. Ni iti, bti rürümon ütiä nämane siento krärike jire amne ni mda abko, bti rürümon ütiä nämane gre ketarike. ⁴²Rürümon ütiä nämane krörö ni nibubti, akwa nin ngwian namani kwenta jire ietre biandreta ja ütiäreta. Abtä ngwian bkänkä käkwe niebare ietre: Tikwe ngwian bianba ütiädre munye, akwa ngwian ñakare munye biandreta ja ütiäre tie, aisete ti bike rürümon ütiä munbti ye käikwitekä jabtí jökrä, niebare kore kwe ni nibu yeye. ¿Ni nibu ne mdenkwe ni ngwian bkänkä taredi bäri ruen mae? niebare Jesukwe Simónye.

⁴³Simónkwe niebare mda Jesuye:

Ni bti bäri rürümon ütiä kri käikwitaninkä jabti ngwian bkänkäkwe, ni ye abko käta ngwian bkänkä tarere bäri raba ruen tie, niebare kwe Jesuye.

⁴⁴ Bti meri ye nükani Jesu ngoto bätete, ye Jesukwe mikani ñäräre, käkwe niebare Simónye:

Simón, ti nü gwi ma kánti nete, makwe ti miri ngwarbe jae, käkwe nin ñö bini jire chi tie ja ngoto bätätekrä ti kakrä ngäbti, akwa meri ne nü, käkwe ti ngoto bätrite ja okwä ñöibti, bti rütüta kwe ja dokwä drüenbti, mike ñäräre makwe, btä makwe töbika. ⁴⁵ Erere arato, ti ki gwäkäre mae angwane, nin makwe ti demainiri jire ti kakrä ngäbti kuin, akwa ti ki gwäkäre amne, meri ne nikirabe ti demaine ngotobtä abti kä nuke nere. ⁴⁶ Mdakäre abko, ti nü amne nin makwe olibo köi ütiä brai kiri ti dokwäbti ti kakrä ngäbti kuin, akwa meri ne abko käkwe ñö rä bäne ütiäte kri kiri ti ngotobtä. ⁴⁷ Era metre meri ne käkwe ja mikani ngite kabre Ngöbö rüere bkänä akwa, tikwe niara ngite dininkä jire jökrä btä. Mdenbtä abko tä ti tarere bäri makrä bä mirita kore kwe, ni bti ngwian ütiä käikwitaninkä jabti ngwian bkänkäkwe ye kwrere abko ti tö nibi niei mae Simón, ñobtä ñan angwane ni ngite ñakare bökän diankata nibtä, ni ye abko ñan tä ni tarere dikaro. Abko kore se, niebare Jesukwe Simónye.

⁴⁸ Bti Jesukwe niebare mda meri yeye:

Ma ngite kukwe kämekämenbtä, ye tikwe dininkä jökrä mabtä, niebare Jesukwe ie.

⁴⁹ Abtä ni mda mda nämane siba yete, ye namani niere krörö jae kwärikwäri:

¿Ni noko nire amarebti tä ni ngite denkä nibtä tä niere sere? namanintre niere kore Jesubtä.

⁵⁰ Akwa Jesu abko nikani niere janknu krörö meri yeye:

Ma nibi tödeke kwatibe tibti, köböire kukwe kämekäme btä ma ngite, ye tikwe dininkä mabtä, aisete nänta jäme, niebare Jesukwe ie.

8

Nitre merire Jesu die mikaka

¹ Nebti Ngöbö jatanina nüke gobrane nibti abko kukwe kuin Jesu nikani niere juta krikrite amne juta kiakiate kä Galileate ta temen. Ye ngwane, nitre ja töitikaka Jesube ni jätäbti nibu nämane näin siba ben. ² Erere arato, ni merire merire bren bren mikaninta quinta Jesukwe, ruäre abko btä üai käme juanintari kwe, ye abko nämane näin ruäre. Ni merire nämane näin siba Jesube abko nere: María Magdalabo, María ne mdenbtä Jesukwe üai käme Krä kükü juanintari mento. ³ Arato Juana nämane näin siba. Juana ne abko ni iti kädian nämane Chuza merie. Chuza abko ju ngibiabtikä jrei Herodes Antipas Kräke. Arato Susana nämane näin siba. Ye ngwane meri mda mda nämane näin kwati siba abko jändrän nämane kwekwe, erere bti nämane Jesu btä nitre ja töitikaka ben die mike.

Dobo ketabkä, btä Jesukwe kukwe bä mikani (Mateo 13.1-9; Marcos 4.1-9)

⁴ Ne ngwane bati ni nünanka juta ketareketare Galilea temen namani nüke ja ükekrö kwati ja tuakäre Jesube abko ie Jesukwe kukwe bä mikani krörö: ⁵ Bati ni nikani iti nura metekä. Nura metaninkä kwe angwane, nura ruäre nikani mate ji ngrabare temen. Nura ye abko ni jatani,

käkwe rätäbare jökräbti. Bärire mda abko nukwä jatani, käkwe kwetani jökrä kän. ⁶ Nura ruäre abko nikani mate jäkwatabti temen abko nükani mure, akwa dobo nõtare dikaro, aisete ngrötaninkä jökrä. ⁷ Nura ruäre abko nikani mate kökrä tukwätetukwäte ngätäite, ye abko nükani mure arato, akwa kökrä ye abko rirabare bäri jötrö nura mu yebti ta, käkwe kämikani. ⁸ Akwa nura nikani mate dobo kuinte, ye abko nükani mure amne rirabare tuärebe, bti ngwä nikani nebe btä btä amne datire datire ngwä namani gre ketarike. Ne abko nakaninkä kore, niebare Jesukwe ni kwatiye kore.

Ye btäräbe, Jesukwe ñäkäbare jume ja dibti krörö mda ni kwati yeye:

Nire nire kätä ti kukwei nuen, ye abko olo tärä ne ngwane, ti kukwei ne ketate ja olote kwe, kukwe ne rükadre gare kuin munye abkokäre. Abko kore se, niebare Jesukwe.

*Ñobtä Jesukwe kukwe bä mikani
(Mateo 13.10-17; Marcos 4.10-12)*

⁹ Jesukwe kukwe bä mikani kore ne ñan nükani gare nitre ja töitikaka benye, käkwe niebare ie:

Makwe kukwe bä miri, ye abko dre bä miri kore makwe yere, niebare kwetre Jesuye.

¹⁰ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ngöbö rükadre gobrane ño nibti abko tä tiebe, akwa Ngöböta mike gare munye, akwa ni mda mda abko ie Ngöböta mike gare ñakare, aisete tita kukwe bä mike kore, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö rabadre bare abkokäre:

Nebtä nikradre bäri kwetre, akwa kukwe ño ñan jatadre metre ietre amne ni kukwei nuadre

bäri kwetre akwa, ñan rükadre gare ietre,
Isaías 6.9
 abkokäre tita kukwe bä mike kore ietre, Ngöbö
 kukwei niekä kirakira käkwe niebare ni nebtä ye
 kwrere.

Dobo ketabkä tä dre niere abko nere
(Mateo 13.18-23; Marcos 4.13-20)

¹¹ Kukwe nini tikwe ye abko tä kukwe krörö bä
 mike: Ngöbö Kukwei abko nura kwrere. ¹² Amne
 nura nikani ngitiekä ji ngrabare temen, ye abko
 ni ruäre tä Ngöbö Kukwei nuen akwa, diablu tä
 kite, käta Ngöbö Kukwei ye denkä jökrä töite, ni ye
 käkwe ñan Ngöbö Kukwei mikadre era amne ñan
 rabadre dianintari abkokäre, mden nini tikwe ye.
¹³ Amne ni ruäre abko käta Ngöbö Kukwei nuen
 amne käta nebe nuäre btä kare ngäbti. Ni ye abko
 nura nikani mate jäkwatabti ye kwrere, ñobtä ñan
 angwane nura nikani mate jäkwatabti abko ngätri
 ñan nämane bökän, ye kwrere jire ni ruäre tä Ngöbö
 Kukwei kaen ngäbti, bti bä jötrö tä tödeke Ngöböbti.
 Tädre niken ja tare nike tödekabtä Ngöböbti amne
 käta Ngöbö Kukwei kiteta temen, bti tä nikenta
 ja jiebti. ¹⁴ Amne ni ruäre abko tä Ngöbö Kuk-
 wei nuen, akwa tä nakwen bäri jändrän kä nebtä
 jiebti amne, tä ngwian tarere bäri amne jändrän
 nuäre nuäre kä nebtä yebtä tä ja kite, ye abko käta
 ngökö. Ne aisete ni ye abko nura nikani mate
 kökrä tukwätetukwäte ngätäite amne ngatani, ye
 tä nakenkä ni yebtä, aisete nura ngatani ngwä
 namani ñakare, ye kwrere jire ni ye tä sribi nuene
 ñakare Ngöbökrä. ¹⁵ Akwa nura nikani ngitiekä
 dobo kuinte, ye abko ni töi kuin amne tä biare,
 käta Ngöbö Kukwei nuen angwane, tä ketete dime

jabtä amne tä nünenkä dite btä. Ni ye abko nura ngwäta neme kuin ötata kabre, ye kwrere jire ni yeta jändrän kuin nuene Ngöbökrä. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

*Jesukwe ja kukwei bä mikani ñotra kwrere
(Marcos 4.21-25)*

¹⁶ Jesukwe niebareta:

Ni ñakare jire iti käta ñotra jutra mike abti tä jue miketa kaja täni. Erere arato, ñan tä mike jän täni jae, akwa ñotra jutra mikata angwane, mikata üräbtä käin trä rabadre ngitie jökrä gwita temen, ni jökrä gwi, ie kä rabadre tuen abkokäre. ¹⁷ Ye kwrere arato, tita kukwe jire jökrä dirire kaibe tiebe munye mtare, akwa batira jire munkwe mikadi gare ni jökräye. Erere arato, kukwe dirib-are tiebe tikwe, batira jire rabadi gare metre ja ngwärecri jökrä. ¹⁸ Ne aisete olo ketete kuin ti kukweiye munkwe, ñobtä ñan angwane nire nire ie Ngöbö Kukwei nüke gare, ye abko ie Ngöbökwé ja Kukwei biandi bäri mda; akwa nire nire ie Ngöbö Kukwei gare ñakare, ye abko ie Ngöbö Kukwei gare kiakia abko Ngöbökwé diandikä jökrä kän. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

*Nire abko Jesu mräkä era metre
(Mateo 12.46-50; Marcos 3.31-35)*

¹⁹ Ye ngwane, Jesu meye amne etbakantre abko nikani jiebtä ja tuakäre ben angwane, ni nämane kwati Jesu bäre temen, aisete niaratre ñan namani nebe Jesu kanti. ²⁰ Angwane ni iti käkwe niebare Jesuye:

Ma meye amne ma etbakantre tä ju bäre nokote abko tö nibi blitai mabe, niebare kwe ie.

²¹ Jesukwe niebare ni jökräye:

Nire nire tä Ngöbö Kukwei nuen, erere tä mike täte, ni ye abko ti meye tikwe amne ti etbakantre tikwe era metre, niebare kwe.

*Jesukwe müre amne ñö mikani kwekbe
(Mateo 8.23-27; Marcos 4.35-41)*

²² Abti bati Ñö Okwä Kri Galilea kanti Jesu nakwani rute, käkwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Brän ñö okwä kwärä sekri, niebare kwe.

Ye erere nikanintre. ²³ Nikanintre ñöbti angwane, Jesu nikani kibien. Batibe müre jatani mate ribi krübäte ñö okwä ye kanti, ye abko namani ñö kite jökrä rute, aisete ru jatani niken ñöte nguse se kwrere. ²⁴ Yebtä abko nitre ja töitikaka ben nikani gaenkrö, käkwe niebare ie:

¿Dirikä, ni kite niken ñöte nguse! niebare kwetre Jesuye.

Angwane Jesu nükaninta krö, käkwe ñäkäbare müreye amne ñöye. Ye btäräbe, müre amne ñö namani kwekbe jökrä. ²⁵ Bti Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

¿Munta tödeke kwatibe Ngöböbti ya ño yere? niebare kwe ietre.

Akwa niaratre abko namani nekwetekä krübäte amne töi ñan namani krütare, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Ni ne abko ni ño amarebti tä ñäke müreye amne ñöye amne, tä niara kukwei mike täte se? namani niere jae kwärikwäri.

*Ni Gadarabo btä Jesukwe üai käme juanintari mento
(Mateo 8.28-34; Marcos 5.1-20)*

²⁶ Nebti niaratre nikani janknu rute ñöbti nebe kākä Gadarete Ñö Okwä Kri Galilea kwäräkri. ²⁷ Jesu nämane rute, nikani jate angwane, juta yete ni nämane iti abko btä üai käme nämane abko jatani Jesu ngäbti. Raire abko ni ye nämane dän kite ñakare jabtä amne nämane nüne ñakare gwi, akwa nämane nüne rökabti. ²⁸ Jesu jatabare ie angwane, nikani ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwäreki, kākwe ngratebare kri krörö:

Jesu, Ngöbö Kri Kä Käinbti Odei, ¿ye ñöbtä ma kite ti nike nete ye? Makwe ñan ti mika ja tare nike abko ti tö nibi ribei mae, namani niere Jesuye.

²⁹ Üai käme rikadre mento btä abko Jesukwe niebarera ie, aisete namani ñäke krikri kore. Batire batire üai käme nämane niken ni yebtä angwane, ñan gitiadre künken, abkokäre kise amne ngotokwä mäkäte nämane jökrä ie kadenanbti, akwa nämane kadena ötöte jökrä angwane, üai käme nämane niken ngwena kä kaibete. ³⁰ Ni ye abko ie Jesukwe niebare:

¿Ma kä ño? niebare kwe ie.

Angwane üai kämentre kākwe niebare mda ie:

Ti kä Kabre, niebare kwetre.

(Ja kä Kabre, niebare kwe, ñöbtä ñan angwane üai käme nämane kabre btä aisete.)

³¹ Ye mden kākwe ñan ja juamna kä ja tare nikakrä te Kä Timonbti Jesuye. ³² Ye kanti abko mtü nämane kabre krübäte mröre bä känime ngudrebtäta, aisete üai kämenkwe ja juamna mtü yebtä Jesuye, erere Jesukwe juani mtübtä. ³³ Üai käme nämane nibtä, ye abko nikani mento btä, bti nikani mda mtü kabre yebtä. Ye btäräbe mtü kabre ye nikani betekä jökrä ja jiebti kä btä motokwäre,

nikani ngitiekä jökrä ñöte, kánti müre neketani jökrä.

³⁴ Nitre mtü ngibiaka abko okwäbti kukwe nakaninkä kore. Yebtä abko niaratre nikani betekä ngitie, kä nikani kukwe ye niere jökrä juta ngrabare temen amne juta bäre mento arato.

³⁵ Abtä kukwe nakaninkä ño abko ni kwati nükani tuen, kánti nikanintre nebe Jesu kánti angwane, ni btä üai käme nämane abko nikani mento, ni ye abko käkwe dän kitani jabtä amne kä namani ruenta kuin bti nämane tākänintbe Jesu ken, btä namanintre angwane, kä jürä namani kri btätre.

³⁶ Angwane ni btä üai käme nämane ye abko namaninta kuinta ño abko nitre tuakatuaka namani niere jökrä ni mda mdaye. ³⁷ Yebtä abko, Jesu di kri krübäte gani kwetre, aisete kä jürä namani kri nitre Gadarabobtä, aisete jötrö ngwarbe Jesu rikadre kä mdabti abko namanintre ribere ie. Ye erere Jesu nakwaninta rute nitre ja töitikaka benbe, bti nikaninta.

³⁸ Akwa Jesu ngämi nikenta, känenkri ni btä üai käme nikani mento ye abko Jesu rikadre ngwena jabe abko namani ribere Jesuye, akwa niara rabadre jirekäbe yete, Jesukwe niebare ie. Angwane Jesukwe niebare krörö mda ie:

³⁹ Nänta jirekäbe ja gwiriete amne Ngöbökwe dre nuni makrä, ye erere makwe nie jökrä ni mda mdaye. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Ye erere bkänä, Jesukwe dre nuenbare niara kräke, erere nikani niere jökrä juta ngrabare temen.

Jesukwe Jairo ngänkän mikaninta nire amne

*meri bren abko mikaninta quinta kwe
(Mateo 9.18-26; Marcos 5.21-43)*

⁴⁰ Yebti Jesu nikani nebeta Ñö Okwä Kri Galilea kwäräkri mda angwane, ni nämane kwati ngibiare ngäbti, aise te kä namani nuäre btätre Jesu kare ngäbtita. ⁴¹ Ye btäräbe ni kädian nämane Jairo nükani Jesu kanti. Jairo abko nämane sinagoga dänkiene juta yete abko jatani, nikaninbe ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä ja mikakäre bobre btä, kä namani Jesu ngwen kisere nebe ja gwiriete. ⁴² Ngänkän itibe kwe abko ie kä kwä jätäbti kubu abko jatani krüte kän, aise te namani Jesu ngwen ja kanti. Ye erere Jesu nikani angwane, ni nikani kwati krübäte ben, kä namani kete dime ja ngätäite, namani ruen ie.

⁴³ Angwane nitre nikani kwati Jesube, ye ngätäite meri nämane näin iti siba abko kä kwä jätäbti kubura nämane bren dbä tibiare abko kisete nämane ja tare nike amne, ngwian nämane kwe, erere ganinte jökrä kwe kräkäbtä jakrä akwa, ñakare namani nökröta nitre kräkä biankaye. ⁴⁴ Te meri ye abko nikani, käkwe krötabare ja ken Jesu trökri, käkwe dän Jesubtä nuaninbtä tiebe köräbtä. Ye btäräbe namaninta quinta batibe se kwrere.

⁴⁵ Angwane Jesukwe niebare:

¿Nirekwe dänkä nuribtä tibtä ye? niebare kwe.

Akwa ni jökrä namani ja rükente. Abtä Pedrokwe niebare Jesuye:

Dirikä, ni kwati nibi ma kete dime ja ngätäite, kä nibi ma kitekä nekwäre, sekwäre. ¿Ye ñobtä abko nirekwe ma nuribtä ma nibi niere yere? niebare Pedrokwe ie.

⁴⁶ Akwa Jesukwe niebareta mda:

Ni iti kākwe ti nuribtä tikwe gari, ñobtä ñan angwane Ngöbö di tä tibtä abko niki ruäre mento tibtä, nibi ruen tie, niebare kwe.

⁴⁷ Angwane meri ye kākwe ja rükandrete ño mda ñan namani nüke gare ie, akwa kä jürä namani btä. Abtä namani grükekä jökrä ngrabare, nikani, namani ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä ja mikakäre bobre btä angwane, ñobtä Jesu nuaninbtä kwe amne namaninta quinta ño abko niebare jökrä kwe ni jökrä ngwärekre Jesuye.

⁴⁸ Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Ti mräkä, makwe tödiri kwatibe tibti, köböire ma nibirate quinta, aisete nänta jäme, niebare kwe meri yeye.

⁴⁹ Jesu nämane blite kore angwane, sinagoga dänkien ye jiebti ni mdara jire nükani kukwe ngwena, kākwe niebare ie:

Ma ngänkän kürera makän. Makwe ñan dirikä nika mda, niebare kwe ie.

⁵⁰ Blitabare kore kwe, ye jarabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare:

Ma ñan rekwetaka ngäbäkre jiebti jakän, akwa makwe tödeka kwatibe janknu tibti angwane, ma ngänkän rabadita quinta, niebare kwe ie.

⁵¹ Yebti nikanintre nebe gwi angwane, Jesukwe Pedro, Santiago, Juan amne meri bati ye rün amne meye aibe tuanimetre niken nebe gwi jabe.

⁵² Angwane ni jökrä nämane meri bati krütani ye uliere amne müaire krikri be gwi, btä Jesu namani. Akwa niarakwe niebare ietre:

Ngäbäkre merire ye kürera munta nütüre, akwa tä kibien, aisete munkwe ñan müai mda, niebare kwe ietre.

⁵³ Akwa meri ye krütani bkänä namani gare ietre, aisete namanintre Jesu kötaire jökrä. ⁵⁴ Akwa Jesu nikani, käkwe meri ngwäkä ye kani küdebti, bti ñäkäbare krörö kwe ie:

Ti ngänkän, ¡Näin krö! niebare Jesukwe ie.

⁵⁵ Ye btäräbe üai nükanintabe btä, aisete nükanintabe nire angwane, nükaninbe tākänintbeta krö, bti Jesukwe bukamna mräkäye. ⁵⁶ Meri bati mikaninta nire kore Jesukwe, yehtë abko rün amne meye ñan töi namani krütare mda. Akwa kukwe nakaninkä ño, ye abko ñan kädriedre jire kwetre ni mda mdabe, Jesukwe niebare ietre.

9

Jesukwe nitre ja töitikaka ben juani Ngöbö kukwei dirire

(Mateo 10.5-15; Marcos 6.7-13)

¹ Yebti Jesukwe nitre ja töitikaka ben ni jätäbti nibu ükaninkrö, bti Ngöbö die biani kwe ietre üai käme bätäkä ngwarbe juantarikrä mento amne ni bren bren mikakräta quinta arato. ² Bti Ngöböta gobrane ni ngätäite kädriedre kwetre amne ni bren bren mikadreta quinta kwetre, abkokäre Jesukwe juani, ³ käkwe niebare krörö ietre:

Mun ñan rika tribe ngwena jire chi mda jabtä ji ngrabarekäre abko krörö: Mun ñan rika mökän amne kra ngwena jae. Erere arato, mun ñan rika mrö, ngwian amne dän mda ngwena jae, ñobtä ñan angwane munkwe tödekadre Ngöböbti, ie ti tö aisete. ⁴ Ju mdente mun raba nünentbe, ye aibe kánti mun raba. Mun ñan rika ju kwatirek-watire te, akwa mun raba ju kwatibe te, abti mun rikata. ⁵ Akwa juta kánti mun ñan ka tö raba ngäbti

ni mdakwe, ye kánti munkwe kä mikaka, akwa munkwe dobro mnü ngrükate ja ngotobtä, nitre ye ara jire ngite Ngöböye ja töi jenbti bä mikakrä ietre, niebare Jesukwe ietre.

⁶ Ye erere nitre ja töitikaka Jesube nikani juta kwatirekwatire kä ngrabare temen kukwe kuin Jesubtä ye kädriere amne, nikani ni bren bren miketa quinta arato.

Jesu abko nire jrei Herodes tö namani gai
(Mateo 14.1-12; Marcos 6.14-19)

⁷ Kukwe namani nakenkä kore Jesu köböire, ye gani Herodekwe angwane, nire köböire nämane nakenkä ñan namani nüke gare ie, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé Juan Bautista mikaninta nire abko ni ruäre namani niere Jesubtä. ⁸ Akwa Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías abko nükaninta ni ruäre namani niere. Mdakäre abko, Ngöbö kukwei niekä kira mda abko nükaninta nire, ni mda namani niere Jesubtä. ⁹ Abtä Herodekwe niebare:

¿Tikwe Juan dokwä tikakamna, aisete ni ye ñakare Juan amarebti nire abko btä blitata krübäte dikaro kore ne? niebare Herodekwe.

Yeبتä abko Herodes tö namani ja tuai Jesube.

Jesukwe ni mili krärike bukani
(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Juan 6.1-14)

¹⁰ Abti nitre juani ja kukwei ngwianka Jesukwe ye nükaninta jökrä Jesu kánti angwane, dre dre nuenbare kwetre, ye erere niebare jökrä kwetre Jesuye. Abti Jesukwe käräbare jenena angwane, nikani ngwena kä kaibete juta Betsaidate. ¹¹ Akwa Jesu nikani ye abko ni kwati käkwe gani angwane,

nikani niaratre jiehti amne, Jesukwe kani ngäbti kuin, bti Ngöböta gobrane ni ngätäite, yebtä Jesukwe blitabare bentre amne ni bren bren abko mikaninta kuinta kwe. ¹² Yebti kä jatanina dere angwane, nitre ja töitikaka Jesube ni jätäbti nibu nikani, käkwe niebare ie:

Nita kä kaibete nete, jändrän ñakare kwetadre, aisete nitre se juenta jökrä jadüke amne mrö känene jae juta kantikänti sete kä ngrabare temen, niebare kwetre Jesuye.

¹³ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Niaratre buka munkwe, niebare kwe ietre.

Abtä niebare kwetre ie:

¿Banta kunrikebe amne gwata krobube nikwe, se abko biandre ño ietre? ¿Ni kwati se kräke, ni rikadre mrö kökö ya? niebare kwetre mda Jesuye.

¹⁴ Ye ngwane abko, ni brare aibe nämane mili krärike jire, akwa Jesukwe niebare mda nitre ja töitikaka benye:

Nitre ye mika tākänintbe gre ketebu bti ni jätä jätä ja täritäri, niebare kwe ietre.

¹⁵ Ye erere Jesu kukwei mikani täte kwetre, käkwe nitre mikani tākänintbe jökrä temen temen.

¹⁶ Bti Jesukwe ban kunrike amne gwa krobu diani kisete, käkwe nikrabare kä käinbti, kuin niebare kwe btä Ngöböye, bti ñäkänintbe kiakia kwe, bti biani kwe nitre ja töitikaka ben yeye dräidre ni kwati yebti. ¹⁷ Angwane ni jökrä käkwe mröbare, namani trinetrine, bti ban amne gwa oto namaninte abko ükaninkrö kutia kwä jätäbti kubu jire.

Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé, niebare Pedrokwé

(Mateo 16.13-19; Marcos 8.27-29)

18 Yebti bati Jesu nämane blite kaibe Ngöböbe angwane, nitre ja töitikaka ben nämane yete ben abko ie niebare krörö kwe:

¿Ti ne abko nire nieta ni mda mdakwe tibtä? niebare kwe.

19 Angwane nitre ja töitikaka ben käkwe niebare ie:

Ma abko Juan Bautista nukaninta nire nieta ni ruäre kwe amne ni mda abko käta ma Elías nukaninta niere mabtä. Akwa ni mda abko tä niere Ngöbö kukwei niekä kirakira mda mda abko nukaninta nire nieta kwe mabtä, niebare kwetre ie.

20 Jesukwe niebare mda ietre:

¿Amne mun abko käta ti nire niere tibtä? niebare kwe ietre.

Angwane Pedro abko käkwe niebare Jesuye:

Ma abko Ni Dianinkä Ngöbö kwe ara, niebare kwe ie.

Jesu müre ketadi, niebare käne kwe

(Mateo 16.20-28; Marcos 8.30-9.1)

21 Pedrokwe niebare kore, abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Akwa kukwe ye abko ñan niedre jire kwetre ni mda mdaye, niebare kwe ietre.

22 Bti Jesukwe niebare krörö ietre:

Nitre unbre ji dokwäte, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöbö kwe Moiséye dirikätre, käkwe ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne mikadi ja tare nike kri amne trö kwitadi kwetre tie, käkwe ti müre ketadi, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire, niebare kwe nitre ja töitikaka benye.

23 Yebti Jesukwe niebare ni jökrä nämane yete yeye:

Nire nire tö ja töi mikai kwatibe nänkrä tibe, ni ye abko tö dreye jakrä abko raba käikwitekä jabti amne, köbö kwatirekwatire ja kwata raba ruentari tare ñakare ie nünakäre tikrä abko jata ti jiehti, ²⁴ ñobtä ñan angwane nire nire tö ja kwata ngibiai jen jakrä abko krütadi kärekäre, erere rabadi kärekäre Ngöbö okwä bäre mento. Akwa nire nire krütadi ti dokwäre abko rabadi dianintari nünakäre kärekäre Ngöböbe. ²⁵ Ye abko, ni rabadre jändrän jökrä bkäne kabre kä nebtä, akwa ni krütadre angwane nikwe ñan nünandre mda Ngöböbe, ne ütiäre abko dre rükadre nie. ²⁶ Ne aisete, nire nire käta ti rükente amne kukwe dirita tikwe ne rükente angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, tikwe ni ye rükandite arato. Ti jatadita angwane, ti jatadita ja di kri bä nuärehti amne Ngöbö di kri bä nuärehti, erere arato angele deme Ngöbökwä bä nuärehti. ²⁷ Akwa mun tä nete ne ruäre ngämi krüte, känenkri Ngöböta gobrane ño nibtä, ye abko munkwe tuadi ja okwä jenhti abko ti tö nibi niei metre munye, niebare Jesukwe ni jökrä nämane yete yeye.

Jesu bä nikwitani

(Mateo 17.1-8; Marcos 9.2-8)

²⁸ Jesukwe kukwe niebare kore, yebti kwäirare Jesu nikani ngitiobti blitakäre Ngöböbe angwane, Pedro, Santiago amne Juan nikani siba ben. ²⁹ Jesu nämane blite Ngöböbe, te batibe ngwäre bä nikwitani jene amne dän btä abko trä namani ngwen bürere mera trä bä kwrere. ³⁰ Ye btäräbe ni nibu namani gökökä yete blite Jesube. Ni nibu ye abko Moisés amne Elías. ³¹ Niaratre nämane ye bäre temen kä trä namani kuin bä nuäre amne Jesu tädi

Jerusalén, kánti näinta kä käinbti abko btä nämane blite kä ye kánti. ³² Ye ngwane abko Pedro, Santi-ago amne Juan okwä namani doboko köbö kisete angwane, batibe nūkaninta ngwāte angwane, Jesu bā dite amne nuāre tuani kwetre. Erere arato, Moisés amne Elías tuani kwetre. ³³ Ni nūkani nibu Jesu kánti, ye jatanina nikenta angwane, Pedrokwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, nita nete abko käi nibi nuāre tibtä, aisete ma tō ne ngwane, nunkwe ju mikadi ki-akia komā munkrä: kwati makrä, kwati Moisékrä amne kwati Elíakrä, niebare kwe.

Pedro abko kākwe ñākābare kore akwa, drebtä nämane blite abko ñan nämane gare ie.

³⁴ Pedro nämane blite kore, ye btärābe müta jatani jūben niaratrebti angwane, kä jürā namani krübāte niaratre nimābtä. ³⁵ Angwane müta yete ni kukwei jarabare krörö ietre:

Ni ne abko ti Odei tikwe. Ne mden tikwe dianinkä jakrä, aisete niara kukwei nua munkwe abko ni kukwei namani kore mütate.

³⁶ Ni kukwei jarabare kore angwane, ni nibu ye nikaninta angwane, Jesu aibe namaninta kaibe. Kukwe nakaninkä kore, ye abko nitre ja tōitikaka Jesube kākwe tuani, akwa ūkani kaibe kwetre jakrä, aisete kä ye ngwane niebare ñakare kwetre ni mda mdaye.

*Jesukwe ūai kāme juanintari ngābākrebtä
(Mateo 17.14-21; Marcos 9.14-29)*

³⁷ Jesu nämane ngitiobti nitre ja tōitikaka nimābe, bti jändrinane jataninta motokwāre angwane, ni nūkani kwati ngābti. ³⁸ Ni kwati ye ngātāite ni

nāmane iti kākwe ngratebare jume, kākwe niebare Jesuye:

Dirikä, ti ngobo ngörä itibe tikwe noko jakwe tuen kanti tikrä abko tita ribere kisere mae, ³⁹ñobtä ñan angwane üai käme ie niarata neketete, kätä mike ngrente kri amne, btäräbe tä kä ötöte bti amne tä kitekä nekwäre, sekwäre amne däbe tä neme betekä kadate. Erere arato, ñan tä nebe gibiekä, ye abko tä mike ja tare nike tikän. ⁴⁰Abtä nitre ja töitikaka mabe kākwe üai käme juandretari mento btä abko tikwe ribeba kisere ietre, akwa üai käme ñan rikaba mento ietre, niebare kwe Jesuye.

⁴¹Abtä Jesukwe niebare ietre:

¡Aingwaree, ti moto iko munbtä! Mun ye ño abko moto kämekäme dikaro abti munta tödeke ñakare dikaro Ngöböbti ye. ¿Ti rabadi kä nuäi mda munbe amarebti ye? niebare Jesukwe.

Ye btäräbe Jesukwe niebare mda:

Ngäbäkcre ye ngwen tie, niebare kwe.

⁴²Ye erere, ngäbäkcre jänikani nebe ja ken Jesube angwane, üai kämenkwe kitaninta temen amne kä ötaninteta bti kwe, akwa Jesukwe ngratebare üai kämenbti, btäräbe ngäbäkcre ye namaninta quinta angwane, Jesukwe bianinta rünye. ⁴³Ngöbö di kri köböire ngäbäkcre namaninta quinta, yebtä abko ni jökrä ñan töi namani krütare.

Jesu krütadi niebare bobukäre kwe

(Mateo 17.22-23; Marcos 9.30-32)

Ni jökrä ñan töi namani krütare kore angwane, Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

⁴⁴Olo ketete kuin ti kukweiye munkwe amne munkwe ñan käikwitaka jabtí. Jötrö ti, Ni Kä

Nebtä Ngobo biandi müre ketadre ni mda mdaye, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁵ Akwa dre niebare kore kwe, ye abko ñan nükani gare nitre ja töitikaka benye, ñobtä ñan angwane kukwe niebare Jesukwe, yebtä abko Ngöbö ngämi töi tikekä, aisete ñan nükani gare ietre. Mdakäre abko, namaninta ja gaire kukwe ye ngwiantarita Jesuye, aisete namaninta kwekke jökrä.

Nire bäri ütiäte niebare Jesukwe

(Mateo 18.1-5; Marcos 9.33-37)

⁴⁶ Ye ngwane abko, nitre ja töitikaka Jesube mden bäri ütiäte, abkobtä nikani ja kwete kwärikwäri mda. ⁴⁷ Angwane nämane töbike ño, ye gani btä Jesukwe. Abtä Jesukwe ngäbäkre chi käräbare, mikani tākänintbe ja ken kwe, ⁴⁸ bti niebare krörö kwe ietre:

Nireta ütiäte ñakare ni mda mda okwäte ngäbäkre chi ne kwrere, ye nireta kaen ngäbti ti käbti, ye abko ti ara jire kata ngäbti kwe amne, nireta ti kaen ngäbti ja dänkiene, ye abko Ngöbö ti juanka abko kata ngäbti kwe arato. Ne aisete mun jökrä ngätäite, nire nire tuen ütiäte ñakare munye, ni ye abko bäri ütiäte Ngöbö ngwärekre. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Nireta rüere ñakare Jesu rüere abko tä nekete Jesukri

(Marcos 9.38-40)

⁴⁹ Angwane Juan abko käkwe niebare:

Dirikä, nunkwe ni tuaba iti üai käme juentari ma käbti, akwa niara tä nekete ñakare nibe, aisete ñan üai käme juandretari mda kwe ma käbti, nunkwe nieba ie, niebare kwe Jesuye.

⁵⁰ Abtä Jesukwe niebare mda:

Nireta sribire ñakare mun rüere, ye abko tä nekete munkri, aise te munkwe ñan sribi ye kwrere dokwä takä mda kân, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ni juani gre ketamä bti ni jätä Ngöbö Kukwei kädriere

⁵¹ Abti Jesu rikadreta kä käinbti abko köböi jatani nûke ja ken, aise te niarakwe ja töi mikani kwatibe nikenta Jerusalén. ⁵² Angwane Jesukwe ni juani ruäre ja käne kä kânene juta Samariate nünantbekrä jae. Akwa ⁵³ Jesu nämane näin Jerusalén kukwäre, ye gani nitre Samariabokwe angwane, Jesu kani ngäbti ñakare kwetre, ñobtä ñan angwane nitre israelita amne nitre Samariabo nämane rüre jabe kwärikwäri aise te. ⁵⁴ Nitre Samariabo käkwe ñan Jesu kani ngäbti, ye gani Santiagokwe amne Juankwe angwane, niebare kwetre Jesuye:

Dänkien, niaratre ñan tö ma kain ngäbti, ye dokwäre Ngöbökwë ñukwä kä käinbti juandre käkwe nitre se gadrekä jökrä abko nunkwe kärädre Ngöböye, ¿ie ma tö nibi ya? niebare kwetre ie.

⁵⁵ Abtä Jesu nikwitaninte, käkwe mäträbare btätre. ⁵⁶ Yebti nikanintre juta mdate.

*Ni rikadre Jesu jiebti abko tare
(Mateo 8.19-22)*

⁵⁷ Niaratre nämane dikekä ji ngrabare angwane, ni iti käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ma näin mdente erere, ye kânti ti rikai siba mabe, niebare kwe.

⁵⁸ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Nukro känsenta, kwe kä mkä tärä nünankrä amne, nukwä nikenkä käinta abko juda tärä kwe nünankrä arato, akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne abko kwe kä ñakare jire chi jadükakrä. Ne aisete ma tö jatai tibe ne ngwane, ma rabadre juto biare nüne ti kwrere arato, niebare kwe.

⁵⁹ Bti Jesukwe niebare ni mdaye:

Brän tibe, niebare kwe ie.

Akwa ni ye abko käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ti tuemetre nikenta ken ja gwiriete, abti ti rün krütadi, tikwe doboi mikadi, ye täbti ti näin mabe, niebare kwe ie.

⁶⁰ Abtä Jesukwe niebare ie:

Nitre ie Ngöbö gare ñakare abko tä ni ngwäkäre kwrere Ngöbö ngwäkrekri, ye tuametre ni ngwäkäre doboi mike. Ma abko Ngöböta gobrane ño nibtä, ye abko ma rika kädriere ni mda mdabe, niebare Jesukwe ie.

⁶¹ Abti ni mdara jire käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ti tö rikai mabe akwa, ti ngämi niken känenkri ti tö rikai ja tuaita niere ti mräkäye, niebare kwe.

⁶² Abtä Jesukwe niebare ni neye:

Ni sribikä tä niken dobro tikekä aradorebti akwa tä nikrenta ja jiebti, ye ñan tä sribire kuin metre, aisete sribi rabai ngwarbe, aisete nire nire töita niken jändrän mda mda jiebti, ni ye kwrere abko ñakare kuin sribikä kä gobrankrä Ngöbökwetä. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

10

*Jesukwe ni juani gre ketamä bti ni jätä Ngöbö
Kukwei kädriere*

¹ Yebti ni Dänkienkwe ni mdara jire dianinkä gre ketamä bti ni jätä. Jesu rikadre juta mdente mdente, ye kánti Jesukwe ni ye juani nibu nibu ja känenkri. ² Akwa käne abko ni kwati nämane juto biare kukwe kuin mike era, abkobtä kukwe bä mikani krörö, käkwe niebare ietre:

Nura nena biare kabre ötadre, ye kwrere ni kwati tä juto biare ngwiandre Ngöböye, akwa sribikä ñakare bökän, aisete sribi Bkänkä Ngöbö käkwe sribikä mda mda juandre jötrö sribire abko munkwe ribe ie. ³ Akwa mun nän. Obeja ngäbälita niken lobo ngätäite, ye kwrere tita mun juen ni krübäte krübäte ngätäite. ⁴ Mdakäre abko, mun rika angwane, mun ñan rika ngwian ngwena jabtä. Mun ñan rika kra ngwena jae amne mun ñan rika sabato mda ngwena jae. Erere arato, munkwe ñan kä gate ngwarbe köbö ngwentari ji ngrabare ni mda mdaye nünankakäre raire ji ngrabare.

⁵ Akwa ju mdente mun rika nebe, kánti munkwe köbö ngwiantari käne, käkwe nie krörö: Kä jäme Ngöbökwé raba munbtä, nie munkwe. ⁶ Angwane ni nünanka gwi yete tädi biare kä jäme Ngöbökwé ye kaen ngäbti ne ngwane, kadi ngäbti kwe; ñakare ne ngwane, ñan kadre ngäbti kwe. ⁷ Ju mdente mun raba, ye kánti mun raba nünentbe. Munkwe ñan ja kwita ju mda mdate. Mdakäre abko, mrö mden mden kwetata kwetre, erere te mun buka angwane, munkwe kweta, ñobtä ñan angwane ni sribikä abko ie sribi ütiä biandre abko erere munkwe mrödi sribi munkwe ütiäre. ⁸ Erere arato, juta mdente mun raba, ye kánti mrö mden mden te mun buka, ye munkwe kweta jäme jökrä.

⁹ Angwane ni bren bren tärä juta yete ne ngwane, munkwe mikata quinta amne, Ngöbö kebera nüke gobrane ngätäite abko munkwe nie ietre.

¹⁰ Akwa juta mden kánti mun raba angwane, nitre yete kákwe ñan mun ka ngäbti, yebtä abko mun rikata jibti ñäkäre kwärä krörö: ¹¹ Dobro mnü juta munkwete nete neketaninkä nun ngotobtä abko nunta ngrükete mun ngwärekri jökrä nete. Ne abko mun ñan tö Ngöbö kukwei kain ngäbti, aisete mun ara jire ngite Ngöböye ja töi jenbti bä mikakrä, ye raba gare munye. Akwa Ngöbö kebera nüke gobrane mun ngätäite, ye raba gare munye, aisete munkwe nie kore ietre. ¹² Akwa köbö mrä näire, nitre Sodomabo kákwe ja tare nikadi, yebti ta nitre nünanka juta yete kákwe ja ngie nuadi abko ti tö niei munye, niebare Jesukwe nitre juani kwe yeye.

*Jesukwe ñäkäbare nitre israelita rüere
(Mateo 11.20-24)*

¹³ Bti Jesukwe niebare mda:

¡Aingwaree mun nünanka juta Corazínte amne juta Betsaidate! Mun bobre jakän, ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare nuenbare tikwe mun ngätäite, ne kwrere nuendre juta Tiro amne Sidón kánti, akräke nitre yete kákwe ja töi kwitadreta Ngöbö kukwäre amne, dän ngutu jüräre kitadre kwetre jabtä amne rabadre tákänintbe ngübrunte ja moto ulire kukwe kämekäme nuenbtä bä mikakrä.

¹⁴ Ye mden kisete, Ngöbökwé kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, Ngöbökwé mun nünanka juta Corazínte amne juta Betsaidate

mikadi ja tare nike bāri kri nitre nūnanka juta Tirote amne Sidónte ye krāke. ¹⁵ Amne mun nūnanka juta Capernaúmte, ma kánti nete tikwe sribi kri ñan tuabare nuenbare kabre, ¿yebtā Ngöbökwe mun mikadi bāri ütiāte, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe mun ye kitadikä ká ja tare nikakrä kánti.

¹⁶ Yebti Jesukwe niebareta mda nitre juani kwe yeye:

Nirekwe mun kukwei mikadre era ye kākwe ti ne ara jire kukwei kadi ngābti; akwa nirekwe ñan mun kukwei mikadre era, ye abko ti ne ara jire ñan kukwei kadi ngābti kwe amne nire ñan tö rabadre ti kukwei kain ngābti, ye abko Ngöbö ti juanka ñan kadi ngābti kwe. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Nijuani gre ketamā bti ni jätā nūkaninta Jesu kánti

¹⁷ Abti nitre gre ketamā bti ni jätā juani Jesukwe ye jatani nūketa mda angwane, ká namani nuāre krübāte btātre, kākwe niebare Jesuye:

Dānkien, nunkwe üai káme juantariba mento nibtä angwane, ma kābti üai káme nibi nun kukwei mike tāte jökrā kore, niebare kwetre ie.

¹⁸ Angwane Jesukwe niebare ietre:

Munta kukwe era erere niere, ñobtä ñan angwane merata trä ngitiekä jötrö, ye kwrere Satana ká káinbti jataninbe timon sribi munkwe köböire, rababa tuen tie. ¹⁹ Ye abko, üai káme krübāte tbi kwrere amne dribe kwrere, krāke tikwe ja di biani munye ganainkāre amne, mun rüe Satana kākwe ñan mun mikadre bren, abkokāre tikwe ja di biani munye ganainkāre.

²⁰ Akwa üai káme káta mun kukwei mike tāte, ye

munkwe ñan käi ngwian nuäre bäri jabtä, akwa munkwe nünandre kärekäre Ngöböbe, aise te mun käi nena tikani täräbtä kä käinbti, ye abko bäri käi ngwian nuäre jabtä munkwe, niebare Jesukwe ietre.

*Jesu aibe ie Rün gare metre
(Mateo 11.25-27; 13.16-17)*

²¹ Yebti, Ngöbö Üai Deme namani täte Jesubtä, köböire kä namani nuäre kri btä, kākwe niebare:

Ti Rün, ma abko kä käin amne kä temen Dänkien. Tita ma käikitekä, ñobtä ñan angwane nitre bikaka töbtä krikri abko okwäte makwe kukwe metre makwe ye rükaninte, akwa ni bobre bobre töi ñakare ñakare ruen ie abko ietre makwe mikani gare, ma tö namani ño, erere makwe nuenbare. Yebtä tita ma käikitekä, niebare Jesukwe Rün Ngöböye.

²² Yebti nitre näma Jesu kukwe nuen, ye ie Jesukwe niebare mda:

Ti Rün kākwe jändrän jökrä mikani gare tie amne ti abko nire ngobo era metre gare ñakare ni mda mdaye, akwa ti Rün aibe ie ti gare. Erere arato, ti Rün abko gare ñakare ni mda mdaye, akwa ti niara Odei ne aibe ie niara gare amne ti tö rabare mikai gare nire nireye, ye erere ie rabadi gare, niebare Jesukwe.

²³ Yebti Jesu nikwitaninte, kākwe niebare kaibe nitre ja töitikaka benye:

Tita sribi kuin nuene bätäkä ngwarbe, ye abko munta tuen ja okwä jenbti, ye munkwe käi ngwian nuäre kri jabtä, ²⁴ ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare tuata munkwe, ye abko nitre

Ngöbö kukwei niekä kirakira amne jrei kwati kirakira tö namani tuai, akwa tuani ñakare kwetre. Erere arato, ti kukwei nuata munkwe, ye niaratre tö namani kukwei nuai, akwa erere kukwei nuani ñakare kwetre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ni Samariabo moto kuin

²⁵ Yebti bati, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä nämáne iti, namani nünaninkä krö, käkwe kukwe ngwianintari ja gakäre Jesube, käkwe niebare ie:

Dirikä, ¿tikwe dre nuendre köböire ti rabadre nüne kärekäre Ngöböbe? niebare kwe Jesuye.

²⁶ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye btä mata ñäke, ye kätä dre niere arato? niebare kwe ie.

²⁷ Angwane dirikä ye käkwe niebare:

Ngöbö Kukweita niere krörö: Makwe ma Dänkien Ngöbö tare ja üai ngöi jökrä, ja di ngöi jökrä amne ja töi ngöi jökrä. Erere arato, mata ja tarere au, ye kwrere makwe ni mda mda tare arato, nieta Ngöbö Kukweibtä, niebare kwe Jesuye.

²⁸ Jesukwe niebare mda ie:

Kukwe era erere nini makwe. Ye kwrere makwe nuendre ne ngwane, ma rabadi nüne kärekäre Ngöböbe, niebare kwe ie.

²⁹ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä käkwe kukwe ngwianintari, yebti tö namani bikai deme, käkwe niebare Jesuye:

¿Ti mräkä mden abko tikwe taredre metre ruen? niebare kwe mda Jesuye.

³⁰ Abtä ni menteni amne ni rüe abko ni mräkä metre, ye Jesukwe bä mikani, käkwe niebare krörö ie:

Bati ni nämane iti Jerusalén, nikani motokwäre juta Jericó kukwäre angwane, batibe nitre gokä jatani, käkwe jändrän goibare jökrä kän amne, dän btä dianinkä jökrä kän kwetre, bti metani kwetre, namani bä ngwäkäre angwane, mikan-inte jite kwetre se kwrere, bti ngitiani. ³¹ Ye ngwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre jatani iti ji ye arabehti angwane, ni bä ngwäkäre nämane jite. Yebtä okwä mata namani akwa, nikani mobe menteninta temen bäre se kwrere, bti nikani janknu ta. ³² Yebti ni levita sribikä ju blitakrä Ngöböbe jatani iti mda, nükani ja ken ni bä ngwäkäre yebe angwane, mikani ñäräre jirekäbe kwe, akwa nikani janknu ta arato.

³³ Akwa yebti ni jenena Samariabo jatani iti mda ji ye arabehti abko okwä mata namani ni bä ngwäkäre btä angwane, namani ruen bobre ie, ³⁴ käkwe krötabare ken, bti olibo köi amne uba döi mikani träinbti kwe kräkäi mikakäre amne träin mrianinte kwe, bti mikani buro jakwebti kwe, bti nikani ngwena nebe ju ni basakakrä kánti. Ye kánti ngibiabare kwe ye näire. ³⁵ Yebti jändrinane dekä angwane, ngwian ganaindre köböbu näre ye ni Samariabo käkwe biani ju bkänkäye, käkwe niebare ie: Makwe ni ne ngibia tikrä. Nane makwe ngwian gate bäri mda niarakrä ne ngwane, ti jatadita, käkwe ütiä biandi mae, niebare kwe ie. Abko kukwe nakaninkä kore. ³⁶ Ne aiseti ni iti goibare nitre gokäkwe angwane, ni nikani nimä. ¿Nitire nimä ye ngätäite, ni mden käkwe ni

mda tuani kánti ja mräkä kwrere ruen? niebare Jesukwe ie.

³⁷ Angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikä käkwe niebare mda Jesuye:

Ni ie ni bren namani ruen bobre, ye abko käkwe ni bren tarebare mräkä kwe kwrere, niebare kwe.

Abtä Jesukwe niebare ie:

Ni Samariabokwe kukwe nuenbare kuin mräkä mdakrä, ye kwrere nän nuene arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Dre bäri ütiäte niebare Jesukwe

³⁸ Yebti Jesu nikani janknu ta nitre ja töitikaka benbe amne nükani juta mdate, kánti meri iti kädian nämane Marta nämane nüne. Marta ne abko käkwe Jesu kani ngäbti ja gwiriete. ³⁹ Marta etba nämane iti abko kädian nämane María. María ye abko nikani, namani tākänintbe Jesu ngotobtä Jesu kukwei nuen. ⁴⁰ Akwa Marta abko namani sribi kabre gwita ye aibe btä töbike, aisete namani sribire janknu, bti nikani, käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ¿ti mräkäkwe ti mirite sribire kaibe, se ütiäte ñakare makrä ya? Niara juen jötrö ti die mike, niebare kwe Jesuye.

⁴¹ Akwa Jesukwe niebare mda ie:

Marta, ma nibi töbike krübäte dikaro sribibtä, kä nibi ma nike. Erere arato, jändrän keta kabre, btä mata töbike, ⁴² akwa jändrän ketetibe bäri ütiäte, ye mden abko Mariakwe känäniri jakrä, kätä ti kukwei nuen. Ye abko ni ñakare jire abko rabadre denkä kän. Abko kore se, niebare kwe Martaye.

11

Blitadre ño Ngöböbe (Mateo 6.9-15; 7.7-11)

¹ Bati Jesu nämane blite Ngöböbe kä mda kanti, käkwe blitabare ünän angwane, ni iti ja töitikaka ben abko käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, blitadre ño Ngöböbe abko Juan Bautistakwe diribare nitre ja töitikaka benye, aisete makwe diridre nunye arato, niebare kwe Jesuye.

² Abtä Jesukwe niebare ietre:

Mun rika blite Ngöböbe angwane, munkwe nie krörö:

Ti Rün kä käinbti, ma kä aibe raba mikani ütiäte ni jökräke.

Jakwe gobrane nun ngätäite nete.

Ma tö dreye kä käinbti, erere tä neme bare mae kä käinbti, erere raba bare mae kä nebtä nun ngätäite arato abko nunta ribere mae.

³ Köbö kwatirekwatire makwe mrö bian täte nunye.

⁴ Nun ngite kukwe kämenbtä ye denkä mento nunbtä, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä ja mike ngite nun rüere, käre nunta den jabti ta köbö kwatirekwatire.

Amne kukwe kämekäme tö nun nuaite ja käne ma rüere, ye kanti makwe ñan nun jie ngwian, abko munkwe blita kore Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

⁵ Bti Ngöböta juto biare ni kukwei kaen ngäbti, ye abko Jesukwe bä mikani, käkwe niebare krörö mda ietre:

Nane mun kukwe muko jatadre iti kä ruäre deo, käkwe niedre: Ja mräkä, ban ngwen kumä ütiädre

tie, ⁶ ñobtä ñan angwane gwä ti kukwe muko nü basare jire tie, akwa bukakrä ñan nebe tie. Abtä ti ki ban tärire mae, tikwe ñan ja gaidre krübäte abkokäre, niedre kwe mae. ⁷ Angwane ni tädre gwi käkwe ñan niedre: Ti nibira jänbti ngäbäkrebē, aisete ti ñan raba nainkröta krö jändrän biankäre mae, aisete makwe ñan ti nika, niedre ñakare jire kwe kukwe kare ngäbti. ⁸ Akwa niara ñan kädriedre blo, abkokäre rükadre krö amne jändrän jökrä kärädre ie kukwe mukokwe, ye erere biandredre jökrä kwe ie. Ye abko ñan niara kukwe muko, aisete nuendi kore kwe akwa, ñan ñäkädre rüere abtä rabadre ja gaire, abkokäre nuendi kore kwe.

⁹ Blitadre Ngöböbe, ye mdenbtä abko ti tö kukwe mda niei krörö munye arato: Käre munkwe jändrän kärä Ngöböye amne Ngöbökwē biandi munye. Erere arato, munkwe jändrän känantari Ngöbö kanti amne kwandi munye. Erere arato, nita neme jukwebtä jändrän kärere ni mdaye, ye kwrere käre munkwe jändrän kärä jukwebtä Ngöböye angwane, Ngöbökwē jukwe tikadi, käkwe biandi munye, ¹⁰ ñobtä ñan angwane nireta jändrän kärere, ye erere bianta ie amne, nireta jändrän känentari jakrä, ye erere tä kwen ie amne, nireta ñäke jukwebtä abko ietre Ngöböta jukwe tike amne tä jändrän bien ietre.

¹¹ Mdakäre abko, Ngöböta jändrän bien kore, yebtä abko ti bike kukwe bä mike krörö mda: ¿Mun mden ngäbäkrebē rünre, ie ngäbäkreta gwa kärere kwetadre jae angwane, tä tbi krübäte bien kwetadre ie? ¹² Erere arato, ¿mun mden ngäbäkrebē rünre, ie ngäbäkreta kwi mrüke kärere angwane, tä dribe bien kwetadre ie? Ni ñakare jire iti käta

jändrän krübäte bien ngäbäkre kweye. ¹³ Mun abko moto käme, akwa ngäbäkre munkwe, ie jändrän kuin bian gare munye. Se abko mun Rün kä käinbti bäri moto kuin munkrä abko ie munkwe niara Üai Deme kärädre angwane, biandi kwe munye. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

*Beelzebú nämane Jesubtä nie namani rüere
(Mateo 12.22-30; Marcos 3.20-27)*

¹⁴ Abti bati ni iti btä üai käme nämane, käkwe kukwe ötani abko btä Jesukwe üai käme juanintari mento. Ye erere üai käme nikani mento btä angwane, namani bliteta kuin. Yebtä abko ni kwati ñan töi namani krütare mda. ¹⁵ Akwa ni ruäre namani niere:

Üai käme dänkien kädianta Beelzebú, ye mden käkwe ja di biani niaraye abko diebti tä üai kämekäme juentari mento se, namani niere Jesubtä.

¹⁶ Akwa era metre Jesu namani sribire Ngöbö diebti rabadre era kräke, abkokäre Ngöböta kä käinbti käkwe sribi kri ñan tuabare nuendre niaratre okwäbti Ngöbö nämane ben bä mikakäre abko ni ruäre namani kärere Jesuye.

¹⁷ Angwane nitre namani töbike blo Jesu rüere, ye ganina btätre Jesukwe. Abtä niebare kwe ietre:

Juta amne ni mräkä mden erere käta ja ñäketbe ketebu rükäre jabe kwärikwäri, ye abko tä ja juen ngwarbe au. ¹⁸ Ye kwrere abko, ¿Satana amne üai käme kwekwe käkwe ja ñäkäretbe ketebu jene jene ja rüere au, ye angwane tädre dite ya? Ñakare. Ye abko, tita üai käme juentari Beelzebú diebti munta niere tibtä, ye mdenbtä abko tita ñäke kore.

¹⁹ Üai käme dänkien kädianta Beelzebú, diebti tita

üai käme juentari mento munta niere tibtä, aisete çnitre reketaka munkri ye abko ie nireta ja di bien üai käme juantarikrä mento abko ti tö nibi ngwiantari munye? Niaratre käkwe mun kitadre ngise ruen tie. ²⁰ Akwa tita üai käme juentari mento Ngöbö Üai Deme diebti era metre, ye ngwane Ngöbö nukanina gobrane mun ngätäite abko bä mikata tikwe.

²¹ Akwa ti bike kukwe mdara jire niere munye üai kämenbtä abko krörö: Ni dite kri kwe jändrän tärä kabre rükrä, bti tä jändrän jakwe erere ngibiare kuin jäme gwi abko üai käme kwrere. ²² Akwa ni mda bäri dite ti kwrere jatadre rüre, käkwe ganaindre kwäräbe angwane, jändrän rükrä ni ditekwe, bti tädre tödeke abko diandrekä jökrä ni dite ye kän amne jändrän kwekwe diandrekä jökrä kän, bti dräidre jökrä jabti kwe.

²³ Ye abko nire nire ñan tä nekete tibe, ni ye abko tä rüre ti rüere amne, nire nire ñan tä sribire gwaire tibe abko tä sribi tikwe metekä jirekäbe tikän, niebare Jesukwe.

*Üai käme tä niken mento, bti tä nüketa nibtä
(Mateo 12.43-45)*

²⁴ Yebti Jesu nikani blite krörö mda üai kämenbtä:

Ni iti btä üai käme tädre nüne, abti üai käme ye juandretari mento btä, üai käme rikadre ngwarbe kwäräkwärä kä känene jadükakrä jae kä kaibete, akwa kä ñan kwandre jire chi ie jadükakrä, abtä rabadre töbike krörö: ¡A! Ni nämane ju kwrere tikwe abko te ti nämane nüne, ye kánti ti bike nikenta, üai käme rabadre nütüre. ²⁵ Ye erere bkänä, üai käme ye rikadreta ni ye kánti, rabadreta

yete angwane kä sökaninkä merebe gwita temen amne kä ükaninte kuin gwita, kwrere jire ni ye kwandre üai kämeye. ²⁶ Angwane jötrö ngwarbe üai käme ye rikadre betekä, käkwe üai bäri kämekäme niarakrä kändre krä kükü mda ja mukore, bti rikadre nünenta jökrä ni yebtä. Üai käme ye rabadrera nünenta kore ni yebtä angwane, ni ye rabadre ja tare nike bäri krübäte mda üai käme kisete, niebare kore Jesukwe ni jökräye.

²⁷ Jesu nämane blite kore, ye btäräbe meri nämane iti ni mda mda ngätäite käkwe ñäkäbare jume ja dibti mda:

Ma meye kwe ma därebare amne ma mikani kianbtä kwe, meri ye abko Ngöbö diebti abko kä nuäre kri btä, niebare kwe.

²⁸ Abtä Jesukwe niebare:

Nire nire tä Ngöbö Kukwei nuen amne tä mike täte, ni ye abko Ngöbö diebti kätä neme bäri nuäre btä abko ti tö nibi niei, niebare kwe.

*Sribi kri ñan tuabare käräbare Jesuye
(Mateo 12.38-42; Marcos 8.12)*

²⁹ Yebti ni nikani ja ükekrö bäri kwati mda Jesu bäre temen angwane, Jesu nikani niere krörö ietre:

Mun nünanka kä ne ngwane abko moto kämekäme, abtä tikwe sribi kri ñan tuabare aibe nuendre mun okwäbti, ie mun töta nebe, akwa sribi kri ñan tuabare ye tikwe ñan nuendre jire chi mun okwäbti, munta ribere ye kwrere. Akwa Ngöbö nämane Jonábe, käkwe sribi kri ñan tuabare nuenbare Jonákrä, ye kwrere aibe Ngöbökwä bä mikadi mun kräke, ³⁰ ñobtä ñan angwane

kukwe nakaninkä Jonábtä kákwe nitre Nínivebo tõi kwitani, abtä Jonás kukwei mikani era kwetre, ye kwrere Ngöböta sribire era metre ti Ni Kä Nebtä Ngobo köböire abko Ngöbökwé bá mikadi metre munye.

³¹ Erere arato, Ngöbökwé kukwe úkadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, jreina núnanka mobe mötarikri* nükani kira basare jrei Salomónye ye kákwe mun kitadi ngise arato, ñobtä ñan angwane Salomón námáne kukwe töbtä töbtä niere, ye jreina mobe jatani kukwe nuen jakrä, akwa tita nete abko bäri útiáte kri Salomónkrä abko mun ñan tö ti kukwei nuai, aiseke rakadikä kore munbtä. ³² Erere arato, munta nüne kä ne ngwane abko, btä Ngöbökwé kukwe úkadite kä mrä angwane, nitre Nínivebo kákwe mun kitadi ngise arato, ñobtä ñan angwane Jonákwe Ngöbö kukwei niebare angwane, nitre Nínivebo kákwe ja tõi kwitani Ngöböbtä, kákwe Ngöbö kani ngäbti, akwa tita nete abko bäri útiáte Jonákrä, kätä Ngöbö kukwei niere munye abko mun ñan tö kukwei nuai amne mun ñan tö ja tõi kwitai Ngöböbtä, ye dokwäre abko Ngöbökwé kukwe úkadite munbtä, niebare Jesukwe.

Jesukwe kukwe bá mikani ñotra jutrabtä
(Mateo 5.15; 6.22-23)

³³ Bti Jesukwe ja bá mikani ñotra jutra kwrere, kákwe niebare mda:

Ni ñakare jire iti kätä ñotra jutra mike, abti tä mike kä mkäte nguse. Erere arato, ñan tä mike

* **11:31** Jreina núnanka mobe mötarikri. Jreina ne abko námáne gobrane kä kädian námáne Saba kánti. Kukweta tikani btä 1 Reyes 10.1-13 yebtä.

kaja täni, akwa tä mike üräbtä käin, ye abko ni rikare gwäkäre angwane, kä rabadre tuen kuin nie abkokäre. ³⁴ Ye kwrere ma okwä abko ñotra kwrere nikrakra ja bäre temen, aisete ma okwä kuin ne ngwane, käta tuen kuin mae. Ye kwrere abko makwe nünandre metre, ie Ngöbö tö ne ngwane, ni ie kä tuen kuin käta dikekä metre ñotra träbti, ye kwrere ma rabadi nüne kä ngwen Ngöbökwete. Akwa ma okwä bren angwane, kä ñan raba tuen kuin mae ne ngwane, mata kä ikote. Ye kwrere abko makwe kukwe kuin Ngöbökwete mikadre ngwarbe jae ne ngwane, ma töi rabadi käme amne ma rabadi nüne kä ikote Ngöbö rüere. ³⁵ Ne aisete munkwe ja ngibia kuin au, ñotra trä kuin tä munkwe ne ngwane, munta kä trä ngwen Ngöbökwete, ye ngwane mun ñan rabadre kä ikote Ngöbö rüere. ³⁶ Munkwe ja töi mikadre nüne metre Ngöbö ngwäreki angwane, munkwe ñan nünandi kä ikote kwrere amne, ji Ngöbökwete rabadi gare kuin munye, kä trä kuin tuen nie ye kwrere ne ngwane, munta kä ngwen Ngöbökwete amne kä iko ñakare mun töibtä, aisete jändrän jökrä Ngöbökwete rabai gare kuin munye, käta nebe tuen kuin ñotra träte munye ye kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Jesukwe ñäkäbare nitre bariseoye amne nitre dirikäye

(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 20.45-47)

³⁷ Jesukwe blitabare ünän angwane, ni bariseo käkwe ngwiani mröre ja kánti. Ye erere Jesu nikani, namani tákänintbe mesabtä mda. ³⁸ Akwa ni

rikadre mröre, känenkri köbötikadre käne ja ngib-iakäre dbe Ngöbö ngwärekri nämane ükaninte ni-tre israelitakwe, erere Jesukwe köbötikani ñakare. Yebtä abko bariseo ye ñan tõi namani krütare Je-subtä. ³⁹ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Mun bariseo abko baso amne siä bätäteta btärita aibe amne terita abko tä nebe dobrore kwrere jire, aisete mun tõi ta gobtä amne mun tõi kämekäme. ⁴⁰ Mun tõi ngitiekä ñakare metre Ngöbö Kukweibtä. ¿Ngöbökwé mun ngrabare dätebare, käkwe mun tõi, mun moto dätebare ñakare arato ya? ⁴¹ Munkwe jändrän jakwe bian ni bobre bobre die mikakrä, ye ngwane mun tõi rabadi merebe arato baso amne siä bätäteta btärita amne terita arato ye kwrere, niebare Jesukwe bariseoye.

⁴² Bti Jesukwe niebare:

¡Aingwaree mun bariseo! Käre munta kri mu chi, ütiäte ñakare kädianta menta amne kri mda mu kädianta ruda amne kri mu mda mda kuin kwetadre amne kuin kräkäre, akwa ütiäte ñakare ükekrö keta jätä, bti munta mike keteti jenena biandre Ngöbökrä. Akwa jändrän bäri kuin ütiäte nuendre ni bobre kräke amne Ngöbö taredre abko erere munta nuene ñakare. Ye kwrere jändrän bäri ütiäte abko munta nuene ñakare, aisete munkwe jändrän ketebu ye nuendre amne mikadre täte keteti munkwe, akwa jändrän bäri ütiäte abko nuendre bäri munkwe.

⁴³ ¡Aingwaree mun bariseo! Käre ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke sinagagate, kánti mun tötä nebe rabai käre ja mikakrä ütiäte. Erere arato, ni mda mdakwe mun mikadre ütiäte jae, käkwe köbö ngwiandretari käne munye ji ngrabare mrö

rürümoin Krä kanti, ie mun töta nebe ja mikakrä ütiäte.

⁴⁴ ¡Aingwaree mun bariseo! Kä ni doboi mikakrä, kanti kä ükateta kuin ruäre, aise te dobo mikani gare ñakare amne, ni raba dikekä jäme bti ta abtä ja mikata ngite amne tä dbe ñakare Ngöbö ngwäre kri, ye kwrere jire mun bä kuin metre, akwa munta ni mda kite ja mike ngite abko gare ñakare ni mda mdaye, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

⁴⁵ Abtä Kukwe Biani Ngöbö kwe Moiséye dirikätre nämane yete abko iti käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, mata ñäke kore, ye abko mata ñäke nun rüere arato, niebare kwe.

⁴⁶ Akwa Jesukwe niebare mda ie:

¡Aingwaree mun Kukwe Biani Ngöbö kwe Moiséye dirikätre! Käre munta tribe mike kabre ni mda mda tröbtä, tä nebe doboko krübäte kräke, akwa nin munta die mike jire chi abko krörö: Kukwe ükateta kabre nuendre ni jökräye munkwe, ye abko tribe doboko kwrere, akwa munta ja kukwei mike täte ñakare jire chi, niaratre kitakäre kukwe kuin nuene Ngöbökrä.

⁴⁷ Erere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani mun mräkäkwe abko doboibti kä ükateta kuin munkwe. ⁴⁸ Ye abko, mun mräkäkwe kukwe nuenbare abko dbe munkrä tuen munbtä, aise te mun mräkäkwe ni Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani amne mun abko tä doboi ükateta kuin nuäre, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁹ Munta töbike kore, ye mdenbtä abko Ngöbö töbtä kri käkwe niebare: Tikwe ja kukwei niekä niekä juandi amne ja kukwei ngwianka ngwianka tikwe juandi arato, ye abko müre ketadi ruäre amne ruäre abko jiebtä rikai kisere mikakäre ja

tare nike. ⁵⁰⁻⁵¹ Ne aisete nitre ti kukwei niekä däríe metaninkä temen, yebtä Ngöbökwé kukwe ükadite munkrä abko krörö: Nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani Abel näire nebebe Zacarías näire. Zacarías ye abko kämikani kwetre ñukwä grä amne ju blitakrä Ngöböbe te ruäre. Abtä Ngöbökwé kukwe ükadite niaratre kämikakabe. Erere arato, yebtä Ngöbökwé kukwe ükadite ni kä ne ngwanebe abko ti tö nibi niei munye, niebare Jesukwe ietre.

⁵² Bti Jesukwe niebare mda:

¡Angwaree mun Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre! Munta kukwe era metre Ngöböbtä rükente ni mda mda käne. Mun ñan tö kukwe era metre mikai gare kuin jae amne mun ñan tä dirire era metre arato ni mda mdaye, aisete rükadre ño Ngöbö kánti ñan rükadre gare ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe.

⁵³ Nebti Jesu nikaninta mda angwane, nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre moto namani romon krübäte Jesu kukweibtä. Abtä nikanintre kukwe ngwentari kabre Ngöbö kukweibtä ie, ⁵⁴ ye abko Jesukwe ja kitadre au kö okwäte ja kukweibtä, abtä kitadre ngise kwetre, abkokäre namanintre kukwe ngwentari kore ie.

12

*Nikwe ñan bikadre deme, niebare Jesukwe
(Mateo 10.26-31)*

¹ Ye ngwane ni jatani nüke ja ükekrö bäri kwati mda Jesu kánti, aisete ni namani kwati krübäte, kä namani ja kitekäbe kwärikwäri. Angwane nitre ja töitikaka Jesube, ie Jesu nikani niere krörö:

Lebadura mikata bante tä ngitie jökrä te, ye kwrere jire nitre bariseo töi kämekäme, käta bike kuin deme ye abko käta ngitie ni mda mda töite, käta ni mda mda töi mike ja kwrere, aisete munkwe ja ngibia kuin nitre bariseo ngäniene, ² ñobtä ñan angwane kukwe ñakare jire tiebe abko ni mdakwe ñan gadre. Erere arato, jändrän ñakare jire gore abko ni mdakwe ñan gadre. ³ Ne aisete jändrän jökrä nieta kaibe munkwe akwa, ni jökrä käkwe kukwe nuadi. Erere arato, kukwe nieta tiebe kaibe gwi munkwe abko kädriedi ji kribti temen ja ngwäreki jökrä, aisete munkwe ñan bika deme nitre bariseo se kwrere.

⁴ Ye abko, mun ti kukwe muko tikwe, ie ti tö niei krörö: Ni mda raba mun ngrabare aibe kämike, akwa yehti ñan raba jändrän nuene munbtä, aisete munkwe ñan ni mda jürä ngwian jabtä; ⁵ akwa nire jürä ngwiandre era metre munkwe jabtä abko ti bike niere munye: Ngöbö aibe jürä ngwian munkwe jabtä, ñobtä ñan angwane mun krütadre, bti Ngöbö di tärä mun kitakrä kä ja tare nikakrä kanti aisete. ⁶ Akwa mun bäri tare kri Ngöbökwé abko ti bike bä mike krörö munye: Nukwä kiakia rürümointa kwärike abko ütiä bianta bäri brai, aisete ngwian bianta mnamube ütiäre, akwa nukwä kiakia ye käita nikwitekä ñakare Ngöböbti. ⁷ Amne mun ara jire abko dokwä drüen kratirekratire abko tä gare jökrä Ngöböye, aisete Ngöbökrä mun abko bäri ütiäte kri nukwä kabrekabre bti ta, aisete mun raba ja tare nike angwane, munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nikwe ñan Jesu rükandrete
(Mateo 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Bti Jesukwe niebare mda:

Ti tö kukwe krörö niei mda munye: Nire nire tä nekete tibe abko niedre metre kwe ni mda mda ngwärekri, ni ye abko jen tikwe abko ti, Ni Kä Nebtä Ngobo käkwe niedi arato angeletre Ngöbökwe ngwärekri. ⁹ Akwa nire nire käkwe ti rükandrete ni mda mda ngwärekri, ni ye abko gare ñakare tie abko tikwe niedi angeletre Ngöbökwe ngwärekri arato. ¹⁰ Mdakäre abko, ti Ni Kä Nebtä Ngobo, rüere nirekwe ñäkädre blo, akwa ja töi kwitadreta kwe angwane, Ngöbökwe kukwe käme ye diandrekäta btä; akwa nirekwe ja dokwä mikadre ribi, käkwe Ngöbö Üai Deme mikadre ngwarbe jae, ye aibe Ngöbökwe ñan ngite dian-drekäta jire btä.

¹¹ Mdakäre abko, sinagoga kánti mun järিকা nitre israelitakwe kukwe ükatekäre amne nitre krito-bore ñakare israelitare, ye ngwärekri mun järিকা kukwe ükatekäre angwane, munkwe blitadre ño jakrä amne munkwe dre niedre, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ¹² ñobtä ñan angwane munkwe dre niedre jakrä, ye abko Ngöbö Üai Deme käkwe mikadi gare munye abko erere munkwe niedi jakrä kritobo ngwärekri, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nikwe ñan töbikadre jändrän bkäne kabre jakrä

¹³ Angwane nitre nämane kwati, ye ngätäite ni nämane iti käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, jändrän namani nun rün mröye, se ti etbakwe dräidre jabti tibe niere ie, niebare kwe ie.

¹⁴ Abtä Jesukwe niebare ie:

Ja mräkä, ¿nirekwe ti mikani kritobore mun ngätäite jändrän dräikäre munbti amarebti mata niere kore tie ye? niebare kwe ie.

¹⁵ Ni ye tö namani jändrän rünkwe diain kabre jae, aisete Jesukwe niebare mda ietre:

Ni rabadre jändrän bkäne kabre, ñan ye köböire kä rabai nuäre nibtä, aisete mun tö jändrän bkäne kabre jakrä, ye ngäniene munkwe ja ngibia, niebare kwe.

¹⁶ Bti Jesukwe kukwe ye bä mikani krörö:

Bati ni nämane iti abko jändrän bkäne kabre krübäte. Batira jire nura nökani kwe, abti ngwä ötani kabrekabre kwe. ¹⁷ Yebti ni jändrän bkänkä kabre ye namani töbike mda: Jändrän ngwä ötani kabre krübäte tikwe noko amne ju ñakare tikwe ükakra. ¿Tikwe ükadi mdente? namani nütüre.

¹⁸ Te batibe niebare kwe jae: ¡A! Tikwe dre nuendi nüra gare tie. Ju chi tä tikwe nura ükakra noko tikwe dikandite, bti tikwe ju mikadi bäri kri mda ju chi noko täte abko te tikwe mrö noko ükadi jökrä jändrän jakwebe. ¹⁹ Bti tikwe niedi krörö jae au: Ti nena jändrän bkäne kabre amne jändrän nena nünankrä raire tie, aisete mtare mentokwäre ti bike jadüke, ti bike mröre, dö ñaen amne ti bike kä ngwen nuäre jabtä kwäräkwarä mda ruen tie, nütübare kwe. ²⁰ Akwa ye btäräbe Ngöbökwe niebare ie: ¡Ma töi ñakare! Mtare deo ma krütadi angwane, ¿jändränä ükani kabre makwe, se abko rabadi nirekrä? niebare Ngöbökwe ie.

²¹ Ye kwrere tä nakenkä munbtä. Munkwe jändrän ükadre kabre jakrä kä nebtä, akwa jändrän kuin tä biandre Ngöbökwe munye, ye abko

munkwe kändre ñakare jakrä, angwane mun rabadi bobre Ngöbö ngwärekre angwane, kukwe ne kwrere rakadikä munbtä, niebare Jesukwe ni jökräye.

*Ñan töbikadre dikaro mröbtä amne dänbtä
(Mateo 6.25-34)*

²² Yebti Jesu nkwitaninte, käkwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Tikwe kukwe nini, yebtä munkwe mrö ño kwetadre nünankrä amne munkwe dän ño kitadre jabtä, yebtä munkwe ñan töbika dikaro abko ti tö nibi niei munye, ²³ ñobtä ñan angwane nita nüne kä nebtä angwane, nünandre metre Ngöböbe abko bäri ütiäte mrökrä amne ni ngrabare ye abko bäri ütiäte dänkrä, aisete munkwe ñan töbika krübäte dikaro jändrän yebtä.

²⁴ Ye abko, nukwä kwerbo tä nüne ño, ye mika ñäräre munkwe. Kwerbo tä nura nökö ñakare, tä ngwä ötö ñakare, ju ñakare kwe mrö ükkrä jakrä, akwa Ngöböta mrö bien kwetadre ietre. ¡Mun abko bäri ütiäte nukwä kräke, se abko mun Rün käkwe ñan mrö biandre munye ya amarebti munta töbike krübäte dikaro se! ²⁵ Erere arato, munkwe ñan töbikadre krübäte dikaro kore, ñobtä ñan angwane ni tö rabare ja tuai bäri kri, akwa di ñakare ja mike niren taiti mda kukwäne. ²⁶ Jändrän ne abko chi akwa, mun di ñakare nuenkäre, ¿se ñobtä abko jändrän bäri taretare nuendre abko btä munta töbike krübäte dikaro se?

²⁷ Mdakäre abko, ¿ñobtä munta töbike krübäte dikaro dänbtä jakrä se? Kri blü tä niren ño, yebtä munkwe töbika. Tä sribire ñakare, tä dän dike ñakare jakrä, akwa jrei kri Salomón abko

nāmane jāndrān jōkrā tuāretuāre bkāne, akwa dān tuāretuāre kri blū se kwrere abko Salomónkwe kitani ñakare jabtā. ²⁸ Kri blū tā neme jōtrō kōböitibe, abti jāndrinane angwane mikata ngire ñukwāte, akwa Ngōböta ūkete tuāretuāre. ¿Ye mun abko ie dān ñan biandre Ngōbökwē ya amarebti munta tödeke ñakare tāte Ngōböbti ye? ²⁹ Munkwe dre kwetadi amne munkwe dre ñadi tomnane, yebtā munkwe ñan töbika krübāte dikaro amne mun ñan raba ulire, ³⁰ ñobtā ñan angwane ni kwati kā nebtā tā tödeke ñakare Ngōböbti abko bāri tā nakwen kisere jāndrān ye jiebti. Akwa mun kāta dre mdei nike, ye abko garera jōkrā Ngōbö mun Rūn kā kāinbti seye amne niarakwe jāndrān ye biandi munye, aise te munkwe ñan töbika dikaro jāndrān nūnankrā yebtā jakrā. ³¹ Akwa jāndrān Ngōbökwē tā kā kāinbti, ye munkwe kánántari angwane, jāndrān jōkrā mdei nikata munkwe ye Ngōbökwē biandi munye arato.

*Jāndrān kuin kā kāinbti, jiebti ni rankwadre
(Mateo 6.19-21)*

³² Ne aise te mun obeja kiakia tikwe, munkwe ñan kā jūrā ngwian jabtā, ñobtā ñan angwane jāndrān jōkrā kā kāinbti, kānti Ngōbö mun Rūnta gobrane abko mikani gare ja moto kuinbti kwe munye. ³³ Ye aise te, jāndrānta munkwe, ye erere munkwe rūrūmoin jōkrā, bti munkwe ngwian drāi ni bobre bobrebtī angwane, Ngōböta jāndrān kuin ūtiāte kri ngibiare munkrā kā kāinbti, ye kánántari jakrā munkwe. Erere arato, jāndrān kuin kuin ūtiāte krikri rabadre munkrā kā kāinbti, ye munkwe kánántari jakrā, ñobtā ñan angwane Ngōböta jāndrān kuin ūtiāte kri ngibiare kā kāinbti

munkrä, ye kánti ni gore ñan rabadre gwi amne kebekwe ñan juandre ngwarbe munkän arato, aise te munkwe jändrän ütiäte kri kä käinbti kánántari bári kabre jakrä. ³⁴ Munkwe nuendre kore, ñobtá ñan angwane jändrän ütiäte krikri tädi ukani mdente jakrä munkwe, ye kánti mun töi tädi arato, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nikwe Jesu ngibiadre ngäbti kisere

³⁵⁻³⁶ Bti Jesukwe niebare mda ietre:

Ti bike kukwe mdara jire niere munye abko krörö: Munkwe dän kita biare jabtä amne munkwe ñotra jutra mika biare ti ngibiakäre ngäbti, ni klabore tä bkänkä ngibiare ngäbti ye kwrere, ñobtá ñan angwane ni mdata ja mike gure angwane, sribikätre bkänkä tä nüke kä ngwen nuäre jabtä, akwa sribikätre kwe abko tä biare ngibiare ngäbti jukwe tikakäre ie, ye kwrere munkwe ja mika biare ti ngibiare ngäbti. ³⁷ Ye abko, nitre sribikä tä kwen ngwäte bkänkäye, ye abko káita neme nuäre btä, aise te sribikä kwandre ngwäte bkänkäye ne ngwane, bkänkä ara jire kákwe dän sribikrä kitadi jabtä, bti sribikä kwekwe mikadi tákänintbe mesabtä kwe, mrö mikadi kwetadre kwe ietre mikakäre ütiäte. Ye kwrere munkwe ti ngibiadre ngäbti angwane, ti rükadita angwane, tikwe mun mikadi ütiäte arato abko ti tö niei metre munye. ³⁸ Ne aise te, nitre sribikä ye bkänkä rükadreta kä ruäre angwane ya o kä ngwen ja ken dekä angwane rükadreta ya, akwa sribikä kwe tä biare ngibiare ngäbti, ye abko bári käi rabadre nuäre sribikätre yebtä, erere munkwe

ti ngibiadre ngäbti kisere angwane, bäri käi rabadi nuäre munbtä arato.

³⁹ Kukwe mdara jire rabadre gare munye arato abko krörö: Ni gore rükadre kä ñongwane, ye rabadre gare ju bkänkäye akräke ju bkänkä käkwe kraidre gwi angwane, jändrän ñan goidre jire kän kwe. ⁴⁰ Ni gore rükadre ñongwane gare ñakare, ye kwrere ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne mun tädi ngibiare ngäbti ñakare angwane, batibe rükadita, aisete munkwe mokre jabti ti ngibiakäre ngäbti, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Sribikä kuin amne sribikä käme, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Mateo 24.45-51)

⁴¹ Angwane Pedrokwe niebare mda Jesuye:

Ti Dänkien, ¿makwe blitaniri, ye makwe nini kaibe nunkrä ya o makwe nini ni jökrä kräke? niebare kwe ie.

⁴² Angwane ni Dänkien käkwe niebare mda:

Ni sribikä kuin tä biare abko bkänkä tä mikete sribikätre mda mda ngibiare amne mrödre ñongwane erere käita nüke angwane, tä sribikä mda mda buke. ⁴³ Ni sribikä mikateta ja täte bkänkäke angwane, sribi mikateta kisete bkänkäke erere tä nuene täte jökrä, bti bkänkä tä nuketa, käta kukwe ükete kuin kräke, ⁴⁴ käkwe ni sribikä kuin kore ye abko mikadi jändrän jökrä ngibiabtikä jakrä, aisete käta neme nuäre btä abko ti tö niei metre munye.

⁴⁵ Akwa sribikä mikadrete sribire ja täte bkänkäke ye abko rabadre töbike krörö: Ti bkänkä ñan rükadreta jötrö, rabadre nütüre, kä rikadre sribikä mda mda merire, brare ngötikekä

kwäräkwärä amne, rikadre mröre, dö ñaen amne rikadre dröbare jirekäbe angwane, ⁴⁶ bkänkä rükadreta ñongwane gare ñakare ie. Ne aisete tädre jäme angwane, batibe bkänkä jatadre nüketa, yehtë abko bkänkäkwë mikadi ja tare nike kri, sribikä dokwä ribi mda mda ben.

⁴⁷ Mdakäre abko, ni sribikä abko bkänkä tö dreye gare kuin ie, akwa bkänkä kwe mikata täte ñakare kwe, aisete metadi tare krübäte kwe.

⁴⁸ Akwa sribikä mda abko, bkänkä tö dreye metre gare ñakare ie, käkwe ja mikadre ngite, yehtë mikadre ja ngie nuen, akwa metadre bä räkä, ñobtä ñan angwane kukwe gare ñakare ie aisete. Ne mden kisete, nire nire abko ie sribi ya, jändrän mda mda ya bianta kabre, ye ie käräta bäri mda btä. Erere arato, nirebti tödekata sribi nuenbtä abko ribeta bäri mda btä, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Ni kwati rabadi rüre jabe kwärikwäri Jesu dokwäre

(Mateo 10.34-36)

⁴⁹⁻⁵¹ Yehti Jesukwe niebare mda ietre:

Tikwe ja tare nikadi kri angwane ti krütadi, akwa ye ngämi nakenkä, känenkri ti moto neme nuäre ñakare. Mdakäre abko, ñan ti jatani mun mikakäre nüne jäme jabe kwärikwäri abko munkwe nütü, akwa ti jatani ñukwä bukete mun ngätäite kä nehtë, ye abko ti tö nena tuai jutra ngitiekä. Ti jatani, abtä ni kwati rabadi nikwite ja rüere kwärikwäri. ⁵² Mtare mentokwäre ni ruäre rabadre tödeke ñakare tibti käkwe rüdi mräkä tödekaka tibti ben, aisete ni ja mräkäre tädi nüne nirike gwi, ye abko nimä rabadi rüre mräkä nibu

rüere. Erere arato, ni nibu ye rabadi rüre mräkä nimä ye rüere. ⁵³ Angwane ngäbäkcre rün rabadi rüre ngobo kwebe amne ngäbäkcre rabadi rüre rün kwebe. Erere arato, meye rabadi rüre ngänkän kwebe amne ngäbäkcre merire rabadi rüre meye kwebe. Ye kwrere arato, bi rabadi rüre bosibe amne bosu rabadi rüre bibe. Ne abko rabadi nakenkä kore munbtä tödekabtä tibti, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Dreta nakenkä rükadre gare
(Mateo 16.1-4; Marcos 8.11-13)

⁵⁴ Bti ni nämane kwati yete, ye ie Jesukwe niebare mda:

Mütata kite jüben nindrini angwane, ñü räkändi temen munta niere, erere ñüta näkäen. ⁵⁵ Erere arato, müreta kite mate mötarikri angwane, kä rabadi ngire krübäte munta niere, erere käta neme ngire. ⁵⁶ Ye aise te ngwarbe munta bike töi ñakare, ñobtä ñan angwane jändrän ta tuen kä käinbti amne kä temenbtä, ye abko tädre dre bä mike tä nüke gare kuin jökrä munye. ¿Ye ñobtä abko dreta nakenkä kä ne ngwane mun näire Ngöbö diebti mun okwäbti abko tä nüke gare ñakare munye? ¿Ye ñan ngwarbe munta bike töi ñakare ya?

Nikwe kukwe ükadrete jötrö ni rüebe
(Mateo 5.25-26)

⁵⁷ Mdakäre abko, kukwe raba ja rüere kwärikwäri munkwe angwane, ükadrete ño kuin, ye erere munkwe ükate jabe kwärikwäri. ⁵⁸ Akwa nane ma rüekwe ma kita ngise kritobo ñakare israelitareye ne ngwane, ma ngämi nebe kritobo

ngwärekri, känenkri makwe kukwe ükate ma rüebe ji ngrabare, mun ñan rabadre kritobo ngwärekri abkokäre, ñobtä ñan angwane ma rabadre kritobo ngwärekri angwane, niarakwe ma köböi biandi guardiaye amne guardiakwe ma kitadi ngite kä teri. ⁵⁹ Ye kánti abko makwe ñan ngwian biandre täte jökrä ja ütiäre, känenkri ma ñan tikadreteta kwe abko ti tö niei munye. Abko kore se, niebare Jesukwe ni nämane kwati yete yeye.

13

Ni jökrä käkwe kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti

¹ Kä ye ngwane ni israelita nämane ruäre Jesu kánti yete käkwe niebare ie:

Krيره nitre Galileabo nämane jändrän jakwe kämike kukwadre Ngöböye, Ngöbö käikitakakäre ju blitakrä Ngöböbe kánti angwane, Pilatokwe kämikamna, erere rükä romanobo kwekwe käkwe kämikani.

² Abtä Jesukwe niebare ni jökräye:

¿Nitre Galileabo kämikani kore, aisete niaratre abko bäri kukwe kämekäme nuenkä nitre Galileabo mda mdakrä, munta nütüre ya? ³ Akwa ñakare kore ti tö niei munye. Akwa munkwe ñan ja töi kwitadre, käkwe ñan kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti munkwe ne ngwane, mun rabadi nianinte, käkwe ja tare nikadi kri Ngöbö okwä bäre mento kärekäre.

⁴ Erere arato, nitre ni jätäbti ni kwä, bti ki Siloéte nikani temen, käkwe kämikani, ¿niaratre ye abko nämane Ngöbö Kukwei mike täte ñakare,

abtä nämane ja mike ngite bäri Ngöbö rüere nitre Jerusalénbo mda mdakrä, munta nütüre ya? ⁵ Akwa ñakare kore ti tö niei munye. Munkwe ñan ja töi kwitadre, käkwe ñan kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti munkwe ne ngwane, mun rabadi nianinte, käkwe ja tare nikadi kri Ngöbö okwä bäre mento kärekäre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

⁶ Yebti nitre israelitakwe ñan Ngöbö kadre ngäbti ne ngwane, Ngöbökwé juandre ngwarbe abko mikakäre mokre, Jesukwe kukwe mda bä mikani ietre angwane, nitre israelita krikri bä mikani higo krie kwrere kwe amne Ngöbö bä mikani kä bkänkä kwrere kwe abko krörö:

Bati ni nämane iti käkwe higo krie nökanu uba nurai ngätäite. Abti higo ngwä namanina ya abko nikani tuenta, akwa higo ngwä kwani ñakare ie. ⁷ Abtä nura ngibiabtikä nämane kwe yete, ie niebare kwe: Higo ne ngwä nena btä ya abko ti nukani tuen kä komä jire ja täritäri akwa, ngwäta kwen ñakare tie amne tä kä den ngwarbe jae, aiseite makwe tikaka jirekäbe, niebare kwe sribikäye.

⁸ Akwa nura ngibiabtikä käkwe niebare ie: Ti dänkien, makwe higo krie ye tuametre kä nete. Tikwe dobo muandi dokwä bäre temen, bti tikwe abono mikadi btä. ⁹ Ye ngwä rabadi btä akwa, nane ngwä ñan rabadre btä ne ngwane, makwe tikaka ngätrite ta, niebare sribikäkwé bkänkäye. Ne abko nakaninkä kore abko erere rabadre nakenkä munbtä. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe meri bren mikaninta kuinta köbö jadükakrä näire

¹⁰ Bati köbö jadükakrä näire, Jesu nikani dirire mda sinagoga angwane, ¹¹ meri bren nämane iti yete. Meri ye abko kä kwä jätäbti kwä kwära nikani bren. Üai käme nikani btä, käkwe trö dötaninkä, aibe kisete ñan namani nünenkä metre krö. ¹² Meri ye abko nämane siba yete, btä Jesu okwä namani angwane, käräbare kwe, bti niebare kwe ie:

Ti mräkä, ma bikera nementa kuinta mtare, niebare kwe ie.

¹³ Bti kise mikani kwe meri bren yehti. Ye btäräbe meri ye namani nünaninkäta metre krö batibe, kä nikani Ngöbö käikitekä kwäräkwärä se kwrere.

¹⁴ Yehtä abko, sinagoga ye dänkien namani romon, ñobtä ñan angwane Jesukwe meri bren mikaninta kuinta köbö jadükakrä näire, käkwe niebare ni jökräye:

Kä tarä köbö ti sribikrä, aisete köbö ti ye näire mun bren bren jata ja mikakäreta kuinta, akwa köbö jadükakrä näire, mun bren bren ñan jata ja mikakäreta kuinta, niebare kwe ni jökräye.

¹⁵ Abtä ni Dänkienkwe niebare mda ie:

¡Mun ngwarbe ja bä mike kuin! ¿Buey amne buro mäkäteta mun itire itirekwe angwane, köbö jadükakrä näire munta tikete ñakare, bti munta niken ngwena tomna ñaen ñakare ya? Mun jökrä tä niken jändrän ye ngwena tomna ñaen ye munta sribire ruen tie. ¹⁶ Ye aisete meri ne jatani Abraham mräkäkri. Niara abko bäri ütiäte jändrän ye ngwä abko kä kwä jätäbti kwä kwära neketaninte

Satanaye abtä bren, ¿se abko ñan diandrekäta köbö jadükakrä näire Satana kisete ya? niebare Jesukwe ietre.

¹⁷ Jesukwe ñäkäbare kore angwane, Jesu rüe namantre ja gaire jökrä, akwa ni mda mda abko btä kä namani nuäre jändrän kuin nuen namani Jesukwe ye tuare.

Jesukwe kukwe bä mikani mostasa nurai amne lebadura btä

(Mateo 13.31-33; Marcos 4.30-32)

¹⁸ Erere arato, Jesukwe niebare:

¿Ngöböta gobrane ño nibti? ¿Ngöböta kite gobrane nibti, ye abko tikwe bä mikadre dre kwrere ruen munye? ¹⁹ Ngöböta kite gobrane nibti ye abko mostasa nurai chi kwrere. Ni iti käkwe mostasa nurai nökanu ju bäre jakrä abko nikani niren kri krikri kwrere angwane, nukwä namani nüne kri ye küdebtu, ye kwrere jire käne Ngöböta kite gobrane ni braibe bti, akwa mrä angwane Ngöbö rabadi gobrane ni kwatibti abko bä mikata nura chi yebtä. ²⁰ Ye ngwane Jesukwe kukwe mdara jire bä mikani krörö:

¿Ngöböta kite gobrane nibti ye abko tikwe bä mikadre dre kwrere ruen munye? ²¹ Ngöböta kite gobrane nibti ye abko rabadi niren lebadurata niren ye kwrere abko krörö: Meri iti käkwe lebadura kitani chi arina kabre te, bti mritani kwe abti lebadura nikani arina kabre ye ñäre jökrä, niebare Jesukwe.

Jukwe Krä chi

(Mateo 7.13-14,21-23)

²² Yebti Jesu nikani janknu Jerusalén kukwäre mda angwane, nikani dirire juta kwatirekwatire te ji ngrabare. ²³ Angwane bati ni iti käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, ¿ni braibe rabadi dianintari ya?

Abtä Jesukwe niebare mda ni jökräye: ²⁴ Munkwe ja di mika kri rikakäre gwä jukwe Krä chite ta, ñobtä ñan angwane mrä ni kwati tö rabadi näin gwä akwa ñan rabadi, ²⁵ ñobtä ñan angwane ju bkänkä käkwe jukwe dikadi jite, ye ngwane mun rabadi ju bäre abko rabadi ju bkänkä ye kärere, kä rabadi niere krörö ie: Ti Dänkien, jukwe tike nunye, mun rabadi niere. Akwa niarakwe niedi munye: Mun gare ñakare tie amne mun kä mdenbo gare ñakare tie, niedi kwe munye. ²⁶ Angwane mun rabadi niere krörö ie: Nunkwe mröbare amne nunkwe tomna ñani gwaire mabe. Erere arato, makwe diribare nun kánti, jye töre ñakare mae ya! munkwe niedi. ²⁷ Akwa ju bkänkä käkwe niedi munye: Mun gare ñakare tie amne mun kä mdenbo gare ñakare tie. Mun kukwe kämekäme nuenkä nän mobe mento tibtä, niedi kwe munye.

²⁸ Ye ngwane abko, Ngöböta gobrane, ye kánti Abraham, Isaac, Jacob amne Ngöbö kukwei niekätre tädi jökrä, btä mun okwä rabadi angwane, munkwe ja müadi krikri be amne mun moto rabadi romon krübäte ju bkänkäkrä, ñobtä ñan angwane mun abko tädi kitaninkä ju bäre. ²⁹ Mun tädi ngwarbe ju bäre, ye ngwane abko nitre nünanka mintokwäre, mötarikri, kä driri amne nindrini abko rükadi jökrä, rabadi takänintbe mröre gwaire jökrä Ngöböta gobrane ye kánti.

³⁰ Ye ngwane abko, ni ruäre ütiäte kri mtare abko rabadi ni bobre kwrere mrä amne, ni ruäre bobre mtare abko rabadi ütiäte kri mrä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

*Jesukwe nitre Jerusalénbo müaibare
(Mateo 23.37-39)*

³¹ Kä ye ngwane abko, nitre bariseo nükani ruäre, käkwe niebare Jesuye:

Herodes tö ma kämikai, aisete nän ngitie mento nete, niebare kwetre.

³² Angwane Ngöbö ñan tö ne ngwane, Herodes ñan rabadre Jesu kämike ja töi jenbti, ye mikakäre gare ietre, abkokäre Jesukwe niebare mda ietre:

Herodes abko nukro känsenta kwrere, ye ie mun nän niere krörö: Mtare, jetbe tikwe üai käme juanditari nibtä amne tikwe ni bren bren mikadita kuinta amne münkme tikwe sribidi ünän. ³³ Akwa mtare, jetbe, münkme ti näin sribire janknu ji ngrabare. Abti ti näin nebe Jerusalén, munkwe nie ie, ñobtä ñan angwane ni Ngöbö kukwei niekä abko ñan krütadre juta Jerusalén bäre mento, aisete ti näin kánti. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

³⁴ Ye btäräbe Jesukwe nitre Jerusalénbo müaiba, käkwe niebare krörö:

¡Aingwaree, mun nünanka Jerusalén nete! Käre munta nitre Ngöbö kukwei niekä müre kete amne nitre juanta Ngöbökwé ja kukwei ngwena abko müre ketata jäbti. Ye abko, kwita ngäbäli kiakia ngibiare ja ngike täni, ye kwrere käre ti tö namani mun ngibiai, akwa mun ñan tö namani ti tuai ja ngibiare, ³⁵ aisete ju munkwe nete ne rabadi tökare jökrä mun täbtä abko tita niere munye amne, mtare mentokwäre ti ngämi kiteta, känenkri

munkwe ñan ti tuadre jire chi mda, yehti munkwe ti tuadi angwane munkwe niedi krörö:

Ni kitera nüke ni Dänkien Ngöbö káhti raba mikani ütiáte kri abko munkwe niedi ti ngáhti. Abko kore se, niebare Jesukwe.

14

Ni nüen ngrabare abko Jesukwe mikaninta quinta

¹ Bati köbö jadükakrä näire, Jesu nikani mröre bariseo ütiáte kri kánti angwane, nitre bariseo mda mda namani ngibiaretari kisere kitakäre ngite. ² Angwane ni nämane iti yete abko nüen jökrä ngrabare, aiseite nämane bren, btä Jesu okwä namani, ³ kákwe niebare Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikátreye amne nitre bariseoye:

¿Köbö jadükakrä näire ni raba ni bren miketa quinta ya, ñakare ya? niebare kwe.

⁴ Angwane niaratre namani kwekbe jökrä. Abtä Jesukwe ni bren käräbare ja ken, mikaninta quinta kwe, bti juaninta kwe. ⁵ Yehti Jesukwe niebare mda nitre bariseoye:

Buro ya o nbi betadrekä nguse munkän köbö jadükakrä näire, ye mun rikadre jötrö ngwarbe dentarita, ye ngwane munta sribire. ¿Akwa ni bäri ütiáte jändränkä abko tikwe mirita quinta abtä ti ngite munta nütüre ya? niebare kwe ietre.

⁶ Angwane nitre bariseo namaninta kwekbe jökrä, ñobtä ñan angwane kukwe kwani ñakare ietre.

⁷ Angwane nitre nübaibare mröre siba abko nikani ja takrä ni ütiáte ütiáte kräke mesabtä känene jae, bti namani nebe takänintbe Jesu

okwäbti. Abtä Jesukwe kukwe bä mikani ietre, käkwe niebare krörö:

⁸ Nane ni iti rika ja mike gure, kánti ma nübai kä ngwiankäre nuäre jabtä siba angwane, ja täkrä ni ütiäte kräke, yete ma ñan raba tākānintbe, ñobtä ñan angwane nane ni mda bäri ütiäte makrä nübaibare arato abko jatadre nūke angwane, ⁹ ni mun nūbaikä ye jatadre, käkwe niedre mae: Ja täkrä kánti mata tākānintbe, ye bien ni neye, niedre kwe mae angwane, ma rikadre nebe tākānintbe mrä köre, ye abko rabadre gaidre kri makrä. ¹⁰ Ne aisete ma nūbaikä kánti ma rika angwane, ja täkrä mrä kánti ma raba tākānintbe. Yebti ni ma nūbaikä ye jatadre, käkwe niedre krörö mae: Ja mräkä, ja täkrä ni ütiätekrä tä mesabtä ne kánti jakwe siba, niedre kwe mae, ye ngwane ma rabadre ütiäte ni mesabtä ye okwäbti abko rabadre bäri kuin. ¹¹ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nire nire tö bikai kri au abko Ngöbökwe mikadi bobre amne, nire nire tö ja mikai bobre abko Ngöbökwe mikadi ütiäte kri, niebare Jesukwe.

¹² Yebti Jesukwe niebare niara nūbaikä yeye:

Makwe mrö sribe kri kä ngwiankrä nuäre jabtä, o ma rika ni mda mda buke mröte dere, ye ngwane ma kukwe muko, ma etba, ma mräkä mda mda amne nitre ngwian bkänkä kri nūnanka känime ma bäre temen, ye aibe makwe ñan nübai mröre jabe, ñobtä ñan angwane niaratre bukadre makwe ye ütiäre ma kärädreta kwetre mröre jae, aisete makwe mrö biani ye ütiä biandita kwe mae, aisete nitre ngwian bkäne kri aibe ñan nübai makwe. ¹³ Akwa ma rika mrö sribere kri kä ngwiankrä nuäre jabtä angwane, makwe ni bobre nübai.

Erere arato, ni bren bren ngrabare, ni nakwente amne ni okwä kä drünente nübai makwe mröre jae angwane, ¹⁴ kä rabadi nuäre mabtä, ñobtä ñan angwane niaratre ñan raba ma buketa jire mrö ye ütiäre, akwa nitre metre Ngöbö ngwärekre rükaita nire kä mrä angwane, ye näire Ngöbökre ütiä biandi mae. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe kukwe bä mikani ja bukabtä
(Mateo 22.1-10)

¹⁵ Ni metre metre Ngöbö ngwärekre rükadita nire, btä Jesukwe blitabare kore, yeßtä abko nitre nämane mesabtä ye ngätäite ni iti käkwe niebare mda Jesuye:

Ngöbö jatadi gobrane ni ngätäite angwane, nire tädi mröre yete abko btä kä rabadi nuäre krübäte, niebare kwe.

¹⁶ Abtä Jesukwe kukwe bä mikani ietre, käkwe nitre israelita ütiäte kri bä mikani ni nübaibare känkäne kwrere, käkwe niebare mda:

Yeßtä abko ti bike kukwe bä mike krörö munye: Bati ni iti käkwe mrö sribebare kri kwetadre, käkwe ni kwati nübaimna mröre jae. ¹⁷ Ye erere mrö namanina biare kwetadre angwane, ni ye käkwe niebare sribikä kweye: Nitre nübaibare tikwe, ye nän käre amne makwe nie krörö ietre: Mrö nibira biare kwetadre, aise te mun jakwe mröre, makwe nie ietre, niebare kwe sribikä kweye.

¹⁸ Ye erere bkänä, sribikä ye nikani akwa, nitre nübaibare abko kwe kukwe mdara jire nämanena nuendre, aise te ñan rikadre namani niere. Ni iti käkwe niebare: Gwä tikwe kä kürü abko ti bike niken tuenbti, aise te ti ñan rikadre, ye abko munkwe dian tibti ta, niebare kwe. ¹⁹ Ni mda abko

käkwe niebare: Tikwe buey kürü krä jätä sribikrä jae abko tä sribire kuin ya, ñakare ya abko ti bike niken nuente, aisete ti ñan rikadre, akwa munkwe dian tibti ta, niebare kwe. ²⁰ Ni mdara jire abko käkwe niebare: Gwä tikwe ja miri gure, aisete ti ñan rikadre, niebare kwe.

²¹ Angwane sribikä ye nikaninta, käkwe niebareta jökrä bkänkäye. Abtä sribikä bkänkä moto namani romon krübäte, käkwe niebare sribikä kweye: Nän jötrö ji kri ngrabare amne ji krä kiakiabti juta ngrabare nokore ni bobre känene, ni bren bren ngrabare känene amne ni okwä kä drümente känene. Erere arato, ni nakwente känene. Ma jata ngwena mröre nete, niebare kwe sribikäye.

²² Ye erere bkänä, sribikä jananbare. Abti bä raire angwane, sribikä jataninta, käkwe niebare bkänkäye: Ti dänkien, makwe ni kărämna tie, erere tikwe kăränirira, akwa kä tä ni mda mdakrä, niebare kwe. ²³ Angwane sribikä bkänkä käkwe niebare mda ie: Nän ni mda mda känene ji ngrabare juta bäre mento sere. Ma jata ngwena nüke nete, ñan tö raba kite akwa, ma jata ngwena ni mikakrä bäri kwati gwi ti kánti nete, ²⁴ ñobtä ñan angwane nitre nübaibare känekäne tikwe, ye abko ñan rükadre jire iti mröre tibe mesabtä, niebare kwe. Ye kwrere Ngöbökwe mun ütiäte ütiäte kărädi nüne ja kánti angwane, nane mun ütiäte ütiäte ñan rabadre kánti, akwa ni bobre bobre rabadi. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Nire nire tö näin Jesube käkwe töbikadre kuin ja käne
(Mateo 10.37-38)

25 Jesukwe mröbare ünän kore, bti nikani ta angwane, ni nikani kwati jiebti. Abtä niara nikwitaninte, käkwe niebare ietre:

26 Nire nire tö näin tibe rabakäre ja töitikaka tibe abko käkwe ti taredre bäri jändrän jökrä bti ta. Akwa nire nire tä rün, meye, merire kwe, brare kwe, etba, ngwai kwe tarere bäri amne tä ja tarere bäri au ne ngwane, ñan rabadre ja töitikaka tibe. 27 Erere arato, ni kämikata niken krusobtä angwane, nita niken kruso doboko ngwena au jakrä, ye kwrere nire nire käkwe ñan kötä mikadre au jakrä ja tare nikakäre tikrä amne krütakäre tikrä ne ngwane, ni ye ñan rabadre ja töitikaka tibe.

28 Ye abko ti bike bä mike krörö: Nane ni iti rikadre ju mike nura ngibiabtikrä angwane, ngwian täre täte ju ye mikakrä bare täte jökrä ya, btä tä töbike käne, abti ngwian täre täte ye ngwane tä ju mike. 29 Akwa ngwian ñakare täte ju mikakrä, akwa ju kömikadretbe kwe abti rabadre ötare ñan rabadre käte ie. Yeبتä abko ni jökrä rabadi ni ye kötaire, 30 kä rabadre niere: ¡A! Ni se nikani ju mike akwa, namani bare ñakare ie abko ni jökrä rabadre niere kötaire kwärä kore btä. Ye kwrere mun mden tö näin tibe käkwe töbika kuin ja käne.

31 Yeبتä ti bike kukwe mdara jire bä mike abko krörö: Jrei tädre iti kwe rükä tädre mili Krä jätä abko jatadre niken rüre jrei mda rüere. Akwa jrei mda ye abko kwe rükä tädre mili Krä gre, aisete jrei kwe rükä mili Krä jätäbe ye rabadre töbike käne, rükä mili Krä gre ye ganaindi kwäräbe kwetre ya abko rabadre töbike. 32 Akwa nane rükä mili Krä jätä ben jrei ye käkwe ñan ganandre, rabadre tuen ie angwane jrei kwe rükä mili Krä

gre ye tädre mente angwane, ñan rüdre kwe, aise te ja mäkädreta jirekäbe kwe abkokäre nitre juandre niere kwe jrei mda yeye. ³³ Ye kwrere abko, nire nire tö näin tibe rabakäre ja töitikaka tibe, akwa ñan tö jändrän jakwe mikaite jökrä ne ngwane, ñan rabadre ja töitikaka tibe. Ne aise te mun mden tö raba näin tibe käkwe töbika kuin käne. Abko kore se, niebare Jesukwe ni jökräye.

*Jesukwe kukwe bä mikani mrenbtä
(Mateo 5.13; Marcos 9.50)*

³⁴ Yebti nire nire tö näin Jesube abko Jesukwe bä mikani mrenbtä, käkwe niebare mda:

Mren abra kuin jändrän jökrä mikakrä bänänte, akwa bänän riadrekä rabadre tibo, ye abko rikadre ngwarbe, aise te ñan rabadre kuin mda, ³⁵ amne ñan rabadre kuin dobokrä amne ñan rabadre kuin abono sribekrä, aise te rabadre ngwarbe. Abtä kitadrekä jirekäbe. Tita kukwe niere ne mun mden mden tö näin tibe käkwe ketate ja olote, bti töbika kuin btä munkwe, niebare Jesukwe ni jökräye.

15

*Obeja nianinte, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Mateo 18.10-14)*

¹ Angwane ni kwati ngwian käräkä gobran romanobokrä amne ni kwati mda mda namani tuen moto kämekäme nitre bikaka metre Ngöbö ngwärekiye, ye namani nüke Jesu ken niara kukwei nuakäre. ² Abtä nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre namani ñäke tiebe Jesu rüere, kä namani niere jae kwärikwäri:

Nitre kukwe kämekäme nuenkä se kwrere abko ni noko tä kaen ngäbti jökrä amne tä mröre ketetibe ben, abtä tä ja mike ngite Ngöbö rüere ñan ñan, namanintre niere Jesubtä.

³ Angwane Jesukwe kukwe bä mikani krörö mda ietre, nitre namani tuen kämekäme abko ütiäte Ngöbökrä era metre mikakäre gare:

⁴ Ni iti mun ngätäite abko kwe obeja tädre gre ketarike abko riadrete krati kån, ye ngwane niarakwe ñan obeja gre ketabkä bti krä jätäbti krä ökän (99) ye mikadrete ja ngibiare kaibe kä kaibete, bti obeja kratibe nianinte, ¿ye niara ñan rikadre känentari kisere ya? ⁵ Kwandretari ie angwane, kä rabadre nuäre btä, käkwe kitadre ja kötäbti ta, bti rikadre ngwenante ⁶ ja gwiriete angwane, niara kukwe muko nünanka känimekänime abko kärädre jökrä kwe, bti niedre kwe ietre: Obeja nianinte krati tikån abko kuni-nantari tie, aisete ari käi ngwen nuäre jabtä tibe, niedre kwe. ⁷ Ye kwrere abko, ni iti kukwe kämekäme nuenkä ni ne kwrere kätä ja töi kwite, kätä kukwe käme kite temen amne tä Ngöbö kaen ngäbti, ye abko käita neme bäri nuäre Ngöböbtä kä käinbti sete ni gre ketabkä bti ni jätäbti ni ökän kätä Ngöbö mike täte era metre nütüta jabtä munkwe kwrere ye abko ie Ngöbö garera, niebare Jesukwe.

Jesukwe kukwe bä mikani ngwian nianinte btä

⁸ Bti Jesukwe niebare mda:

Ye kwrere arato, meri tädre iti, kwe ngwian tädre kun jätä abko riadrete kunti kån angwane, meri ye käkwe ñotra mikadre, bti rikadre kä sökökä gwita ngwian ye känäntarikäre. ⁹ Abti kwandretari ie

angwane, kukwe muko merire merire nünanka känimekänime abko kärädre kwe, bti niedre kwe ietre: Ngwian nianinte tikän abko kuninantari tie, aisete ari käi ngwen nuäre jabtä tibe, niedre kwe kukwe mukoye. ¹⁰ Ye kwrere abko ni kukwe kämekäme nuenkä käta ja töi kwite, käta kukwe käme kite temen amne tä Ngöbö kaen ngäbti abko käita nebe nuäre angeletre Ngöbökwetä kä käinbti sete, ye abko ti tö niei munye, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe kukwe bä mikani ni bati diänbtä

¹¹ Yebti Jesukwe kukwe mdara jire niebare angwane, nitre bariseo romon kräke abko bä mikani ngäbäkre mubai kwrere kwe amne nitre kukwe kämekäme nuenkä abko bä mikani ngäbäkre diän kwrere kwe abko krörö:

Bati ni nämane iti abko kwe ngäbriänkä nämane nibu. ¹² Ni ye abko ngobo bäri bati nikani, käkwe niebare ie: Tata, jändränä biandre tie makwe, ye erere makwe bian jötrö tie, niebare kwe rünye. Abtä rünkwe jändrän jakwe ye dräibare niaratre nibubti.

¹³ Yebti kä ngämi niken raire ta angwane, ni bäri bati ye käkwe jändrän jakwe erere rürümoinbare jökrä, bti ngwian diani kwe, bti nikani mobe kä mdabti, kanti nikani kukwe nuene ngwarbe diän diän. Abtä ngwian ganinte jökrä jakän kwe.

¹⁴ Ngwian krütanina jökrä kän, ye btäräbe kä ye kanti mrö nika jatani krübäte, aisete niara nikani mrö nika krübäte arato.

¹⁵ Angwane ni nämane iti juta yete abko israelita ñakare akwa, niara nikani sribi kärere jakrä ie.

Erere bkänä, sribi bāri kāme krübāte ni israeli-takrā abko biani kwe ie, kākwe niara mikani mtü ngibiare. ¹⁶ Nāmane sribire angwane, mtü buka nāmane algarobate kwe abko niara tō namani nebe kwetai siba akwa, ñan namani bien jire chi kwetadre ie, aiseite mrō namani krübāte ie.

¹⁷ Abtä bati namani töbike: ¡Jo! Ni kwati tä ganane ti rün kánti kwe mrō tarā kabre kwetadre amne ti abko kite jraine jakän mrō miare nete, ¹⁸ aiseite ti bike nikenta ti rün gwiriete, kākwe niedi krörö ie: Tata, tikwe ja mikani ngite Ngöbö rüere amne ma rüere, ¹⁹ aiseite makwe ñan ti kata ngäbti ja ngobo kwrere ja juete, akwa nita ganane mae, ye kwrere makwe ti mika ganane jae, tikwe niedi kore tataye, namani nütüre.

²⁰ Ye erere bkänä, nikaninta jibti, nikani nebata rün gwiriete. Nāmane mente se kwrere angwane, jatabare rünye amne namani ruen bāri bobre ie, aiseite nikani betekä ngäbti, kākwe küde kitani ngärä demaine kwärä. ²¹ Angwane ngobokwe niebare ie: Tata, tikwe ja mikani ngite Ngöbö rüere amne ma rüere, aiseite ti ma ngobo makwe, ye makwe niedre ñakare mda ruen tie, niebare kwe rünye. ²² Akwa rün abko kākwe niebare sribikätre kweye: Dän bāri kuinkuin känene. Munkwe kita btä amne anio ni bā mikakrā ütiäte kita kisebtä munkwe, bti sandalia kita ngotobtä munkwe niara ñan bā rabadre ni klabore kwrere abkokäre. ²³ Bti nbi ngäbāli bāri kuin ngibiata jenena mun rika tuen. Munkwe kāmika kwetadre. Ngäbäkre tikwe nūta ye ari kái ngwen nuäre kri jabtä, ²⁴ ñobtä ñan angwane ni krüta kwrere jire ngäbäkre tikwe ne nianinkä ti okwäte, akwa nūta

mtare. Niara nianinte tikän, akwa nürate, aisete ari käi ngwen nuäre jabtä, niebare kwe. Ye erere, ni jökrä nikani kä ngwen nuäre jabtä.

²⁵ Angwane ngäbäkre mubai abko nämane tirete, jataninta gwäkäre mda, nükani bä känime se kwrere angwane, tän ngö amne ka kukwei jarabare ie amne tärä mika nämane namani ruen ie. ²⁶ Abtä ni sribikä rünkwe käräbare iti kwe, bti niebare kwe ie: ¿Dreta nakenkä gwi? niebare kwe ie. ²⁷ Angwane sribikä ye käkwe niebare ie: Käre ma rünta nbi ngäbäli bäri köte ngibiare jenena, ye abko kämikamna, ñobtä ñan angwane ma etba nikani abko nüta. Niara tä kuin, aisete kä nibi nokre gwi ye, niebare kwe ie mda.

²⁸ Yebtä abko ngäbäkre mubai ye mätä namani kri krübäte, ñan tö namani rikai gwä. Abtä rün nikani kánti ju bäre, kä namani ngwen kisere nebeta gwi. ²⁹ Angwane niebare kwe rünye: Tikwe sribibarera kä kobe makrä, ye gare kuin mae. Erere arato, tikwe ñan ma kukwei kitabare temen. Käre tita ma kukwe mike täte jökrä, akwa ma ngämi chibo ngäbäli bien jire krati tie kwetadre, kä ngwiankrä nuäre jabtä ti kukwe mukobe. ³⁰ Akwa ma ngobo ngutu ngwarbe jananbare, meri bti kä ngwarbe ngwarbe, btä ngwian makwe ganinte jökrä makän abko kräke makwe nbi ngäbäli bäri kuin kämikamna kä ngwiankrä nuäre jabtä, niebare kwe rünye.

³¹ Abtä rünkwe niebare ie: Ma ti ngobo tikwe, käre mata nüne gwi tibe nete amne jändrän jire jökrä tä tikwe, se abko jökrä makwe. ³² Akwa ni krüta kwrere jire ma etba nianinkä ti okwäte abko nüta, nämane nianinte tikän, akwa nürate, ye abko

käi ngwiandre nuäre jabtä nikwe, abkokäre tikwe mrö sribemna, niebare kwe ngobo mubaiye. Abko nakaninkä kore. Ne ngörä, niebare Jesukwe nitre bariseoye amne kukwe biani Ngöbökwe Moiséye dirikätreye.

16

Jesukwe kukwe bä mikani ni ju ngibiabtikä btä

¹ Jesukwe kukwe mda niebare krörö nitre ja töitikaka benye:

Bati ni ngwian bkänkä kri nämene iti abko kräke ni mda nämene jändrän ngibiabtikä. Ni jändrän ngibiabtikä ye abko ñan nämene sribire kuin, aisete jändrän jatani nente kri sribi bkänkäkän niebare kwetre ie. ² Abtä sribi bkänkä käkwe sribikä kwe ye käräbare, bti niebare kwe ie: ¿Mata jändrän ngibiarebti ño tikrä amarebti ma kädrieta nuke blo tibe nete? Mata sribire ño ño tikrä, ye niere jökrä tie, ñobtä ñan angwane makwe ñan jändrän ngibiadrebti jire mda, niebare kwe ie.

³ Abtä ni jändrän ngibiabtikä ye namani töbike kri krörö mda: Sribi bkänkä bike sribi denkä tikän mtare, nebti tikwe ja nuendi mda. Ti di ñakare sribi taretare nuenkäre amne, tita neme ja gaire ngwian kärere ngwarbe jakrä ni mda mdaye, namani nütüre. ⁴ Te töi ngitianinkä krörö: Sribi diandrekä tikän angwane, ni mda mda tädre biare ti kaen ngäbti ja gwiriete, abkokäre ti bike kukwe ne nuene, namani nütüre.

⁵ Erere bkänä, ni mda mda bti rürümon ütiä nämene sribi bkänkäkwe, erere käräbare kwe ja kánti. Erere ni nükani käne, ie niebare kwe: ¿Rürümon ütiäta nuäi mabti ti bkänkäkwe, niebare

kwe ie? Angwane ni ye kākwe niebare: Olibo kōi galon siento krā kwā ütiāta tibti, niebare kwe. ⁶ Abtä ni jändrän ngibiabtikä kākwe niebare ie: Makwe olibo kōi diani ütiādre angwane, makwe tärä ükaninte, ye makwe ükateta, aisete jötrö ngwarbe makwe olibo kōi mika galon siento kräbkäbe tärä mdabtä, niebare kwe. ⁷ Yebti ni mda nükani abko ie niebare kwe: ¿Ma abko bti rürümon ütiāta nuäi ti bkänkäkwe? niebare kwe. Angwane ni ye kākwe niebare ie: Trigo sako mili krati ütiāta tibti, niebare kwe. Angwane ni jändrän ngibiabtikä kākwe niebare ie: Tärä biani käne mae, ye ükateta amne makwe trigo mika sako siento krä kwäbe, niebare kwe ie.

⁸ Yebtä abko ni jändrän ngibiabtikä abko ni ngökaka akwa, sribi bkänkä kākwe niara käikitaninkä töbikabtä kuin jakrä kore, ñobtä ñan angwane jändrän nuenta au jakrä, abkokrä ni töi kämekäme kä nebtä bäri tä juto biare jändrän ükete kuin jakrä ni jen Ngöbökwé ngwä. ⁹ Ne aisete mun kukwe muko rabadre bäri kwati munkwe, abkokäre jändrän kabre munkwe tuen ütiäte ñakare Ngöböye, ye munkwe dräi ni bobre bobrebtä. Yebti jändrän krütadre jökrä munkän angwane, ju nünankrä kärekäre kä känbti ye kanti Ngöbö tädira biare mun kakäre ngäbti.

¹⁰ Mdakäre abko, nire nire kätä jändrän braibe ngibiare kuin era metre, ni yebti abko tödekata jändrän kabre ngibiabtä kuin era metre arato. Erere arato, ni ni ngökaka jändrän braibe btä abko kākwe ni ngökadre jändrän kabrebtä arato. ¹¹ Ne aisete jändrän kä nebtä ütiäte ñakare bökän akwa, mun ñan tö ngibiai kuin era metre, ¿se abko

Ngöbökwe tödekadre munbti, käkwe mun mikadre jändrän bäri ütiäte kri ngibiarebti? ;Ñakare jire!

¹² Mdakäre abko, ¿jändrän jenena ni mdakwe munkwe ñan ngibiadre kuin era metre, se abko nirekwe jändrän biandre ngibiadre jakrä munye?

¹³ Ne aisete ni klabore ñakare jire abko rabadre sribire bkänkä nibukrä ja näire, ñobtä ñan angwane sribi bkänkä iti rabadre tare kwe amne mda btä mätä rabadre; iti kukwei mikadre täte jökrä kwe, akwa mda abko ñan kukwei mikadre täte kwe. Ne aisete ni ñan raba ja töi mike kwatibe sribire Ngöbökrä, ja töi mikare kwatibe ngwian ganankrä jae kwärä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

¹⁴ Ye ngwane abko, nitre bariseo ngwian tarekätarekä käkwe Jesu kukwei nuani. Abtä namani Jesu kukwe mike yakrä jae. ¹⁵ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Mun ngwarbe tä bike deme ni mda mda okwäbti, akwa mun moto ño ño gare kuin jökrä Ngöböye. Ye abko, jändrän ütiäte kri nikrä abko tä nebe tuen bäri käme Ngöböye, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

¹⁶ Yebti Jesukwe kukwe mda niebare krörö:

Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye amne kukwe tikani nitre Ngöbö kukwei niekäkwe, ye namani mrä Juan Bautista näire. Abti mtare mentokwäre Ngöböta gobrane ño ni ngätäite abko kukwei kuin dirita niken mda amne, Ngöbökwe gobrandre nibtä, ye ni kwati tö Ngöbö mikai nuene jabtä ja di jenbti. ¹⁷ Akwa nane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko ñakare ütiäte mda munkrä, mun rabadre nütüre, akwa era metre ütiäte, ñobtä ñan

angwane kä käinta amne kä temen ne juandre ngwarbe jökrä Ngöbökwe, akwa nin tärä okwä bäri chi tä tikani btä diandikä kwitakäre jene, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko ütiäte aisete.

¹⁸ Mdakäre abko, ni brare käkwe merire kwe tuadremetre, bti meri mdara jire ben ja mikadre gure kwe, ni ye käkwe ja mikadre ngite merire käne rüere. Erere arato, meri tuanimetre brarekwe, ye ben ni mdakwe ja mikadre gure ne ngwane, ni gure käta ja mike ngite bati bati ni mda mdabe, ye kwrere ja mikadi ngite kwe, niebare Jesukwe.

Kukwe bä mikani ni ngwian bkänkä kribtä amne Lázarobtä

¹⁹ Abti Jesukwe kukwe mdara jire bä mikani krörö:

Bati ni nämane iti abko ngwian bkäne kabre krübäte, aisete nämane dän kuinkuin ütiäte krikri kite jabtä amne käre nämane mrö sribere krikri köbö kwatirekwatire kä ngwiankrä nuäre jabtä kukwe mukobe. ²⁰ Kä ye kánti abko, ni bobre nämane iti arato abko kädian nämane Lázaro. Lázaro ye abko ngütüete jökrä ngrabare abko nämane nebe tākänintbe jukwebtä ni ngwian bkänkä kabre ye kánti. ²¹ Angwane mrö büre nämane betekä timontimon mesabtä, ye abko ni bobre ye tö namani nebe kwetai trine ni ngwian bkänkä kabre ye kánti. Angwane nukro abko nämane nebe Lázaro träin bäse.

²² Yebti bati ni bobre ye krütani angwane, angele nikani ngwena kä nuäre kánti yete, mikani

mröre ketetibe kwetre Abrahambe. Abti ni ngwian bkänkä kabre ye krütani mda abko mräkäkwe doboi mikani jirekåbe. ²³ Angwane ni ngwian bkänkä kabre ye nikani kä ja tare nikakrä kånti. Ye kånti nåmane ja tare nike krübåte, kåkwe nikrabare amne Lázaro nåmane tuen tåkånintbe Abraham ken ie se kwrere. ²⁴ Angwane ngwånånkåbare krörö kwe Abrahamye: ¡Rua Abraham, ti ngwen ruen bobre jae! Tita ja tare nike krübåte ñukwå jutrate nete, aisete Lázaro juen ja kise judabti aibe mike tibo ñöte sete, bti jata ketekå ti tüdrå mikakåre tibore nete niere ie, niebare kwe Abrahamye.

²⁵ Akwa Abraham kåkwe niebare ie: Ti bråi tikwe, ma nåmane nüne angwane, ma nåmane jåndrån bkåne kabre, bti ma nåmane kä ngwen nuåre jabtå amne, Lázaro abko nåmane ja tare nike kri. Mtare niarata kuin jåme amne ma tä ja tare nike. ²⁶ Mdakåre abko, kä oko kri krübåte ni jiete, ¿ne abko ni rikadre ño ja kånti kwårikwåri? Ni nekri ñan raba nebe mun kånti yete amne mun ñan raba nuke nun kånti nete arato, niebare Abrahamkwe ie.

²⁷⁻²⁸ Abtä ni ngwian bkänkä kabre kåkwe niebare mda Abrahamye: Rua Abraham, ti etbata nirike ti rün juete, ye ñan jatadre siba ja tare nika ne kånti, abkokåre Lázaro juen dirire ietre tikrä abko tita ribere mae, niebare kwe Abrahamye. ²⁹ Abtä Abrahamkwe niebare mda ie: Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye tårå kwetre amne nitre Ngöbö kukwei niekå kåkwe tårå tikani tä kwetre arato, ye abko mikadre täte kwetre, angwane nünandre metre amne ñan rikadre kä ja tare nika kånti mabe, niebare kwe ie. ³⁰ Angwane

ni ngwian bkänkä kabre käkwe niebare mda: Rua Abraham, tärä tä ti mräkäkwe ye aibe ñan rabadre dbe kräke, aisete ni krütanina abko rükadreta nire rikadre dirireta ietre abko kukwei mikadre era kwetre amne kukwe käme kitadre temen kwetre ruen tie, niebare kwe Abrahamye. ³¹ Akwa Abraham käkwe niebare mda ie: Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye amne nitre Ngöbö kukwei niekä käkwe tärä tikani tä niaratre kisete abko ñan tä mike täte, ye kwrere ni krütanina rükadreta nire, rikadre dirireta ietre abko ñan kukwei mikadre täte kwetre arato. Abko kore se, niebare Abrahamkwe ie, abko nakaninkä kore. Ne ngörä, niebare Jesukwe ni jökräye.

17

*Ja mikadre mokre kukwe käme ngäniene
(Mateo 18.6-7,21-22; Marcos 9.42)*

¹ Bti Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Käre ni mda mda jatadi, kä rabadre ni nuente ja käne, käkwe ni mikadre ja mike ngite Ngöbö rüere, akwa aingwaree ni ni mda ngwianka ja mike ngite Ngöbö rüere. Ni ye abko bobre jakän, ² ñobtä ñan angwane niara ngämi ni mda mike kukwe käme nuene Ngöbö rüere, ye känenkri jä oto kri trigo ukwäkrä ye mäkädrete rorobtä, bti kitadre ñöte abko rabadre bäri kuin kräke, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mikadre ja tare nike bäri ni mikabtä kukwe käme nuene ye dokwäre aisete. ³ Ne aisete munkwe ja ngibia kuin.

Mdakäre abko, ma mräkäkwe ja mika ngite ma rüere angwane, makwe mäträ btä, abti ja töi kwi-tata kwe amne moto raba ulire btä ne ngwane,

ja mikani ngite kwe, ye makwe dian bti ta. ⁴ Ye abko, ja mika ngite bä kükü ma rüere kwe, akwa rikata bä kükü arato niereta krörö mae: Tikwe ja mikaba ngite ma rüere, ye kwrere tikwe ñan nuendre mda, nie kwe mae, angwane ja mikani ngite kwe ma rüere, ye makwe dianta jökrä bti ta, niebare Jesukwe.

Nikwe tödekadre metre Ngöböbti

⁵ Angwane nitre Jesu kukwei ngwianka käkwe niebare mda ie:

Dänkien, nun die mike tödeke bäri Ngöböbti, niebare kwetre.

⁶ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe tödekadre bäri chi Ngöböbti mostasa nura chi näre, akwa munkwe tödekadre kwatibe bti angwane, munkwe niedre kri ngätri bäri mente nguse nokoye: Ja jäkekä au yete, bti ma raba mrente sete, munkwe niedre kri yeye, ye erere mun kukwei mikadre täte kwe, niebare kwe ietre.

Sribidre krörö Ngöbökrä

⁷ Nebti Jesukwe blitabare kukwe mdabtä, käkwe niebare:

Mdakäre abko, mun iti kwe ni klabore tädre abko rikadre dobo ükete sribikrä o tädre obeja ngibiare. Ni klabore ye jatadreta dere gwäkäre angwane, bkänkä käkwe ñan niedre ie: Ma dräre, aisete jakwe mröre mesabtä nete, ñan niedre jire kwe ie. ⁸ Akwa niedre krörö ie: Dän mda kite jabtä, bti makwe mrö sribi tikrä. Makwe ti buka amne makwe tomna bian tie. Tikwe mrödi amne tikwe tomna ñadi ünän, yebti makwe mrödi amne makwe tomna ñadi, niedre kwe ie. ⁹ Erere arato, bkänkäkwe sribi nuemna ie, erere nuendre kwe

amne niara ñan käikitadrekä bkänkäkwe. ¹⁰ Ne kwrere arato, Ngöbökwe dre nuemna, ye erere munkwe nuendre täte jökrä angwane, munkwe niedre krörö ie: Nun abko ni klabore ütiäte ñakare makwe Ngöbö, ñobtä ñan angwane sribi nuemna aibe nunkwe nuenbare, aisetë munkwe nie kore. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ni ni jätä bren lebra kisete mikaninta quinta

¹¹ Yebti Jesu nikani janknu Jerusalén kukwäre mda angwane, nikani kä Samaria amne kä Galilea ngätäite ta. ¹² Angwane nikani nebe ja ken juta mdabe. Ye kanti ni bren lebra kisete nämane ni jätä, jatani niara ngäbti abko nükani bä mente temen se kwrere, ¹³ kä namani ngrente krikri be krörö:

Jesu, dirikä, nun ngwen ruen bobre jae. Nun mikete quinta, namanintre niere.

¹⁴ Jesu okwä namani btätre angwane, niebare kwe ietre:

Ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ye kanti mun nän ja kwata mike tuare ietre, niebare kwe ietre.

Erere bkänä nikanintre, nämane näin ji ngrabare angwane, batibe namaninante quinta jökrä ngrabare gani kwetre. ¹⁵ Nitre namaninta quinta, ye ngätäite ni jataninta itibe ja jiebti, jatani ngrente krikri be Ngöbö käikitarekä kwärä.

¹⁶ Jatani nüketa Jesu kanti angwane, nikani ngitiekä ngwärerere timonkwäre Jesu ngotobtä, kuin niekäre ie. Ni ye abko, ni Samariabo aibe nukaninta Jesu kanti kuin niekäre ie. ¹⁷ Angwane Jesukwe niebare ie:

Ni ni jätä nibita kuin jökrä ñan ñan, ¿akwa ni ni ökän abko ame ¹⁸ amarebti ni menteni ñakare israelitare aibe nüketa itibe Ngöbö käikitekä noko? niebare kwe.

¹⁹ Yebti Jesukwe niebare ni yeye:

Makwe tödiri kwatibe Ngöböbti, köböire ma nibita kuinta, aisete nänta krö, bti nänta, niebare kwe ie.

*Ngöbö jatadi gobrane ni ngätäite
(Mateo 24.23-28,36-41)*

²⁰ Angwane nitre bariseo nämane yete käkwe niebare Jesuye:

Ngöbö rükadi gobrane ñongwane ni ngätäite abko nunkwe gadi ño, niebare kwetre ie.

Abtä Jesukwe niebare ietre:

Ngöbö rükadre gobrane ni ngätäite, ye abko ñan tuadre jire chi ja okwä jenbti, ²¹ aisete Ngöböta gobrane nete, sete, mun ñan rabadre niere, ñobtä ñan angwane Ngöbö nena gobrane munbti, akwa ye ñan raba tuen ja okwä jenbti, niebare kwe nitre bariseoye.

²² Bti Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Batira jire kä jatadi angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita ye mun tö rabadi tuai batibe siba, akwa munkwe ñan tuadre. ²³ Angwane ni ruäre rabadi niere munye: Ni Kä Nebtä Ngobo tä nete, Ni Kä Nebtä Ngobo tä sete, rabadi niere, akwa mun ñan rika tuen kánti amne ni ye kwrere, jiebti mun ñan rika, ²⁴ ñobtä ñan angwane merata trä ngitiekä ngwen käinta tä jataen batibe jökrä kwäräkwärä, ye kwrere arato ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, ni jökrä käkwe gadi batibe jökrä aisete.

²⁵ Akwa käne tikwe ja tare nikadi kri bätäkä ngwarbe amne nitre nünanka kä ne ngwane käkwe mikadi ngwarbe jae.

²⁶ Akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe nakaninkä ño ño Noé näire angwane ni jökrä nämane nüne jame, ye kwrere arato ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe rakadikä abko krörö: ²⁷ Kä ye ngwane abko ñü ngämi näkäen temen, känenkri abti Noé nikani rute, ye ngwane ni jökrä tö namani nünai ño, erere nämane nüne, aisete nämane mröre, dö ñaen amne nämane ja mike gure. Te batibe ñü jatani jobe temen, käkwe ñö mikani niren kri abko nikani nitre ye ngwena jökrä abko müre neketani ñöte.

²⁸ Ye kwrere nakaninkä krörö Lot näire arato: Ni jökrä nämane mröre, dö ñaen, jändrän kökö, jändrän rürümoine, nura nökö amne ju mike. Ni jökrä nämane töbike jändrän ye aibehtä. ²⁹ Angwane Lot nikaninta mräkäbe juta Sodoma bäre mento, ye btäräbe Ngöbökwe ñukwä kä käinbti juani asufrebe mni mni, käkwe nitre Sodomabo kämikani jökrä.

³⁰ Ye kwrere arato, ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe rakadikä kore.

³¹ Kä ye ngwane abko, nitre tädre jubti käin* amne jändrän tädre gwi kwe ñan rika tuenta ngwiandre jae, akwa gitia jirekäbe amne, ni tädre sribire tirete ye abko ñan rika jändrän tuenta jire chi gwi, akwa gitia gwängwarbe jirekäbe.

³² Angwane kukwe nakaninkä ño meri Lokwebtä, ye munkwe ngwianta töre jae, käkwe jändrän munkwe taredre ñakare, ³³ ñöbtä ñan angwane

* **17:31** tädre jubti käin. Ju nitre israelitare abko kiare bti käin, aisete nuäre dikakrä bti ta.

nire nire abko ie ja kwata rabadi ruentari tare abko krütadi kärekäre Ngöbö okwä bäre mento, akwa nire nire tä biare krüte Ngöbökrä abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe. ³⁴ Erere arato, ti Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita, ye ngwane ni tädi nibu kibien jänbti deo abko jänäin iti amne iti abko mikadite. ³⁵ Erere arato, meri tädi nibu trigo ukwe gwaire abko jänäin iti amne iti abko mikadite, niebare Jesukwe. ³⁶ [Erere arato, ni tädi nibu sribire tirete abko jänäin iti amne iti abko mikadite, niebare Jesukwe.]†

³⁷ Angwane nitre ja töitikaka Jesube käkwe niebare mda ie:

¿Kukwe ye abko rakadikä mdente, Dänkien? niebare kwetre ie.

Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ni ngwäkä tädi mdente, btä jüden rabadi ja ükekrö ngwäkä kwete, ye kánti rakadikä. Abko kore se, niebare kwe ietre.

18

Nikwe blitadre janknu Ngöböbe abko Jesukwe bä mikani

¹ Yebti nitre ja töitikaka Jesube ñan di krütadre blitabtä Ngöböbe, abkokäre Jesukwe kukwe mda bä mikani dirikäre ietre, ² käkwe niebare krörö: Bati ni iti nämane kritobore juta kwati kánti. Kritobo ye abko nämane Ngöbö jürä ngwen ñakare amne nämane ni mda mda mike ütiäte ñakare jae. ³ Juta ye arabe kánti meri kän kwäräi krütani nämane iti arato abko ben ni mda nämane rüre.

† **17:36** Kukweta corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuinbtä.

Abtä meri ye nikani janknu kritobo kánti kukwe ükatemna jakrä ie. ⁴Akwa kä raire kritobo ye kákwe kukwe ükaninte ñakare meri ye kräke. Akwa yebti kritobo namani töbike: Tita Ngöbö jürä ngwen ñakare amne tita ni mda mda mike ütiäte ñakare jae, ⁵akwa meri kän kwäräi krütani se kákwe ñan ti nikadre krübäte mda, abkokäre ti bike kukwe ükete kräke, niara ñan jatadreta mda abkokäre, ñobtä ñan angwane tädre nüke janknu kore, kákwe ti moto mikadre iko. Erere arato ni mda mda kákwe ñan töbikadre blo tibtä, abkokäre ti bike kukwe ükete kräke, kritobo namani nütüre, abko nakaninkä kore. Ne ngörä.

⁶Kritobo moto käme akwa, töbikabare kore kwe. ⁷¿Akwa Ngöbö abko moto kuin, se abko ni dianinkä jen jakrä kwe kätä blite dibire rare ben abko ñan ngie mikadre kwe ya? ¡Niarakwe ñan juandretari jirekäbe ja jiebtí! ⁸Ngöbö abra kuin kákwe ni kwekwe die mikadre jötrö. ¿Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita angwane, ni tödekaka tibti tädi blite janknu Ngöböbe kwandi ruäre tie nete ya? abko ti tö ngwiantari munye, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Ni bikaka metre amne ni ngwian käräkä, btä Jesukwe kukwe bä mikani

⁹Abti ni ruäre, ie ja nämane nebe ruen metre amne dbe Ngöbö ngwärekrei nämane Jesu kánti abko ietre ni mda mda nämane tuen käme, abtä Jesukwe kukwe bä mikani krörö ietre: ¹⁰Bati ni nikani nibu ju blitakrä Ngöböbe kánti blitakäre Ngöböbe. Ni iti abko bariseo amne ni mda abko ngwian käräkä gobran romanobokrä. ¹¹Angwane bariseo ye namani nünaninkä blitakäre Ngöböbe,

käkwe niebare jabtä: Ngöbö, tita kuin niere mae, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä gore, tä kukwe nuene kämekäme amne tä ja mike gure bati bati, ye kwrere tita nuene ñakare. Erere arato, ti ñakare ni ngututu käme ngwian käräkä noko kwrere. ¹² Mdakäre abko, tita ja bäine bobu bämän kratirekratire makrä amne, jändrän bianta keta jätä jätä tie amne jändrän ganainta keta jätä jätä tikwe abko tita bien keteti makrä, ye abko tita nuene kore makrä, niebare kwe Ngöböye.

¹³ Akwa ni ngwian käräkä ye abko namani bä mente temen se kwrere amne ja ñan namani nuke töre ie nikren kä käinbti, kä namani ja mete mäträte namani ulire kukwe käme nuenbtä bä mikakäre, käkwe blitabare krörö Ngöböbe: Ngöbö, ti abko kukwe kämekäme nuenkä krübäte, aiseti ti ngwen ruentari tare jae amne ti ngite denkä mento tibtä, namani niere Ngöböye abko kukwe nakaninkä kore. Ne ngöra.

¹⁴ Kukwe yehtë ti bike kukwe ütiäte niere munye abko krörö: Ni ngwian dianka jämi niken ja gwiriete, känenkri ngite ñakare mda Ngöbökwie niebare amne kani ngäbti kwe, akwa bariseo abko ñan mikani metre ja ngwärekwie kwe amne kani ngäbti ñakare kwe, ñobtä ñan angwane nirekwe ja mikadre kuin deme au abko Ngöbökwie mikadi ene, akwa nirekwe ja mikadre bobre Ngöbö ngwärekwie abko Ngöbökwie mikadi ütiäte jae. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

*Jesukwe ja di biani ngäbäkre kiakiaye
(Mateo 19.13-15; Marcos 10.13-16)*

¹⁵ Ye ngwane abko ngäbäkre kiakia, bti Jesukwe kise mikadre ja di biankäre ietre, abkokäre jänikani

mräkäkwe Jesuye. Akwa nitre ja tötikaka ben käkwe gani angwane, namani ñäke ngäbäkcre mräkäye. ¹⁶ Abtä Jesukwe ngäbäkcre kiakia käräbare, bti niebare kwe:

Ngäbäkcre ye tuemetre kite tie. Munkwe ñan ji öta käne, ñobtä ñan angwane nire nire käta ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkcre ne kwrerekwrere, ni yebti abko Ngöböta gobrane, aiseite munkwe ñan ji öta käne. ¹⁷ Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nire nire ñan tä ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkcre chi kwrerekwrere, ni yebti Ngöbökre ñan gobrandi amne ñan nünandi kärekäre Ngöböbe kwe. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja tötikaka benye.

*Ni jändrän bkänkä kabre käkwe blitabare Jesube
(Mateo 19.16-30; Marcos 10.17-31)*

¹⁸ Yebti ni iti ji dokwäte käkwe kukwe ngwianintari krörö Jesuye:

Dirikä kuin, ¿tikwe dre nuendre abko ütiäre ti rabadre nüne kärekäre Ngöböbe? niebare kwe.

¹⁹ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ngöbö aibe kuin, yebti ni mda ñakare jire kuin. ¿Ye ñobtä abko mata ti kuin niere tie ye? ²⁰ Akwa ma tö nünai kärekäre Ngöböbe angwane, Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye nuendre nie, ye garera mae abko erere makwe mika täte abko krörö: Ma gure, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mda mdabe.

Makwe ñan ni mda kämika.

Makwe ñan go.

Makwe ñan blita ngwarbe ni mda mda rüere kitakäre ngite.

Erere arato, ma rün amne ma meye mika ütiäte jae, *Exodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20* niebare Ngöbökwe Moiséye abko gare kuin mae ruen tie, niebare Jesukwe ie.

²¹ Angwane ni ye käkwe niebare:

Makwe kukwe nini, ye ti nämane bati ngäbäkrere angwane, ti nikani mike täte jökrä abti kä nüke mtare tie, niebare kwe.

²² Niebare kore kwe, abtä Jesukwe niebare mda ie:

Jändrän tä keteti nuendre mae. Jändrän tä makwe ye erere nän rürümoine jökrä, bti makwe ngwian ye dräi ni bobre bobrebt i angwane, ma rabadi jändrän ütiäte kri bkäne kabre kä käinbti sete. Makwe jändrän rürümoin ünän jökrä kore, bti ma jata ti jiebt i. Abko kore se, niebare kwe ie.

²³ Jesukwe kukwe niebare kore ie angwane, niara abko jändrän bkäne kabre krübäte, aisele moto namani ulire Jesu kukwei nuare. ²⁴ Yebti namani tuen ulire dikaro Jesuye angwane, Jesukwe niebare:

Ni jändrän bkänkä krikri ye käkwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökw e gobrandre bti abko tare krübäte kräke. ²⁵ Era metre, aku okwä chi, yete ta kameo krikri ye ara rikadre nuäre, akwa nitre jändrän bkänkä kri ye käkwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökw e gobrandre bti, ye abko bäri tare kräke, niebare Jesukwe.

²⁶ Angwane nitre Jesu kukwei nuaka käkwe niebare mda ie:

¿Ni jändrän bkäne kri ñan rabadre dianintari nini makwe, se nire abko rabadi dianintari amarebti se? niebare kwetre Jesuye.*

²⁷ Jesukwe niebare mda ietre:

Jändrän tare nuene abtä ñan neme bare ni kä nebtäye, ye abko nuäre nuendre Ngöbökrä, niebare kwe.

²⁸ Angwane Pedro käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ¿nunkwe jändrän jakwe jakwe erere mikaninte jökrä, bti nunta näin ma jiebti, aiseite se abko Ngöbökwere dre biandi ütiäre nunye? niebare kwe.

²⁹ Abtä Jesukwe niebare ie:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ngöböta gobrane, ye nireta kaen ngäbti, abtä ju mikaninte kwe o rün, meye o etbakantre mikaninte kwe, erere arato, meri kwe o ngäbriänkä kwekwe mikaninte kwe, ³⁰ nitre ye abko ie Ngöbökwere jändrän biandi bäri kabre mda kä ne ngwane amne mikadi nüne kärekäre jabe kwe arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

*Jesu müre ketadi abko niebare bämäkäre kwe
(Mateo 20.17-19; Marcos 10.32-34)*

³¹ Yehti Jesukwe nitre ja töitikaka ben ni jätäbti nibu käräbare kaibe jenena, käkwe niebare ietre:

Nita näin Jerusalén kukwäre. Angwane nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira käkwe tarä tikani ño ti Ni Kä Nebtä Ngobo nebtä, ye erere rabadi bare

* **18:26** Jesu näire abko ni ngwian bkäne kri abko nämane ngwian bkäne, ñobtä ñan angwane Ngöbö nämane ja di bien ietre, aiseite bäri Ngöbö kukwe muko, aiseite rabadre dianintari käne, nitre israelita nämane nütüre. Ne aiseite nitre ja töitikaka Jesube abko ñan töi namani krütare Jesu kukweibtä.

jökrä tibtä abko krörö: ³² Nitre romanobo ñakare israelitare abko ie ti kitadi ngise amne niaratre käkwe ti mikadi yakrä jae, ñäkädi taretare kwe tie amne käli kitadi tibtä kwetre, ³³ bti ti kwata metadi krübäte kwetre. Yebti ti müre ketadi kwetre, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

³⁴ Akwa niaratre abko töi namani braibe, aisetre drebtä Jesu nämane blite ñan namani nüke gare ietre.

Ni okwä kä drünente abko Jesukwe mikaninta kuinta

(Mateo 20.29-34; Marcos 10.46-52)

³⁵ Abti Jesu nikanina mate ja ken juta Jericóte mda angwane, ni nämane iti abko okwä kä drünente nämane tákänintbe jibtä ngwian kärere jakrä, kánti ta Jesu nikani nebe. ³⁶ Angwane batibe ni ye ie ni namani ruen näin kwati dikaro ji ngrabare niara bäre temen. Abtä dre namani nakenkä amarebti ni nikani kwati dikaro, niebare kwe. ³⁷ Angwane Jesu Nazarebo jatani ji ngrabare yete, niebare ie. ³⁸ Abtä niarakwe ngratebare kri krörö:

¡Jesu, jrei David tukwe mräkä, ti ngwen ruentari tare jae! namani ngrente jite.

³⁹ Abtä nitre nämane näin Jesu käne kä namani kada ketamna ie, akwa niara namani ngwänenkä bäri krikri mda, kä namani niere:

¡Jrei David tukwe mräkä, ti ngwen ruentari tare jae! namani niere.

⁴⁰ Angwane Jesu namani nünaninkä, käkwe ngwiamna nüke ja kánti. Erere jänükani Jesu ken angwane, Jesukwe niebare ie:

⁴¹ ¿Tikwe dre nuendre makrä, ie ma tö nibi? niebare kwe ie.

Ni okwä kä drünente ye käkwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, kä rabadre tuen tie, ie ti tö nibi, niebare kwe Jesuye.

⁴² Angwane Jesukwe niebare ie:

Ma nibi tödeke kwatibe Ngöböbti, ye köböire ma okwä nibirate kuinta, aisete kä raba tuen mae, niebare kwe ie.

⁴³ Ye btäräbe kä namani tuen kuin batibe ie, bti nikani siba Jesube Ngöbö käikitekä angwane, ni jökrä käkwe kukwe ye tuani abko namani Ngöbö käikitekä arato.

19

Zaqueo tö namani ja tuai Jesube

¹ Abti Jesu nikani nebe juta Jericóte mda angwane, nikani ji ngrabare jutate. ² Juta yete abko, ni nämane iti abko kädian nämane Zaqueo. Niara abko nämane nitre ngwian käräkä gobran romanobokrä dänkiene aisete, nämane ngwian bkäne bäri kabre krübäte. ³ Nire abko Jesu, Zaqueo tö namani tuai, akwa Zaqueo abko chi amne ni namani kwati, aisete niara okwä ñan namani nebe Jesubtä. ⁴ Abtä nikani betekä käne amne okwä rabadre Jesubtä, abkokäre ji kánti ta Jesu rikadre, ye kánti Zaqueo nikani kribtä käin Jesu ngibiare jite.

⁵ Zaqueo nämane, ye kánti Jesu nikani nebe angwane, batibe Jesukwe nikrabare kribtä käin, käkwe niebare Zaqueoye:

Zaqueo, ti rabadi ma juete mtare, aisete jakweta jötrö timon, niebare kwe ie.

⁶ Ye erere Zaqueo jataninta jötrö timon amne kä namani juto btä Jesu kare ngäbti ja gwiriete. ⁷ Jesu nikani Zaqueo kanti ni mda mda okwäbti, yeبتä abko ni jökrä namani ñäke Jesu rüere, kä namani niere:

¡Jo! Jesu bike niken ni kukwe kämekäme nuenkä gwiriete, namanintre niere Jesubtä.

⁸ Ye erere Jesu nämane mröre Zaqueo kanti angwane, Zaqueo namani nünaninkä, käkwe niebare ni Dänkienye:

Ti Dänkien, jändrän jökrä tä tikwe, ye tikwe biandi ruäre ta ni bobre bobreye amne, nire nire kän tikwe ngwian dianinkä bäri mda ne ngwane, tikwe ngwian dianinkä kän ye bäre mda tikwe ngwian mda biandita ketabkä ietre abko ti tö niei metre mae, niebare kwe Jesuye.

⁹ Abtä Jesukwe niebare Zaqueoye:

Mtare ma amne ma mräkä nibira dianintari abko mata bä mike kore. Zaqueo ne abko Abraham mräkä arato, akwa nämane mente Ngöböye. ¹⁰ Ni nianinte niara kwrere abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatani kändantikäre amne diantarikäre, mden erere nibi bare mtare Zaqueobtä. Abko kore se, niebare kwe ie.

Ngwian ngibiaka kuin, btä Jesukwe kukwe bä mikani

(Mateo 25.14-30)

¹¹ Jesu nämane blite kore, ye abko ni niara kukwei nuaka nuaka, ie Jesukwe kukwe bä mikani, ñobtä ñan angwane nikanina nebe känime Jerusalén ken, aiseite Ngöbö jatadre gobrane gwängwarbe niaratre ngätäite abko ni ruäre nämane nütüre, akwa nämane töbike blo,

aisete Jesukwe kukwe krörö bä mikani ietre töi tikakakäre metre. ¹² Jesukwe niebare:

Bati ni nämane iti. Niara abko jrei mräkä amne niara mikadre gräbti jreire, abkokäre nikani mobe kä mdate. Abti mikadrera jreire, abti jatadreta gobrane, abkokäre jatani niken. ¹³ Akwa ngämi niken, känenkri ni klaboro kwekwe käräbare ni jätä kwe, bti ngwian biani kabre kwe ja näre näre itire itire ietre, käkwe niebare: Ti bike niken mente, aisete ti mikakäre nüketa, munkwe sribi nuen ngwian nebti ti käne, abti ti jatadi nüketa, niebare kwe ietre, bti nikani. ¹⁴ Akwa nitre ye bti jrei ye nämane gobrane abko mätä namani kri ni yebtä, käkwe ni mdara jire juani ni ye jiebti blitakäre krörö niara rüere: Nun ñan tö ni ne tuai jreire ja ngätäite, niedre kwetre, abkokäre juani jiebti.

¹⁵ Akwa ni ye mikani jreire, bti jatani nüketa ja käite. Nükaninta angwane, ni klaboro kwekwe, ie ngwian biani kwe sribikrä ye abko itire itire käkwe ngwian ganaibare nuäi mda ngwian kwebti abko tö namani gai, käkwe käräbare jökrä nüke ja kánti. ¹⁶ Ye erere ni nükani iti käne käkwe niebare ie: Ti dänkien, ngwian makwebti tikwe ngwian ganainba keta jätä mda, tä nete ne, niebare kwe ie. ¹⁷ Angwane jrei ye käkwe niebare ie: Ma sribikä kuin krübäte. Jändrän braibe, btä mata sribire kuin era metre, aisete ti raba tödeke mabti tä gare tie, aisete juta keta jätä, bti tikwe ma mikadi gobrane tikrä, niebare kwe ie.

¹⁸ Yebti ni klaboro mda jatani, käkwe niebare jreiyē: Ti dänkien, ngwian makwebti tikwe ngwian ganainba ketarike mda, tä nete ne, niebare kwe ie. ¹⁹ Angwane jrei ye käkwe niebare krörö

mda ie arato: Kore ne ngwane, tikwe ma mikadi gobrane juta ketarikebti tikrä, niebare kwe ie.

²⁰ Yebti ni klaboro mdara jire nükani jrei kánti, kákwe niebare ie: Ti dänkien, tikwe ngwian makwe ükaba dän kukwänte jirekäbe abko tä nete ne. Tikwe sribibare ñakare bti, ²¹ ñobtä ñan angwane mata mokrere krübäte jändrän makwebti amne ma kábäre, aisete ma ngwian bien ñakare, kánti mata ngwian ükekrö ni mdakän. Erere arato, ni mda mda tä nura metekä amne mata ngwä ötö kabre kän kä ütiäre, akwa ma abko nura metekä ñakare jakrä. Ye mdenbtä ma jürä rababa krübäte tibtä, kákwe ngwian ükaba jirekäbe, niebare kwe jreiye.

²² Abtä jreikwe niebare mda ie: Ma sribikä käme. Ti ño ño makwe nini tie, ye kwrere tikwe kukwe ükadite makrä. Tita mokrere krübäte jändrän tikwebti amne ti kábäre, aisete ti ngwian bien ñakare, kánti tita ngwian ükekrö ni mdakän. Erere arato, ni mda mda tä nura metekä amne tita ngwä ötö kabre kän kä ütiäre, akwa ti abko nura metekä ñakare jakrä, ye gare kuin mae. ²³ ¿Se ñobtä abko ma ñan jananbare ngwian tikwe mike bankote abko ti rükadreta angwane, ngwian mda biandre chi btä tie? niebare jreikwe sribikä ngwarbeye.

²⁴ Bti ni mda mda nämane yete, ie jreikwe niebare: Ngwianta ni nokokwe, se denkä kän, bti sribikä kuin kákwe ngwian ganaibare keta jätä mda, seye bien munkwe, niebare kwe. ²⁵ Abtä ni mda mda ye kákwe niebare jreiye: Nun dänkien, ni noko nena ngwian bkäne kabre krübäte, ¿se ñobtä abko mda biandre ie? niebare kwetre. ²⁶ Abtä

jreikwe niebare mda ietre: Ti tö kukwe era erere niei krörö munye: Nire nire jändrän bkäne kabre abko ie mda biandi bäri; akwa nire nire kwe jändrän ñakare abko kän jändrän chi kwe diandikä jökrä kän. ²⁷ Mdakäre abko, nire nire namani ti rüere, ñan tö namani ti tuai jreire ye abko mun jata ngwena nüke ti kánti nete, bti munkwe kämika ti ngwäreki nete. Abko kore se, niebare jreikwe abko kukwe nakaninkä kore se. Ne ngörä, niebare Jesukwe.

Jesu nikani nebe Jerusalén

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Juan 12.12-19)

²⁸ Jesukwe blitabare ünän kore, bti nikani janknu mda Jerusalén kukwäre. ²⁹ Nikanina mate ja ken juta Betfagébe amne juta Betaniabe, Ngitio Olibo kánti angwane, nitre ja töitikaka ben käräbare nibu kwe, ³⁰ bti niebare kwe ietre:

Juta tuen känime ni ngware ta. Se kánti mun nän. Mun raba yete angwane, buro ngäbäli näkwita ngämi kwan mäkäninte munye, ye tikate munkwe, bti mun jata ngwena tie nete. ³¹ Akwa ¿Ñobtä munta tikete? nie munye angwane, munkwe nie krörö ietre: Ni Dänkien tö nibi ie, aisete nun bike niken ngwena, munkwe nie kore, niebare Jesukwe ietre.

³² Erere bkänä, nitre ja töitikaka Jesube nikani, nikani nebe angwane, Jesukwe kukwe niebare ño ño ietre, ye erere kwani ietre. ³³ Nämane buro tikete angwane, buro bkänkätre jatani, käkwe niebare ietre:

¿Ñobtä munta buro ye tikete nunkän ye? niebare kwetre.

³⁴ Angwane niebare kwetre buro bkänkäye:

Nun Dänkien tö nibi ie, käkwe käräniri, aise te nunta tikete, niebare kwetre.

³⁵ Yebti nikanintre buro ngwena, nikani nebe Jesu kanti angwane, dän jakwe mikani ötati buro ngäbäli ye tröbti kwetre ja täkräre Jesuye, bti Jesu nakwani buro yebti. ³⁶ Bti Jesu nikani janknu mentokwäre angwane, ni jökrä namani dän jakwe metete ji ngrabare temen Jesu kakäre ngäbti jrei kwrere. ³⁷ Angwane Jesu nikanina Ngitio Olibobti käin, jatanina niken motokwäre amne, nitre nämane näin ben, btä kä namani nuäre, kä nikani ngrente krikri be Ngöbö käikitarekä, ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare nuenbare Jesukwe tuani kwetre yebtä, ³⁸ kä namani niere:

Jrei ne kite ni Dänkien Ngöbö käfti.

Ma ye aibe raba mikani ütiäte.

¡Kä raba jäme kä käinbti amne, nunta Ngöbö kä käinbti käikitekä! *Salmos 118.26*
namanintre niere.

³⁹ Kukwe yebtä, nitre bariseo nämane ruäre ni mda mda ngätäite yete käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, nitre nänkä mabe se käkwe kada ketadre niere ietre, niebare kwetre.

⁴⁰ Akwa Jesu käkwe niebare nitre bariseoye:

Nitre noko rabadre kwekbe angwane, jä oto kabre nere temen käkwe ngradrete Ngöbö käikitakakäre, aise te ngwarbe tikwe kada ketamna ietre abko ti tö nibi niei metre munye, niebare kwe ietre.

⁴¹ Yebti Jesu namanina Jerusalén ken, okwä namani juta Jerusalénbtä angwane, müaibare kwe, ⁴² käkwe niebare:

Nirekwe kä jäme biandre mun nünanka Jerusalénte yeye, ye rükadre gare mtare munye näre, akwa tä rükaninte mun okwä bäre, aisete tuen ñakare munye. ⁴³ Batira jire kä jatadi käme mun rüere angwane, mun rüekwe ki mikadi mun bäre temen amne, mun rüe rabadi jökrä mun bäre temen, käkwe rüdi mun rüere angwane, ⁴⁴ mun juandi ngwarbe jökrä kwetre amne, nitre nünanka nete noko kämikadi kwati kwetre. Erere arato, jä mikani jure amne kire noko dikandite jökrä kwetre arato, ñobtä ñan angwane Ngöbö nükani basare munye, mun diantarikäre akwa, ñan nükani gare munye, aisete rakadikä kore mun nünanka Jerusalénte yehtë, niebare Jesukwe.

*Jesukwe nitre jändrän rürümoinkä juantari
(Mateo 21.12-17; Marcos 11.15-19; Juan 2.13-22)*

⁴⁵ Jesu nükani Jerusalén, bti nikani ju blitakrä Ngöböbe ye bäre angwane, nitre nämane jändrän rürümoine yete abko Jesu nikani juentari jökrä nekwäre, sekwäre mentokwäre, ⁴⁶ käkwe mäträbare krörö btätre:

Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:
Ju tikwe ne abra tä blitakrä tibe, *Isaías 56.7*
nieta Ngöbö Kukweibtä, akwa mun abko tä ju blitakrä Ngöböbe ne mike nitre gokä jue kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁷ Yebti ju blitakrä Ngöböbe bäre Jesu namani dirire käre köbö kwatirekwatire. Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre, erere arato nitre unbre ji dokwäte nitre israelita ngätäite abko nämane ji känene jae Jesu kämikakäre. ⁴⁸ Akwa ji ñan namani kwen ietre Jesu kämikakrä,

ñobtä ñan angwane Jesu namani blite, ye abko ni jökrä nämane biare kukwe nuen, aisete Jesu kämikadre ño kwetre abko käi ñan namani kwen ietre.

20

Nire diebti Jesu nämane sribire abko ngwianintari ie

(Mateo 21.23-27; Marcos 11.27-33)

¹ Bati ju blitakrä Ngöböbe ye bäre Jesu nämane dirire ni kwatiye amne nämane kukwe kuin Ngöbökwé mike gare angwane, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nikani nitre unbre ji dokwätebe, ²käkwé niebare Jesuye:

¿Nirekwe ma mikani sribi nuene kore amne nire diebti mata kukwe nuene kore nete? niebare kwetre Jesuye.

³⁻⁴ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Ti bike kukwe ngwentari kwati arato munye. ¿Nirekwe Juan Bautista juani ni ngökö ñöte? ¿Ngöbökwé juani ya o ni kä nebtäkwé mikani sribire ya? niebare kwe ietre.

⁵ Yebtä nikaninta blite jabe kwärikwäri, kä namani niere krörö:

Ngöbökwé juani, nikwe niedre ie angwane, niarakwe niedre krörö mda: Ngöbökwé juani munta niere, ¿se ñobtä abko munkwe ñan kukwei mikani era jae? niedre kwe nie. ⁶ Akwa ni kä nebtäkwé mikani, ni ñan rabadre niere jire chi ie, ñobtä ñan angwane Juan abko ni Ngöbö kukwei niekä era ni jökrä kräke, aisete ni mda mdakwe

ni kāmikadre jäbti ñākäbtä kore rüere, namanintre niere jae kwärikwäri.

⁷ Abtä niebare krörö kwetre Jesuye:

Nirekwe Juan juani, ye gare ñakare nunye, niebare kwetre.

⁸ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Kore ne ngwane, nirekwe ja di biani tie sribi ne nuenkäre abko tikwe ñan niedre munye arato, niebare kwe ietre.

*Nitre ji dokwäte, btä Jesukwe kukwe bä mikani
(Mateo 21.33-46; Marcos 12.1-12)*

⁹ Yebti nitre nämane yete, ie Jesu nikani kukwe bä mike Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätrebtä amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientrebtä, käkwe niebare krörö:

Bati ni nämane iti käkwe uba nurai nökwani, bti biani kwe ni mda mdaye sribikrä. Kä biani sribikrä kwe abko ütiäre uba döi biandreta ruäre ie. Yebti nikani raire kä mdabti. ¹⁰ Abti uba ngwä ötadre abko käi nukani angwane, sribikä käkwe uba biandreta ruäre kä bkänkäye, ye abko kä bkänkä käkwe sribikä kwe juani iti tuenta jakrä. Akwa sribikätre ubabtä ye käkwe sribikä ye metani ja ñäte kwäräkwarä se kwrere, bti juanintarita kise tökare kwetre.

¹¹ Yebti kä bkänkä käkwe sribikä mdara jire juani uba tuenta ruäre jakrä, akwa sribikätre ubabtä käkwe sribikä ye metani ja ñäte arato, käkwe ñäkäbare diän diän ie, bti juanintarita kise tökare kwetre arato. ¹² Yebti uba bkänkä käkwe sribikä mdara jire juani uba tuenta, akwa sribikä mda mda ye käkwe metani arato, bti kitaninkä kwetre uba grä bäre mento.

13 Yebti ni uba bkänkä käkwe niebare jae: ¿Mtare tikwe dre nuendre mda? namani nütüre. Te batibe töi ngitianinkä, käkwe niebare: Ti odei tare kri tikwe abko ti bike juen. Nane niara mikadre ütiäte jae sribikätrekwe, raba ruen tie, aisete ti bike niara juen, niebare kwe jae. 14 Ye erere bkänä juani kwe. Akwa kä bkänkä ye odei nikani tuen sribikätre ubabtä yeye angwane, niebare kwetre jae kwärikwäri: Ni se abko rabadi jändrän rünkwe bkäne jökrä, aisete ari kämike amne ni rabadi kä ne bkäne jökrä, niebare kwetre. 15 Ye erere niaratre nikani kä bkänkä odei ye ngwena uba grä bäre mento, bti kämikani kwetre se kwrere abko nakaninkä kore. Ne ngörä, niebare Jesukwe.

Bti Jesukwe niebare ni jökräye:

¿Ne ngwane, uba bkänkä käkwe dre nuendre sribikä yebtä raba ruen munye? 16 Niara rikadre, käkwe sribikätre ye kämikadre jökrä, bti uba grä ye biandre ni mda mdaye kwe sribikrä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ye jarabare ni jökräye angwane, niebare kwetre:
¡Kukwe ñan rakadrekä jire kore! niebare kwetre.

17 Akwa Jesu käkwe mikani ñäräre, bti niebare kwe ietre:

Kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibtä ne kätä dre niere abko niere tie munkwe:

Jä ütiäte kri ju mikakrä metre abko nitre ju mikaka käkwe kitaninkä, akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäte ju mikakrä metre.

Salmos 118.22

nieta Ngöbö Kukweibtä.

18 Angwane ni ütiäte kri jä kwrere tikwe nini, ye abko btä nire nire ritadrete amne rikadre temen

jä yebti angwane, jä ye käkwe ni ye ötadibtä kiakia jökrä ngrabare. Erere arato, nire nire bti jä ye rikwitadrekä angwane, gütadikä mnüne jökrä jä ye täni arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

¹⁹ Yebtä abko, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre, rüere Jesukwe kukwe bä mikani kore gani kwetre jabtä. Abtä jötrö ngwarbe tö namani Jesu kain ngite ye näire, akwa ni nämane kwati Jesu kukwei nuen, ye abko jürä namani btätre, aisete namani kwekbe.

*Ja ütiä biandre gobranye ya, ñakare ya
(Mateo 22.15-22; Marcos 12.13-17)*

²⁰ Angwane ni juani ruäre kwetre Jesu ngibiaretari mda. Niaratre abko namani bike moto jäme, akwa Jesu ngwiandre kukwe nainte kwetre, abtä kitadre ngise kwetre gobernador romanobo ngwärekre, abkokäre namani bike moto jäme. ²¹ Namani Jesu kánti angwane, niebare kwetre ie:

Dirikä, mata kukwe niere amne mata dirire, ye abko era metre gare kuin nunye amne, ma ñan tä dirire ni ruäre aibe moto mikakrä nuäre, akwa ji Ngöbökwé abko dirita era metre makwe, ye garera nie. ²² Ye aisete nun tö kukwe ngwiaintari mae abko krörö: ¿Emperador romanobo César abko ie nunkwe ja ütiä biandre ye abko dbe ya, ñakare ya niere nunye? niebare kwetre Jesuye.

²³ Angwane tö namani Jesu ngökai, ye gani Jesukwe btätre, käkwe niebare ietre:

²⁴ Ngwian ye mike tuadre kunti tie munkwe, niebare Jesukwe ietre.

Erere biani tuadre kwetre Jesuye angwane, Jesukwe niebare mda ietre:

¿Nire bä amne nire käi tä tikani ngwian nebtä? niebare kwe.

Angwane niebare kwetre ie:

Emperador César bä amne käi tä btä, niebare kwetre mda Jesuye.

²⁵ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Jändrän emperadorekwe erere munkwe bian emperadoreye amne jändrän Ngöbökrä erere munkwe bian Ngöböye. Abko kore se, niebare kwe ietre.

²⁶ Jesukwe kukwe kani ngäbti kuin ni jökrä okwäbti, yebtä abko töi ñan namani krütare amne, kukwe kwani ñakare ietre Jesu kitakrä ngise, aisete namanintre kwekbe jökrä.

Ni krütani rükadreta nire ya abko ngwianintari Jesuye

(Mateo 22.23-33; Marcos 12.18-27)

²⁷ Yebti nitre saduseo nikani ruäre ja tuakäre Jesube. Nitre saduseo ye abko ni krütanikrütani mikadreta nire Ngöbökwé abko ñan nämáne mike era, aisete jatani kukwe ngwentari Jesuye, kákwe nieba ie:

²⁸ Dirikä, Ngöbökwé tikamna krörö täräbtä nunkrä Moiséye: Ni iti tädre gure akwa, ngäbäkre ñakare kwetre amne ni ye krütadre angwane, merire rabadre kaibe. Meri ye abko yäräkwé diandre jae mda. Yebti ngäbäkre rabadre kwetre angwane, ngäbäkre ye abko rabadre niara etba krütani ngobo kwrere abko tikani täräbtä Moisékwé nunkrä. ²⁹ Ne aisete nun tö nibi kukwe ne ngwiaintari krörö mae: Bati nitre ja etbarebe

nāmane ni kükü. Nitre ye etba mubai kākwe ja mikani gure, akwa ngābākre ngāmi nebe kwetre angwane, ni ye krütani. ³⁰ Merire namani ie abko namani yārā mda yebe, akwa nin ngāmi ngābākrei ngibiare angwane, brare krütani kån arato. Meri ye namaninta kaibe bobukāre. ³¹ Namani yārā mdara jire ben, akwa nin ngāmi ngābākrei ngibiare angwane, krütani kån arato. Ye kwrere nikani nakenkā janknu ja tāritāri. Abti nitre ni kükü ye krütani jökrā meri ye kisete, akwa nin ngābākrei ngibiabare jire iti kwe. ³² Abti mrā meri ye krütani abko kukwe nakaninkā kore nieta. ³³ Akwa ni krütani rükadreta nire mata niere, aisete ni brare ni kükü, ben meri ye namani jökrā, abti niaratre ni kükü ye rükadreta nire jökrā angwane, meri ye rabadi nire nān mukore abko niere nunye, niebare kwetre Jesuye.

³⁴ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Kā ne ngwane, ni brare amne ni merire kāta ja mike gure, ³⁵ akwa kā mrā, ni rükadreta nire angwane, nire nire tuen ütiāte Ngöböye nūnakāre kärekāre jabe abko ni merire, brare kākwe ñan ja mikadre gure. ³⁶ Ni ñan krütadre mda, akwa ni rabadre angeletre Ngöbökwē kwrere. Erere arato, ni rükadita nire angwane, ni rabadi Ngöbö odeire jökrā, aisete ni rabadi ja etbare amne ja ngwaire, aisete ñan ja mikadre gure.

³⁷ Akwa kri chi namani jutra ngitiekā, ye kānti ni rükadreta nire era metre abko Moisékwē bā mikani, kākwe niebare: Ni Dānkien Ngöbö abko Ngöbö Abrahamkwē, Isaakwē amne Jacobkwē, niebare kwe. ³⁸ Ye abko, Abraham, Isaac amne Jacob krütanina abti Ngöbökwē niebare kore Moiséye.

Ngöbö abko ñan ni ngwäkäre Ngöböi akwa Ngöbö abko ni nire Ngöböi gare nie. Ye aisete Abraham, Isaac amne Jacob tä nüne janknu Ngöbö ngwäre kri abko gare nie. Abko kore se, niebare Jesukwe.

³⁹ Ye ngwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nämáne yete, btä käi namani nuäre, ñobtä ñan angwane ni rükadreta nire abko era kräke. Yebtä abko niebare kwetre:

Dirikä, makwe blitaniri kuin krübäte, niebare kwetre Jesuye.

⁴⁰ Angwane kä jürä namani ni jökräbtä, käkwe kukwe ngwianintari ñakare mda Jesuye ja gäkäre ben.

*¿Nirekri Ni Dianinkä Ngöbökwé däredre?
(Mateo 22.41-46; Marcos 12.35-37)*

⁴¹ Yebti Jesukwe kukwe ngwianintari krörö mda nitre Saduseo yeye:

¿Ñobtä Ni Dianinkä Ngöbökwé abko däredre jrei David tukwekri nieta munkwe ⁴² amarebti David ara jire käkwe kukwe tikani krörö tarä Salmobtä?:
Ti Dänkien Ngöbö käkwe nieba ti Dänkienye:
Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kanti jakwe täke nete.

⁴³ Ye kanti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni, *Salmos 110.1*

niebare Davikwe Ni Dianinkä Ngöbökwé yebtä.
⁴⁴ David ara jire käkwe ja Dänkien niebare Ni Dianinkä Ngöbökwébtä, ¿se ñobtä abko Ni Dianinkä Ngöbökwé abko jatadre Davikri nieta munkwe se? Tita ngwentari kore, ñobtä ñan angwane nita Dänkien niere ñakare jire ni mräkä bäri mrä nikrä yeye, niebare Jesukwe.

*Jesukwe ni mikani mokre Kukwe Biani Ngöbökwe
Moiséye dirikätre ngäniene*

(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54)

⁴⁵ Ni jökrä nämane Jesu kukwei nuen angwane, batibe Jesukwe niebare mda nitre ja töitikaka benye:

⁴⁶ Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane niaratre tä dän nga ütiäte kri kite jabtä, bti ni jökrä käkwe köbö ngwiandretari käne ietre kä jändrän rürümoin Krä ye kántita temen, ie töta nebe. Erere arato, ja täkrä ni ütiäte ütiäte Kräke sinagogate, kánti töta nebe rabai täkänintbe amne ja täkrä ni ütiäte ütiäte Kräke, kánti tätre nebe täkänintbe. Erere arato, niaratre nübaita bietabtä angwane, ja täkrä ni ütiäte ütiäte Kräke, kánti tö täkäi temen. ⁴⁷ Erere arato, meri kän brare krütani abko kän tätre ju denkä abti tätre bike kuin, käta blite raire Ngöböbe, akwa yebtä Ngöbökwe mikadi ja tare nike krübäte, asete munkwe ja ngibia kuin Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre ngäniene. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

21

*Meri bobre käkwe sentabo ngöra kubu biani
Ngöbökrä*

(Marcos 12.41-44)

¹ Ye ngwane abko, nitre ngwian bkäne krikri namani nüke ngwian kite kajate Ngöbökrä ju bli-takrä Ngöböbe bäre Jesu okwäbti. ² Angwane meri bobre kän brare krütani abko jatani, käkwe ngwian

sentabo kwrere kitani kubube arato kajate Jesu okwäbti. ³ Abtä Jesukwe niebare:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Meri bobre kân brare krütani se kâkwe ngwian bini bäri kabre ni ngwian bkâne krikri se ngwä, ⁴ ñobtä ñan angwane niaratre kâta ngwian namaninte ie aibe bien, akwa meri bobre ye abko kâkwe ngwian ngörä nünankrä kwe erere bini jökrä, aisete niarakwe ngwian bini bäri kabre, niebare Jesukwe.

*Dre rakadikä kä mrä känenkri
(Mateo 24.1-28; Marcos 13.1-23)*

⁵ Angwane ju blitakrä Ngöböbe mikakrä bä nuäre amne, ni ruäre kâkwe jändrän tuäretuäre biani Ngöböye, bti ju mikani tuäre, yehtë abko ni ruäre nämane blite mda. Abtä Jesukwe niebare ietre:

⁶ Köböitira jire ju tuata munkwe se juandi ngwarbe jire jökrä, aisete jä ketani jabti jabti se juandi jökrä temen, niebare Jesukwe.

⁷ Abtä nitre nämane yete kâkwe niebare mda Jesuye:

Dirikä, ¿ju blitakrä Ngöböbe juandi ngwarbe nini makwe, ye abko rakadikä ñongwane nun tö gai? Arato kukwe ye kebera nakenkä abko bä mikadi ño nunye abko makwe niedre nunye, ie nun tö nibi, niebare kwetre ie.

⁸ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Bäri kâne abko, nitre ni ngökaka ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane ni jatadi kwati ti kâbti kâkwe niedi krörö: Ti abko Ni Dianinkä Ngöböke ara tä nete amne, kä mrä nükerä ja ken, niedi kwetre. Akwa niaratre

ye abko ni ngökaka, aisete mun ñan rika niaratre jiebti. ⁹ Erere arato, munkwe kukwe krörö gadi: Nitre tädi rüre jabe kwärikwäri ga munkwe angwane, munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko rakadikä käne kore abko erere rabadi nakenkä, akwa ye ngwane kä mrä ñan jatadi jötrö, niebare Jesukwe.

¹⁰ Yebti Jesu nikani blite janknu, käkwe niebare:

Kä mrä ngämi nuke juta kwatirekwatire rabadi rüre jabe kwärikwäri amne nitre nünanka kä ketareketare te rabadi rüre jabe kwärikwäri amne, ¹¹ dobo rabadi nakaenkä kri krübäte, mrö nika rabadi kri krübäte amne bren nika rabadi krübäte kä ngrabare temen amne Ngöbökwe jändrän krikri krübäte mikadi tuadre käinta, abtä kä jürä rabadi kri ni kwatibtä.

¹² Akwa kukwe ye ngämi nakenkä, känenkri ni kwati jatadi mun rüere. Sinagoga nitre israelitakwe kantikänti mun jänäin kritobo ngwärekri kwetre, bti mun kitadi ngite kä teri kwetre. Erere arato, jrei amne gobran, ie mun kitadi ngise tödekabtä tibti. ¹³ Akwa ye ngwane, tikwe dre dre nuenbare abko kräke kä rabadi kuin munye blitakäre tibtä nitre ye ngwärekri. ¹⁴ Mun jä ngämi niken kritobo ngwärekri, känenkri munkwe ja kwe-tadi ño ja dokwäre, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ¹⁵ ñobtä ñan angwane tikwe ja kukwei töbtä kri mikadi gare munye blitakäre ja dokwäre, ye käkwe mun rüe kukwe ötadi jökrä angwane, rabaditre kwekbe jökrä mun käne.

¹⁶ Akwa ye ngwane abko, mun rün, mun meye, mun etba, mun ngwai, mun mräkä mda mda amne mun kukwe muko abko rikwitadi mun

rüere, ye käkwe mun kämikadi ruäre. ¹⁷ Angwane ni jökrä mätä rabadi kri munbtä tödekabtä tibti. ¹⁸ Akwa mun ñan riadrete, abkokäre Ngöbökwe mun ngibiadi kuin jökrä, ¹⁹ aisete munkwe nünanka dite jabtä angwane, mun rabadi dianintari, niebare Jesukwe.

²⁰ Yebti Jesukwe niebare krörö mda:

Nitre rükä raba tuen jökrä juta Jerusalén se bäre temen munye angwane abko, juta se juan kebera ngwarbe, ye rabara gare munye. ²¹ Ye ngwane mun tädre Judeate ye abko gitia mintokwäre amne nire nire tädre juta Jerusalénte abko gitia juta bäre mento amne, nire nire tädre Jerusalén bäre abko ñan rika ngitieta juta Jerusalénte, ²² ñobtä ñan angwane kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye rabadre bare jökrä, abkokäre Ngöbökwe nitre nünanka kä nebtä mikadi ja ngie nuen kri köbö ye näire. ²³ Akwa meri doboko doboko amne meri kwe ngäbäkre kiakia kianbtä, ye abko bobre jakän, ñobtä ñan angwane niaratre ñan raba ngitie jötrö, jye abko ñan bobre jakän ya! Kä ye ngwane abko ja tare nika rabadi kri krübäte kä nebtä amne nitre israelita käkwe ja ngie nuadi kri krübäte. ²⁴ Ne aisete ni ruäre kämikadi ngitrabti amne ni ruäre abko jänäin ngite juta mda mdate angwane, nitre ñakare israelitare, kräke Ngöbökwe köbö kitani nuäi, ye näre juta Jerusalén mikadi ja ngoto täni kwetre.

Jesukristo jatadita

(Mateo 24.29-35,42-44; Marcos 13.24-37)

²⁵ Kä mrä angwane, Ngöbökwe sribi kri ñan tu-abare nuendi abko bä mikadi kwe ñänänbtä, söbtä amne mukebtä. Angwane ni kä nebtä töi rabadi

ngwarbe kwäräkwärä amne mren rabadi romon krübäte, aise te ngö rabadi nebe kri krübäte. Yebtä abko, ni jökrä rabadi töbike kri. ²⁶ Erere arato, ni kwati rabadi nekwetekä krübäte amne kä rabadi nótöte bti, ñobtä ñan angwane kukwe rakadikä ño kä nebtä abko rabaditre töbike, ñobtä ñan angwane jändrän jökrä käinta se rabadi grükekä ye abko jürä rabadi kri ni kwatibtä. ²⁷ Angwane ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko jatadi tuen ja di kri bä nuärebti mütabti kä käinbti sete abko ni jökrä käkwe tuadi. ²⁸ Ne aise te, kukwe nini tikwe ye erere rabara nakenkä mun okwäbti angwane, munkwe kä ngwian nuäre jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö kebera nüke mun tiketeta, aise te munkwe kä ngwian nuäre jabtä, niebare Jesukwe.

²⁹ Ye btäräbe, kukwe yebtä Jesukwe kukwe bä mikani krörö mda, käkwe niebare:

Higokrie amne kri mda mda, ye mika ñäräre munkwe, btä munkwe töbika. ³⁰ Kri ye tä mutu ngitiekä angwane, kä töre tärä kite nüke ja ken munta gain, ³¹ ye kwrere arato kukwe nini tikwe ye jata nakenkä jökrä mun okwäbti angwane, Ngöbö kebera nüke gobrane ye rabara gare munye. ³² Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nitre nünanka kä nebtä ngämi krüte jökrä, ye känenkri kukwe nini tikwe ye erere rakadikä jökrä. ³³ Mdakäre abko, kä käinta se btä kä temen ne abko Ngöbökwé gadikä jökrä, angwane rikadi ta, akwa ti kukwei abko rabadi kärekwäre, niebare Jesukwe.

³⁴ Yebti Jesukwe niebare mda:

Munkwe ja ngibia au, munkwe ñan ja töi mika jändrän diän diän nuenbtä amne, munkwe ñan dröba nika amne munkwe ñan töbika jändrän kä

nebtä ye aibebtä, ñobtä ñan angwane munkwe ñan ja ngibiadre au ne ngwane, mun kwandre jäme köbö ye näire aisete. ³⁵ Amne jändrän ngwarbe tä niken jäme, bti batibe tä neme kö okwäte, ye kwrere mun ñan tädre jäme, abkokäre munkwe mokre jabti, ñobtä ñan angwane nire nire kä nebtä tädi jäme, tädi ti ngibiare ngäbti ñakare angwane, ti jatadita. ³⁶ Akwa kärekäre mun abko käkwe ja mika biare ti ngibiare ngäbti amne munkwe blita Ngöböbe jakrä angwane, kukwe jatadi taretare yebtä munkwe kwäräbedi jökrä amne, mun rabadi biare rabakäre ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne ngwärekri. Abko kore se, niebare Jesukwe.

³⁷⁻³⁸ Kä ye ngwane abko, käre köbö kwatirekwatire Jesu namani dirire ju blitakrä Ngöböbe ye bäre amne, ni kwati namani nüke dekä niara kukwei nuen, akwa deo abko Jesu nämane niken kibien Ngitio Olibo kánti.

22

Jesu rüe tö namani kain ngite tiebe

(Mateo 26.1-5,14-16; Marcos 14.1-2,10-11; Juan 11.45-53)

¹ Kä ye ngwane, bieta Te Lebadura Ñakare Bante kweta nämane Ngöbö mikakäre ütiäte. Bieta ye arabe kädian nämane Pascua* abko erere köbö jatanina nüketa ja ken. ² Angwane nitre blitaka

* **22:1** Pascua. Nitre israelita käkwe Pascua köböi mikani ütiäte, ñobtä ñan angwane kira nitre israelita nämane ngite kä Egiptote angwane, Ngöbökwé tikaninte Pascua köböibtä. Pascua abko käta “niken bäre ta” niere. Köbö yebtä angele ni kämikaka nikani nitre israelita bäre ta amne kämikani ñakare kwe, aisete Ngöbökwé köbö Pascua mikamna ütiäte nitre israelitaye.

Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre abko kākwe Jesu müre ketadre ño abko namanintre ngibiaretari kisere, akwa ni nāmane kwati nekete Jesukri abko jürā namani btātre. ³ Angwane nitre ja tōitikaka Jesube ni jätābti nibu, ye ngātāite ni iti kādian nāmane Judas Iscariote abko btā Satana nikani. ⁴ Ne aisete nikani nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kānti amne nitre ju blitakrā Ngöböbe guardia dänkientre kānti angwane, Jesu kitadre ngise kwe ietre kāmikadre abko nikani kādriere bentre. ⁵ Angwane kā namani nuāre kri btātre, kākwe ngwian bian braibare Judaye, ⁶ ye abko nūkaninbti Judaye angwane, Judakwe kitadre ngise ño rüeye ni mda mda okwā bāre abko Judas namani ngibiare kisere jae mda.

*Jesukwe mröbare mrā nitre ja tōitikaka benbe
(Mateo 26.17-29; Marcos 14.12-25; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)*

⁷ Nebti bieta Te Lebadura Ñakare Bante Kweta nāmane ye nūkani mda. Köbö ye näire kordero kāmika nāmane kwetadre Pascua köböite abko köböi nūkaninta. ⁸ Abtä Jesukwe Pedro amne Juan kārābare, bti niebare kwe ietre:

Mun nān mrö sribere kwetadre Pascuate, niebare kwe ietre.

⁹ Niaratre kākwe niebare mda Jesuye:

¿Nunkwe mrö sribedre mdente, ie ma tō nibi? niebare kwetre ie.

¹⁰ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Mun rika nebe jutate. Ye kānti ni brare tādi iti ño ngwena kantrate abko rükadi ngātāi munbe ji ngrabare. Ni ye rika mdente gwā, kānti mun rika.

¹¹ Mun rika nebe gwi angwane, munkwe nie krörö ju bkänkäye: Dirikäkwe mrö Pascua köböikrä kwe-tadi nitre ja töitikaka benbe abkokrä käta ükaninte mdente, ngwiantarimna kwe, munkwe nie kore ie. ¹² Angwane ju mikani bobu jabti käin, te kä kri tädira ükaninte biare mrökrä, kanti mun jänäin kwe. Ye kanti munkwe mrö sribe biare nunkrä amne jändrän jökrä ükate biare. Abko kore se, niebare kwe ietre.

¹³ Ye erere bkänä nikanintre angwane, Jesukwe kukwe niebare ño ño ietre, erere kwani ietre, kanti mrö sribebare kwetre kwetadre Pascuate.

¹⁴ Ye erere, mrö käi nükani angwane, Jesu nikani, namani takänintbe mesabtä nitre niara kukwei ngwiankabe angwane, ¹⁵ niebare kwe ietre:

Ti ngämi krüte, känenkri bäri ti tö namani mrö Pascuakrä ne kwetai munbe gwaire abko erere käi nura mtare. ¹⁶ Ti tö namani mrö Pascuakrä ne kwetai kore munbe, ñobtä ñan angwane Ngöbö ngämi gobrane ni ngätäite, känenkri tikwe ñan mrö Pascuakrä ne kwetadreta jire mda, akwa batibe kukwe hä mikata mrö Pascuakrä nebti rabadi bare angwane, tikwe kwetadita, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

¹⁷ Bti uba döi nämane basote diani kisete kwe, kuin niebare btä kwe Ngöböye, bti niebare kwe nitre ja töitikaka benye:

Uba döi ne ñaen ja täritäri munkwe, ¹⁸ ñobtä ñan angwane Ngöbö ngämi gobrane ni ngätäite, ye känenkri tikwe ñan uba döi ñadreta jire mda abko ti tö nibi niei munye, niebare Jesukwe ietre.

¹⁹ Yebti Jesukwe ban diani kunti kisete, kuin niebare btä kwe Ngöböye, bti ötaninbtä kwe, bti

biani kwe nitre ja tötikaka benye, käkwe niebare ietre:

Ban ne abko ti ngätä ara. Ne mden abko tita bien müre ketadre mun kräke. Käre munkwe ban ne kweta kore ti ngwiankrä töre jae, niebare Jesukwe.

²⁰ Ye kwrere arato, uba döi nämane basote abko Jesukwe diani kisete, käkwe niebare nitre ja tötikaka benye:

Uba döi ne abko ti därie tikwe ara. Ti krütadi angwane, ti därie rimiadite munkrä, köböire Ngöböke kukwe ükaditeta btin munbe, ye mden abko uba döi ne tä bä mike. ²¹ Akwa ni ti kitaka ngise ti rüeye abko tä mröre ketetibe tibe mesabtä nete. ²² Ne abko, ji ükaninte Ngöböke ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne käne ye erere tikwe mikadre täte jökrä, jakwa ni ti kitaka ngise abko ñan bobre jakän ya! niebare Jesukwe.

²³ Angwane nitre ja tötikaka Jesube namani niere jae kwärikwäri:

¿Nirekwe niara kitadi ngise rüeye ruen? naman-intre niere.

¿Nire bäri ütiäte?

²⁴ Ye ngwane abko, nitre ja tötikaka Jesube mden bäri ütiäte abko btä nikani ja kwete. ²⁵ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Nitre Ngöbö mikaka ngwarbe jae ye mikata jreire abko tä nebe ja bä mike krübäte ni mda mda okwäte. Erere arato, nitre mikata ni mda mda dänkiene abko krübäte arato, akwa ni se bäri moto kuin, nieta btä abko käita nebe juto btätre. ²⁶ Akwa mun ngätäite abko ñan rabadre bare kore, ñobtä ñan angwane ni bati mikata sribi

ngwarbe nuene, ye kwrere nire nire rabadre bäri ütiäte mun ngätäite abko rabadi ni bati ye kwrere. Erere arato, mun mden rabadre ji dokwäte abko käkwe ja mika ni klabore kwrere. ²⁷ Ye abko, ti bike kukwe niere munye: ¿Nita tākānintbe mröre mesabtä angwane, ni mrö mikaka mesabtä, ni nibu ye abko mden bäri ütiäte? Ni mrökä mesabtä abko bäri ütiäte ni sribikä mrö sribekä ye kräke raba ruen tie, akwa ni sribikä ye kwrere tita mun ngätäite nete, erere munkwe nüna arato.

²⁸ Tikwe ja tare nikaba angwane, käre mun nämä ketetibe tibe, ²⁹ aisete ti Rünkwe kä biani gobrankrä tie, ye kwrere tita bien munye arato, ³⁰ tikwe gobrandi Ngöböbe, ye kanti munkwe mrödre amne munkwe dö ñadre ketetibe tibe ti kukwe muko kwrere, abkokäre tita kä gobrankrä bien munye. Ye ngwane, mun ja töitikaka tibe ye abko rabadi tākānintbe kürä kwä jätäbti kubu yebti. Ye kanti abko juta keta jätäbti ketebu nitre israelitakwe abko kräke munkwe kukwe ükadite siba tibe, niebare Jesukwe ietre.

*Pedro käkwe Jesu rükandite, niebare Jesukwe
(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Juan 13.36-38)*

³¹ Yebti ni Dänkien käkwe niebare mda:

Simón, Satana tö mun jökrä nuaite krübäte ja käne, käkwe mun köböi käräba Ngöböye, ³² akwa makwe tödekadre janknu Ngöböbti, abkokäre tikwe blitaba Ngöböbe makrä Simón. Ne aisete ma töi rikwitata ti kukwäre angwane, makwe ma mräkä mda mda nete se die mika nünenkä dite jabtä, niebare Jesukwe Simónye.

³³ Abtä Simónkwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, ma kitadre ngite ya o ma kämikadre ya, ye kánti tita juto biare niken gwaire mabe, niebare kwe Jesuye.

³⁴ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Pedro, ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Antlan ngämi ngwäne dekä, ye känenkri ti gare ñakare mae, makwe niedi bämä jire. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Kä taretare kite jötrö

³⁵ Yehti nitre ja töitikaka Jesube, ie Jesukwe niebare:

Tikwe mun juanba Ngöbö Kukwei kädriere angwane, mun ñan rikadre ngwian ngwena jae amne, mrö, sabato ye ñan järikadre munkwe jae, tikwe nieba munye. ¿Ye ngwane munkwe ja tare nikani jändrän ye miare ya? niebare Jesukwe ietre.

Angwane, Ñakare, niebare kwetre.

³⁶ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Kore tikwe mun juanba akwa, mtare abko ngwian tärä munkwe angwane, mun jata ngwena jae amne mun jata mrö ngwena jae arato, akwa mun mdenkwe ngitra ñakare abko käkwe dän jakwe rürümoin, bti munkwe ngitra köka jae, ñobtä ñan angwane kä taretare kite munkrä, ñobtä ñan angwane ³⁷ Ngöbö Kukweita tikani krörö tibtä:

Ni ngututu kwrere jire niara namani tuen ni mda mdaye,

Isaías 53.12

abko tikani kira tibtä, ye abko rabadre bare täte jökrä tibtä. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

³⁸ Abtä nitre ja töitikaka ben käkwe niebare ie:

Ni Dänkien, ngitra tärä kumu nikwe nete, niebare kwetre.

Angwane Jesukwe niebare ietre:

Kada kete munkwe. Tikwe dre nini ñan nü gare munye, niebare kwe ietre.

*Jesu nikani blite Ngöböbe Getsemani
(Mateo 26.36-46; Marcos 14.32-42)*

³⁹ Yebti Jesu nämane niken käre Ngitio Olibo kánti, ye erere nikaninta mda angwane, nitre ja töitikaka ben ni jätäbti iti nikanintre jökrä ben.
⁴⁰ Namaninta ngitiobti angwane, niebare kwe ietre:

Kukwe taretare kite mun nuente ja käne angwane, munkwe ñan ja mikadre ngite, abkokäre munkwe blita jakrä Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

⁴¹ Yebti jä kitata tä niken mate nuäi temen, ye näre Jesu nikani mentokwäre se kwrere, kánti namani ngukudokwäbti temen blitakäre Ngöböbe,
⁴² käkwe niebare ie:

Ti Rün, kukwe kite tare ti rüere ti mikakrä ja tare nike, ye ma tö diain ti bäre ne ngwane, makwe dian ti bäre, akwa ma tö dreye tikrä, ye erere raba bare tibtä amne ñan ti töi abko erere rabadre bare, niebare kwe Rün Ngöböye.

⁴³ [Ye btäräbe angele nämane kä käinbti, nükani Jesu die mike. ⁴⁴ Angwane Jesu namani ja tare nike bäri krübäte, akwa bäri namani blite ja dibti Ngöböbe, aisete krübärie namani ngitiekä abko namani näkäenkä krikri be däri kwrerekwrere abko namani niken mate temen.]†

† **22:44** Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuinbtä.

⁴⁵ Yebti Jesukwe blitabare ünän Ngöböbe angwane, nikaninta nitre ja töitikaka ben ye kánti amne niaratre namani ulire krübäte, aisete nämane kibien kuin jökrä, btä Jesu namaninta.

⁴⁶ Abtä niebare kwe ietre:

¿Ye ñobtä munta kibien? Diablu jatadi mun nuente ja käne angwane, munkwe ñan ja mikadre ngite, abkokäre näin krö, blite jakrä Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

Jesu kani ngite

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Juan 18.2-11)

⁴⁷ Jesu nämane ñäke kore nitre ja töitikaka benye, te batibe ni mda nükani kwati kánti. Nitre ye ngätäite abko, ni iti ja töitikaka Jesube kädian nämane Judas abko nämane näin ji ngwena käne, nikani nebe Jesu kánti angwane, krötabare Jesu ken kwe, Jesu demainkäre ngwärebtä. ⁴⁸ Akwa Jesukwe niebare ie:

Judas, ¿ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne ma tö nibi demaine kore kitakäre ngise ñan ñan? niebare kwe ie.

⁴⁹ Angwane nitre ja töitikaka Jesube mda mda okwäbti kukwe ye nikani nakenkä angwane, niebare kwetre Jesuye:

Ni Dänkien, nun bike nitre se tikekä ngitrabti, niebare kwetre.

⁵⁰ Yebti ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien, kwe ni klaboré nämane abko olo küde ruenkri tikaninkära ta ie ni itikwe se kwrere.

⁵¹ Akwa Jesukwe niebare ietre:

Nitre ye tuemetre, niebare Jesukwe.

Bti ni klaboré ye olobtä Jesukwe kise mikani angwane, namaninta kuin batibe. ⁵² Yebti nitre

blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä amne nitre unbre ji dokwäte nikani Jesu kaen ngite, ye ie Jesukwe niebare:

¿Ñobtä abko bäsi ni gokä kri krübäte rüere ngitra jäta niken amne krito jäta niken, kwrere jire mun kite ngwena ti rüere ti kakäre ngite ye? ⁵³ Ju blitakrä Ngöböbe kanti käre ti nämane nebe ketetibe munbe angwane, mun ti kaen ñakare ngite amarebti mtare mun kite kore ye. Akwa mtare diablu tä dikekä kä ikote, diebti kä nüra munkrä, aisete mun nüke ti kaen ngite kore mtare, niebare Jesukwe ietre.

Pedro käkwe Jesu rükaninte

(Mateo 26.57-58,69-75; Marcos 14.53-54,66-72; Juan 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Yebti Jesu kani ngite, jänikani nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien juete angwane, Pedro nikani bä mente jiebtu se kwrere. ⁵⁵ Jesu jänikani ngite, ye kanti namanintre angwane, ni ruäre käkwe ñukwä bukaninte ju bäre, bti namanintre tükänintbe ñukwä bäre temen mda angwane, Pedro nükani, namani tükänintbe siba niaratre ngätäite ñukwä träse. ⁵⁶ Angwane meri sribikä nämane ñukwä träse yete abko ie Pedro jatabare tükänintbe ñukwäbtä amne okwä namani kwekbe btä, käkwe niebare:

Ni se nämane dikekä Jesube arato, niebare kwe ie.

⁵⁷ Abtä Pedrokwe ja rükaninte, käkwe niebare:

Niara gare ñakare tie. ¿Ye ño abko mata ñäke kore ye?

⁵⁸ Yebti bä derare angwane, ni mdara jire okwä namani Pedrobtä, käkwe niebare:

Mata nekete arato Jesube, niebare kwe ie.

Angwane Pedrokwe niebare ie:

Tita nekete ñakare niarabe. Makwe ñan ñäkä ngwarbe, niebare kwe ie.

⁵⁹ Yebti kä nikani ñänä okwä krati näre ta mda angwane, ni mdara jire jatani ñäke kisere Pedroye, kä namani niere:

Ni ne abko Galileabo, aisete niara ne nämane näin siba Jesube, namani niere.

⁶⁰ Angwane Pedrokwe niebare:

Drebtä mata blite ñan nebe nüke gare tie, niebare kwe.

Pedro nämane ja rükente kore, ye btäräbe antlankwe ngwänänbare se kwrere ⁶¹ angwane, ni Dänkien nikwitaninte, käkwe Pedro mikani ñäräre ja käne angwane, ni Dänkien käkwe kukwe niebare krörö Pedroye abko nükaninta töre ie: Antlan ngämi ngwäne, känenkri makwe ti rükandite bämä jire, niebare ni Dänkienkwe ie, ye nükaninta töre ie.

⁶² Angwane nikani mentokwäre, käkwe ja müaibare kri kä bäre mento.

Nitre guardia käkwe Jesu mikani yakrä jae

(Mateo 26.67-68; Marcos 14.65)

⁶³⁻⁶⁴ Jesu jänikani ngite, ye kanti nitre mikani Jesu ngibiabtikä abko käkwe dän kukwän mäkäni Jesu okwäbti, bti namanintre mete amne namanintre mike yakrä jae, kä namani niere ie:

Nirekwe ma miti niere metre, namanintre niere Jesuye.

⁶⁵ Erere arato, namanintre ñäke kämekäme amne taretare Jesuye, mikakäre ene jae.

*Jesu jänikani Sanedrin ngwärekrei
(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Juan 18.19-24)*

⁶⁶ Yebti kä jatani ngwen dekä angwane, nitre nämane sribire Sanedrinbtä abko nitre bli-taka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikatre käkwe ja ükaninkrö jökrä amne, ye ngwärekrei Jesu jänikani. Namani kánti angwane niebare kwetre ie:

⁶⁷ Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökre ara ne ngwane, niere nunye, niebare mda kwetre Jesuye.

Angwane Jesukwe niebare:

Tikwe jän niedre munye angwane, munkwe ñan ti kukwei mikadre era. ⁶⁸ Erere arato, tikwe kukwe ngwiandretari munye angwane, munkwe ñan ti kukwei kadre ngäbti. ⁶⁹ Akwa mtare Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä ye küde ruenkri kä ni ütiäte krikrä, kánti Ni Kä Nebtä Ngobo rabadi tākäninte gobrane Ngöböbe gwaire, niebare Jesukwe.

⁷⁰ Angwane ni jökrä käkwe niebare mda Jesuye:

¿Mata niere kore, aisete ma Ngöbö Odei bkänä ñan ñan? niebare kwetre ie.

Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

¿Mun ara jire kätä ti Ngöbö Odei niere, ye aisete ñan ye kwrere bkänä ya? niebare kwe ietre.

⁷¹ Angwane niebare kwetre:

Niarakwe ñäri kore, käkwe ja miri ngite au, nikwe kukwe nuri. ¿Se abko ni mdara jire kändre blite mda rüere ya? niebare kwetre jae kwärikwäri.

23

Jesu jänikani Pilato ngwärekre

(Mateo 27.1-2,11-14; Marcos 15.1-5; Juan 18.28-38)

¹ Yebti ni jökrä nämane yete abko nikani Jesu ngwena mda Pilato ngwärekre. ² Angwane nikani Jesu kite ngise krörö Pilatoye:

Ni noko tä kukwe miketbe blo nun israelita rüere abko nunkwe gaba btä. Nunkwe ñan ja ütiä biandre emperador romanoboye tä niere. Mdakäre abko, niara Ni Dianinkä Ngöböke amne niara abko jrei tä niere emperador rüere, niebare kwetre Pilatoye.

³ Abtä Pilatokwe niebare Jesuye:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkänä ya? niebare kwe.

Jesukwe niebare Pilatoye:

Jän. Era metre ti ara, niebare kwe ie.

⁴ Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne ni mda mda, ie Pilatokwe niebare:

Ni ne ja mike ngite ñakare abtä ñan kämikadre, nibi tuen tie, niebare kwe ietre.

⁵ Akwa ni jökrä namani ja nike kisere, kä namani niere ie:

Ni noko tä kukwe dirire abko käta nun kwite jökrä ja rüere kwärikwäri. Käne nikani dirire Galileate sere, abti mtare kite nüke dirire arato Judeate nere, namanintre niere Pilatoye.

Jesu jänikani jrei Herodes Antipas ngwärekre

⁶ Jesukwe sribi nuenbare kena Galileate niebare, ye jarabare Pilatoye angwane, Jesu abko Galileabo ya ngwianintari kwe. ⁷ Jesu abko

Galileabo gani kwe amne, kä ye kánti Herodes nämane gobrane arato aisete kukwe ükadrete nitre Galileabokrä, aisete Herodes nämane Jerusalén, ye kánti Pilatokwe Jesu juani. ⁸ Jesu jatabare Herodeye angwane, käi namani nuäre Herodebtä, ñobtä ñan angwane kä raire nämane ni kukwei nuen blite Jesubtä, aisete tö namani ja tuai ben amne tö namani Jesu tuai sribi kri ñan tuabare nuene keteti ja okwäbti, ⁹ käkwe kukwe ngwianintari kabre ie. Akwa Jesukwe ñan kukwe kani ngäbti jire chi. ¹⁰ Kä ye kánti abko, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikätre nämane siba yete abko namani Jesu kite ngise kisere Herodeye. ¹¹ Angwane Herodes btä rükä namani Jesu mike ngwarbe amne namani mike yakrä jae, käkwe dän bäri kuin kita nämane jabtä jreikwe, kwrere kitani kwetre Jesubtä. Bti Herodekwe juaninta Pilato kánti, ñobtä ñan angwane namani tuen ngite ñakare ie aisete. ¹² Ne känenkri abko, Herodes nämane ja rüere Pilatobe akwa, ja mäkäninta kwetre köbö ye näire.

Jesu kitani ngite müre ketadre

(Mateo 27.15-26; Marcos 15.6-15; Juan 18.39–19.16)

¹³ Yebti Pilatokwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre ütiäte ütiäte ükaninkrö nitre israelita mda mdabe, ¹⁴ käkwe niebare ietre:

Ni ne nämane kukwe miketbe gobran romanobo rüere, abtä mun ki ngwena tie nete, munkwe nini. Akwa tikwe kukwe ngunintari ie mun okwäbti amne, kukwe btä munta kite ngise abko erere ja

mike ngite ñakare tuen tie. ¹⁵ Erere arato, Herod-eye kuni ngite ñakare, aise te juninta jirekåbe kwe tie nete. Ni ne ja mike ngite ñakare. ¿Se ñobtå müre ketadre? ¹⁶ Aise te ti bike kwata metamna köbti jirekåbe, bti tikwe tikaditeta. Abko kore se, niebare Pilatokwe ietre.

¹⁷ [Bieta Pascuate abko, kåre gobran romanobo kåkwe ni ngite tikadrete.]* ¹⁸ Pilatokwe blitaba kore, abtå ni jökrå namani ngrente, kå namani niere:

¡Barrabås tiketeta nunkrä amne ni ye abko ngwena müre ketadre! namanintre niere.

¹⁹ Barrabås ye abko nämane kukwe miketbe gobran romanobo rüere amne niarakwe ni mda kåmikani arato. Abtå nämane kitani ngite kå teri abko ni jökrå namani tikatemna. ²⁰ Akwa Pilato abko tö namani Jesu tikaiteta, kåkwe ñåkåbareta bobuta ietre. ²¹ Akwa niaratre kåkwe ngratebare bäri ja dibti mda, kå namanintre niere:

¡Müre kete krusobtå! ¡Müre kete krusobtå! namanintre niere.

²² Abtå Pilatokwe niebareta bämåkåre ietre:

¿Drebtå ni nekwe ja mikani ngite? Niara ja mike ngite ñakare nibi tuen tie. ¿Se abko drebtå müre ketadre? Aise te ti bike kwata metamna köbti jirekåbe, bti tikwe tikaditeta, niebare kwe.

²³ Akwa ni jökrå namani Jesu kåmikamna kisere krusobtå, kå namani ngrente bäri krikri. Te Pilato töi kwitani kwetre Jesu rüere, aise te tö nämane dreye, erere namanina kwetre. ²⁴ Ne aise te, niaratre tö namani dreye, ye erere Pilatokwe köböi biani ietre. ²⁵ Angwane niaratre namani

* **23:17** Versículo 23.17 ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuinbtå.

Barrabás tikatemna, ye erere nuenbare kwetre. Barrabás ye abko nämane kukwe miketbe gobran romanobo rüere amne ni kāmikani kwe, abtä nämane ngite kä teri abko Pilatokwe tikaninteta amne nitre israelita tö namani Jesu kāmikai abko erere kāmikamna Pilatokwe.

Jesu metani krusobtä

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Juan 19.17-27)

²⁶ Abti Jesu jänikani mda müre ketadre krusobtä angwane, ni Cirenebo kädian nämane Simón nämane Jerusalén bäre, jataninta, nükani ngätäi bentre ji ngrabare angwane, kruso mikani Simón kötärä nitre rükäkwe abko nikani ngwena Jesu jiebtí. ²⁷ Ye ngwane ni nikani kwati jiebtí angwane, meri nikani kwati siba abko namani uliere krübäte. Abtä nämane näin müen krikri be Jesu jiebtí. ²⁸ Abtä Jesukwe mikani ñäräre ja käne, käkwe niebare ietre:

Mun merire Jerusalénbo, munkwe ñan ti müai, akwa munkwe ja müai au amne munkwe ngäbäkre jakwe müai jakrä, ²⁹ ñobtä ñan angwane kä taretare jatadi angwane, niedi krörö nitre merirebtä: Meri kaibe ngäbäkre ngibiare ñakare amne ngäbäkre mike ñakare kianbtä abko btä kätä nuäre kri niedi, ñobtä ñan angwane ngäbäkre ñakare munkwe krütadre munkän kukwe taretare näire aisete. ³⁰ Ye ngwane abko ni jökrä rabadi niere ngitioye:

Ngitio ngidien järäre nunbti amne nun doboi mike
 nun rüe ngäniene, *Oseas 10.8*
 rabadi niere. ³¹ ¿Ye abko ti kri niki kwrere btä tätre
 kukwe nuene käme kore se abko mun israelita kri

nötare kwrere abko btä ñan nuendre kwetre arato ya? niebare Jesukwe meritre yeye.

³² Jesu jänikani müre ketadre krusobtä angwane, ni mda käkwe ja mikani ngite abko jänikani nibu kämikadre gwaire ben krusobtä. ³³ Ye erere kākä Calavera kanti Jesu jänamani angwane, metani krusobtä amne ni ja mikaka ngite metani kruso mda mdabtä arato abko nikanani iti küde ruenkri amne iti küde ngeberekri. ³⁴ Angwane Jesukwe niebare Ngöböye:

Ti Rün, nitre tä ja mike ngite ti rüere ne makwe dian bti ta amne makwe ñan mika ja ngie nuen ti dokwäre, ñobtä ñan angwane niaratre tä dre nuene gare ñakare metre ietre, niebare Jesukwe.

Angwane nitre rükä abko käkwe ja gani dän Jesukwe ñäkätbekrä jabti. ³⁵ Ye ngwane ni nämane kwati okwä Jesubtä angwane, nitre ütiäte ütiäte nitre israelita ngätäite namani Jesu mike ngwarbe jae, kä namani niere jae kwärikwäri:

Niarakwe ni mda mda dianintari, aisete niara abko Ni Dianinkä Ngöbökwä bkänä ne ngwane, ja diandretari au mento kwe, namani niere Jesubtä.

³⁶ Erere arato, nitre rükä romanobo namani Jesu mike yakrä, kä namani krötö Jesu ken amne namani uba ñöi dime bien ñadre ie, ³⁷ kä namani niere:

Ma ñakare Jrei nitre israelitakwe bkänä, ñobtä ñan angwane kore ne ngwane, makwe ja diandretari au mento, namanintre niere Jesuye.

³⁸ Angwane Jesu dokwä kanti käin abko kukwe tikani krörö kri kukwänbtä abko nämane mikani “NI NE ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE” abko

namani tikani. ³⁹ Angwane ni kukwe käme nu-
enkä nämane mikaninkä krusobtä käin, ye abko
iti namani ñäke diänbe Jesuye arato, kä namani
niere:

Ma abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé bkänä,
ñobtä ñan angwane kore ne ngwane, makwe ja
diandretari au amne makwe nun diandretari
arato, namani niere Jesuye.

⁴⁰ Abtä ni iti mda nämane krusobtä käin arato ye
käkwe niebare kukwe muko yeye:

¿Mata ja tare nike ja kwrere ni nokobe, akwa
Ngöbö jürä ñakare mabtä ñan ñan? ⁴¹ Ni nibu ne
käkwe ja mikani ngite abtä nita ja ngie nuen ye tä
dbe. ¿Akwa ni noko ja mike ngite ñakare, akwa tä ja
tare nike, se tuen mae ya? niebare kwe ie.

⁴² Bti niebare mda kwe Jesuye:

Jesu, ma raba gobrane angwane, makwe ti ng-
wianta töre jae amne makwe ti die mika, niebare
kwe ie.

⁴³ Jesukwe niebare mda ie:

Era metre mtare ma rabadi kä kuinte tibe,
niebare kwe ie.

Jesu krütani

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Juan 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Yebti ñänä ruäre angwane, kä ngidianinte
mda amne kä namani iko jökrä temen nebebe
ñänä okwä krämä dere, aisete ñänä trä namani
ñakare. Erere arato, dänkwän ngetbo, bti ju bli-
takrä Ngöböbe nämane ñäkänintbe, ye nianinkäbe
ötöbu ta se kwrere. ⁴⁶ Angwane Jesukwe ngrate-
bare kri, käkwe niebare:

¡Ti Rün, ti bike ja üai mike gare mae! niebare kwe.

Ye btäräbe krütani. ⁴⁷ Jesu krütani kore nitre rükä romanobo dänkien okwäbti angwane, Ngöbö käikitaninkä kwe, käkwe niebare:

Ni ne abko ni metre amne ngite ñakare bkänä ñan ñan, niebare kwe.

⁴⁸ Ye ngwane ni nämane kwati yete okwäbti kukwe nakaninkä kore. Abtä moto namani ulire, kä nikani ja mete mäträte, nikaninta mentokwäre.

⁴⁹ Angwane nitre ja getaka getaka Jesube amne nitre merire merire Galileabo nikani siba Jesube abko namanintre bä mente temen se kwrere okwä Jesubtä.

Jesu doboi mikani

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Juan 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ye ngwane abko, ni iti sribikä Sanedrinbe kädian nämane José nünanka juta Arimateate kä Judeate nämane. José ne abko moto kuin amne nämane nüne metre Ngöbö ngwärekre. Erere arato, Ngöbö rükadre gobrane ni kwe ngätäite diribare Jesukwe abko José nämane ngibiare kisere amne, Sanedrin käkwe kukwe nuenbare Jesubtä, ye ñan namani dbe kräke. ⁵² Ye mden kisete, Jesu krütani angwane, niara nikani, käkwe Jesu ngwäkä käräbare Pilatoye. Erere Pilatokwe köbö biani ie angwane, ⁵³ José nikani, Jesu ngwäkä diani krusobtä timon kwe, mrianinte kwe dän bäri ütiäte kädianta lino ye te, bti kä nämane muani jäkwatate ni doboi mikakrä akwa, ni doboi mika ngämi te, ye kanti Jesu doboi mikani kwe. ⁵⁴ Köbö ye ngwane abko, nitre israelita nämane jändrän

ükete biare köbö jadükakrä ngibiakäre ngäbti, erere köbö jadükakrä jatanina nüke. ⁵⁵ Angwane José nikani Jesu doboi mike angwane, nitre merire Galileabo nikani siba Jesu mukore nebe Jerusalén, ye abko Jesu doboi mikadi mdente Josékwe abko nikani tuen angwane, Jesu doboi mikani mdente metre, ye tuani kwetre. ⁵⁶ Bti nikaninta, namaninta gwi angwane, ñö rä bäne amne kri ngwäri mnü rä bäne sribebare kwetre mikakäre Jesu ngwäkä ngrabare. Yehti kukwe nämane ükaninte ño Ngöbökwe köbö jadükakräbtä, ye erere nitre merire ye käkwe jadükani.

24

Jesu nükaninta nire

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Juan 20.1-10)

¹ Akwa ñänä jatani gökökä krire käin bämänte dekä angwane, nitre merire ye nikaninta dobohti mda, kä nikani ñö rä bäne amne kri ngwäri mnü rä bäne sribebare kwetre ye ngwena mikadre Jesu ngwäkä ngrabare. ² Namanintre dobohti angwane, jä mikani kä mkäte Jesu dobohti ye namanina dianinkä mento amne ñakare täte, btä namanintre. ³ Angwane nikanintre nikren kä mkäte nguse se kwrere angwane, jjo! ni Dänkien Jesu ngwäkä kwani ñakare nguse ietre. ⁴ Yehtä abko töi ñan namani krütare. Ye btäräbe ni btä dän ngwen bürere namanintre nünaninkä nibu niaratre ken, btä okwä namani. ⁵ Angwane kä jürä namani kri btätre, abtä nikaninbe mate ngukudokwäbti temen, käkwe ja okokrä mikani dobohtä temen. Akwa angele nibu ye käkwe niebare meritre yeye:

¿Ñobtä munta näin ni nire känentari mürükrä ngätäite ye? ⁶ ¡Ni kánántarita näin munkwe, ye nürate nire, aisete ñakare nete! Niara nämane Galilea munbe angwane, dre niebare kwe, ye munkwe ngwianta töre jae abko krörö: ⁷ Ni Kä Nebtä Ngobo ne kitadi ngise nitre kukwe kämekäme nuenkäye, bti niaratre käkwe müre ketadi krusobtä, akwa mukirare angwane, rükadita nire, niebare kwe munye, niebare kwetre meritreye.

⁸ Angwane batibe Jesu kukwei nukaninta töre meritreye angwane, ⁹ nämane dobohti, nikaninta Jerusalén. Namaninta gwi angwane, kukwe nakaninkä ño ño, ye erere niebare jökrä kwetre nitre Jesu kukwei ngwianka ni jätäbti iti yeye amne ni mda mdaye. ¹⁰ Nitre merire nükani kukwe ngwena nitre Jesu kukwe ngwiankaye abko María Magdalabo, Juana, Santiago meye kädian nämane María, amne meri mda mda abko nükani kukwe ngwena. ¹¹ Akwa nitre Jesu kukwei ngwianka abko ie meritreye ye namani tuen ñäke ngwarbe, aisete ñan tö namani kukwei mikai era. ¹² Akwa Pedro abko nikani betekä dobohti, namani yete käkwe nikrabare nguse amne, dän te Jesu mriante aibe nämane nguse, btä okwä namani angwane, nikaninta akwa kukwe nakaninkä, yebtä töi ñan namani krütare mda.

Jijuta Emaús kukwäre, kánti Jesukwe blitabare ni nibu ben

¹³ Jesu nukaninta nire, ye näire nitre nänkä ben nikani nibu juta Emaús kukwäre. Emaús ye abko nämane kilometro krä jätäbti krati Jerusalén bäre mento, kánti nikanintre. ¹⁴ Nikanintre angwane

kukwe nakaninkä ño ño Jesubtä, yebtä nikani blite jökrä ji ngrabare. ¹⁵ Niaratre nämane näin blite jabe kwärikwäri angwane, Jesu ara jire käkwe krötabare ken amne nikani gwaire bentre mda. ¹⁶ Jesu namani tuen ietre, akwa Ngöbökwe ñan Jesu mikani gare ietre. ¹⁷ Angwane Jesukwe niebare ietre:

¿Mun ye tä näin dre kädriere ji ngrabare ye? niebare kwe ietre.

Abtä namanintre nūnaninkä moto ulire. ¹⁸ Angwane ni iti kädian nämane Cleofas käkwe niebare Jesuye:

¿Ni nämane kwati ngätäite ma nämane siba Jerusalén angwane kukwe rakakaba mukira, ye abko ma aibe ie gare ñakare ya? niebare kwe ie.

¹⁹ Jesukwe niebare mda ie:

Dre nakaninkä niere tie, niebare kwe ie.

Niara käkwe niebare mda ie:

Kukwe rakakaba Jesu Nazarebobtä. Niara abko ni Ngöbö kukwei niekä amne di kribti nämane sribi kri nuene amne nämane blite kuin Ngöbö Kukweibtä abko Ngöbö amne ni jökrä namani nütüre btä. ²⁰ Akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre ütiäte ni israelita ngätäite käkwe kitani ngise nitre romanoboye müre ketadre amne metadre krusobtä abko erere nuenbare kwetre btä. ²¹ Niarakwe ni israelita dianditari nitre romanobo ngoto täni amne ni rabadi tikaninte abko nun nämane nütüre, aisele nun nämane tödeke bti akwa, köbömära kukwe rakakaba kore btä nun okwäbti.

²² Akwa mtare nitre merire tä nun ngätäite niki dekä doiboibti angwane, nüta, käkwe nun ngwini nikenkä, ²³ ñobtä ñan angwane janintre doiboibti

amne, Jesu ngwäkä kuni ñakare ietre, akwa Jesu nürate nire, nini ietre angeletrekwe abko nü niereta gwi abtä nun nekwekä. ²⁴ Angwane nun kukwe muko ruäre niki doboibti kukwe ye mike ñäräre, akwa nitre merire käkwe dre nini, ye kwrere täni bkänä btä nibitre, akwa Jesu turi ñakare kwetre abko tä nakenkä. Abko kore se, niebare kwetre Jesuye.

²⁵ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

¡Mun ye ño amarebti mun töi braibe dikaro amne, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira abko mun ñan tä mike era! ²⁶ ¿Ni Dianinkä Ngöbökwene ne mika ngämi ütiäte Ngöbökwene, känenkri ja tare nikadre kri kwe, nieta kore Ngöbö Kukweibtä, ye gare ñakare munye ya? niebare kwe ietre.

²⁷ Yebti tarä tikani Moisékwene nebebe tarä tikani kira nitre Ngöbö kukwei niekäkwe abko nämane blite ño ño Jesubtä, yebtä Jesukwe blitabare.

²⁸ Yebti juta kánti nikanintre ye kánti namani angwane, Jesu jatani niken janknu ta bä mikani kwe, ²⁹ akwa niaratre abko namani Jesu ketete nebe jabe jirekäbe, kä namani niere ie:

Kä kitera dere amne kä kite iko, aisete ma raba jirekä nunbe nete, namani niere ie.

Ye erere Jesu nikani, namani gwi bentre.

³⁰ Yebti namanina tákänintbe mesabtä angwane, Jesukwe ban diani kunti kisete, käkwe kuin niebare btä Ngöböye, bti ñäkänintbe kwe, käkwe biani ietre. ³¹ Ye ngwane Jesu ara namani bentre gani kwetre, akwa Jesu abko käkwe ja ganinkäta okwäte. ³² Abtä niebare kwetre jae kwärikwäri:

¿Niara ki blite ji ngrabare nibe Ngöbö Kukweibtä angwane, kä nibi nuäre krübäte nibtä, aisete ni

nibi grükekä jökrä ngrabare niara kukwei nuare ñan ñan? namani niere jae kwärikwäri.

³³ Yebti jötrö ngwarbe Cleofas amne kukwe muko kwe nikaninta ja jiebti Jerusalén. Nikanintre nebebe Jerusalén angwane, nitre Jesu kukwei ngwianka ni jätäbti iti nämane ja ükaninkrö ni mda mdabe, ³⁴ ye käkwe niebare Cleofas amne kukwe muko kwe ngäbti:

¡Jesu nükaninta nire bkänä! Niarakwe ja miri tuadre Simónye, niebare kwetre ietre.

³⁵ Angwane Cleofas amne kukwe muko kwe btä kukwe nakaninkä ño ji ngrabare abko niebare jökrä kwetre. Erere arato, Jesukwe ban ñäkänintbe bti angwane, Jesu nükaninta gare ietre, niebare kwetre.

Jesukwe ja mikani tuadre nitre ja kukwei ngwiankaye

(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Juan 20.19-23)

³⁶ Kukwe nakaninkä ño ño btätre, yebtä nämane blite, btäräbe Jesu nükaninbe niaratre ngätäite se kwrere, käkwe köbö ngwianintari krörö ietre:

Kä jäme Ngöbökwe raba munbtä, niebare kwe ietre.

³⁷ Angwane ni üaibe namani tuen ietre namanintre nütüre, aisete namanintre nekwetekä krübäte. ³⁸ Abtä Jesukwe niebare ietre:

¿Ñobtä munta töbike ngwarbe kwäräkwärä amarebti mun nibi nekwetekä krübäte dikaro ye? ³⁹ Ti abko Jesu ara. Ti kise amne ti ngoto träin mike ñäräre munkwe amne, ti nuenbtä munkwe amne ti mike ñäräre munkwe, ñobtä ñan angwane ti ngätä amne ti kroko tärä, ye tuen angwane, ti

ñakare ni üai gadi munkwe, ñobtä ñan angwane ni üai abko ngätä amne kroko ñakare, niebare kwe ietre.

⁴⁰ Niebare kore kwe ietre, ye btäräbe ja kise amne ja ngoto mikani tuadre kwe ietre. ⁴¹ Akwa niaratre btä kä namani nuäre krübäte amne töi ñan namani krütare, aisete namanina Jesu tuenta, akwa ñan namani nebe era kräke. Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

¿Mrö tärä munkwe nete ya? niebare kwe ietre.

⁴² Angwane gwa kukwani nämane kwetre abko oto biani kwetre Jesuye. ⁴³ Jesukwe kani ngäbti, bti kwetani kwe niaratre okwäbti. ⁴⁴ Bti niebare kwe ietre:

Ti ngämi krüte, känenkri ti nämane mun ngätäite angwane, kukwe rakadrekä ño ño tibtä abko tikwe nieba munye, mden erere namani bare tibtä. Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye tä tikani tibtä amne nitre Ngöbö kukwei niekä käkwe tärä tikani tibtä amne Salmobtä tärä nämane tikani ño tibtä, ye erere rabadi bare jökrä, tikwe nieba, mden erere namanina bare, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁵ Yebti Jesukwe niaratre töi tikani Ngöbö Kukweibtä mda, ⁴⁶ käkwe niebare krörö ietre:

Ngöbö Kukweita tikani krörö tibtä: Ti, Ni Dianinkä Ngöbökwe krütadi akwa köbömära angwane rükadita nire. ⁴⁷ Angwane ni kä jökräbti käkwe kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti kwetre, Ngöbökwe niaratre ngite kukwe käme nuenbtä diandrekä mento btä abkokäre, ye abko tä tikani kore tibtä Ngöbö Kukweibtä. Kukwe ye diri rikadre ti käbti käne Jerusalén, bti kä mda mdabti. ⁴⁸ Ne aisete kukwe nakaninkä ño

tibtä, munkwe tuani ja okwä jenbti, ye munkwe kädrie ni mda mdabe. ⁴⁹ Angwane ti Rünkwe ni köböi mikani munye abko tikwe juandi täte munbtä, akwa niara di kä käinbti rükadre täte jökrä munbtä, ye abko munkwe ngibia Jerusalén nete, aisete mun raba jökrä nete. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

*Ngöbö nikani Jesu ngwenante kä käinbti
(Marcos 16.19-20)*

⁵⁰ Abti Jesu nikani ngwena juta Jerusalén bäre mento angwane, nikani nebe juta Betaniate. Ye kanti Jesukwe kise kaninkä käin ja di biankäre ietre. ⁵¹ Jesu nämane ja di bien kore ietre, btäräbe Jesu jänikani kä käinbti se kwrere. ⁵² Yebti niaratre abko käkwe Jesu käikitaninkä yete, bti kä namani nuäre btätre amne nikaninta Jerusalén. ⁵³ Yebti ju blitakrä Ngöböbe, kanti namanintre Ngöbö käikitekä käre köbö kwatirekwatire abko nakaninkä kore se. Ne ngöra.

Kukwe kuin ngöbökwé
New Testament in Ngäbere (PM:gym:Ngäbere)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngäbere

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngäbere [gym], Panama

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngäbere

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
dc5ef235-14f7-5b3f-997a-59dae7b091fe